

Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću
Centar za mir, nenasilje i ljudska prava – Osijek
Građanski odbor za ljudska prava
Udruga osoba oštećenih terorističkim djelovanjem „Pravda“, Bjelovar

**PRAĆENJE
SUĐENJA ZA
RATNE ZLOČINE
IZVJEŠTAJ ZA 2015. GODINU**

Izvještaj uredili:
Veselinka Kastratović,
Milena Čalić Jelić,
Jelena Đokić Jović,
Vesna Teršelić,
Miren Špek,
Nives Jozić

Svibanj 2016.

Izdavač

Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću

Za izdavača

Vesna Teršelič

Uredili

**Veslinka Kastratović, Milena Čalić Jelić,
Jelena Đokić Jović, Vesna Teršelič, Miren Špek, Nives Jozić**

Grafički uredila

Nives Jozić

Oblikovanje i tisak

Grafika, Osijek

Naklada

30

Zagreb, Osijek, 2016.

ISSN 1848-8706

Dozvoljeno prenošenje tekstova uz navođenje izvora.

Program podržavaju Fondovi Europskog gospodarskog prostora i Kraljevine Norveške (EEA/NG)

Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću
Centar za mir, nenasilje i ljudska prava - Osijek
Građanski odbor za ljudska prava, Zagreb
Udruga osoba oštećenih terorističkim djelovanjem „Pravda“, Bjelovar

PRAĆENJE SUĐENJA ZA RATNE ZLOČINE

IZVJEŠTAJ ZA 2015. GODINU

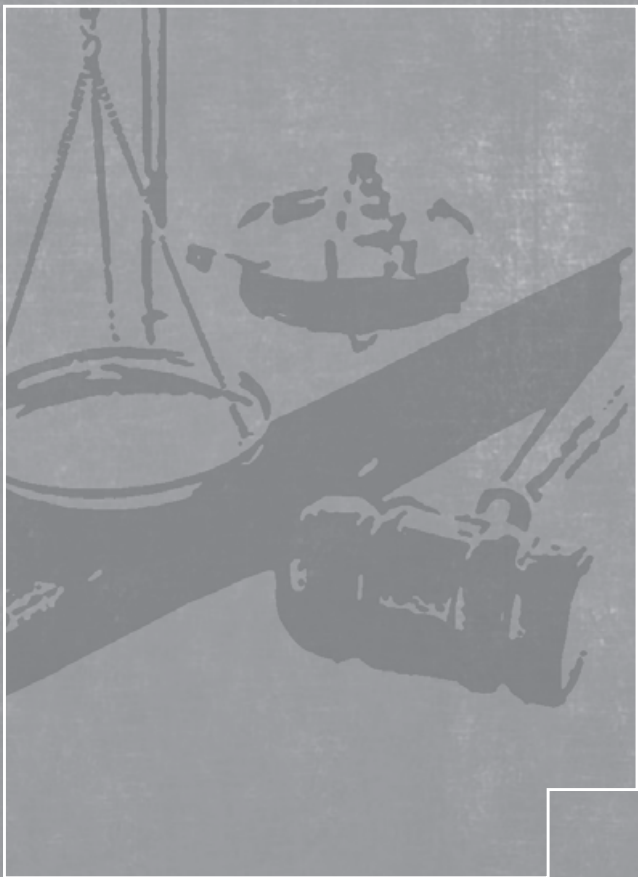
Izvještaj uredili:

Veslinka Kastratović, Milena Čalić Jelić,
Jelena Đokić Jović, Vesna Teršelić,
Miren Špek, Nives Jozić

Svibanj 2016.

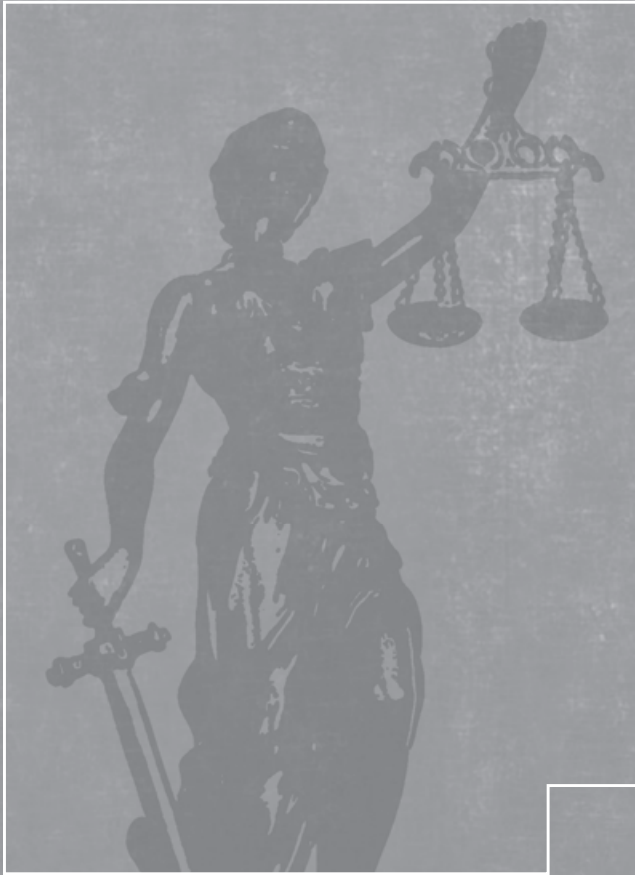
SADRŽAJ

A. Mandat i pozadina projekta	10
B. Sažetak.....	10
1. POSTOJEĆI POLITIČKI I DRUŠTVENI KONTEKST U KOJEMU SE ODVIJAJU SUĐENJA ZA RATNE ZLOČINE	16
• <i>Prisutnost osuđenih, optuženih, osumnjičenih osoba za ratne zločine u javnom i političkom životu u Republici Hrvatskoj.....</i>	<i>16</i>
2. ZAPAŽANJA KROZ PRAĆENJE SUĐENJA ZA RATNE ZLOČINE.....	20
• <i>Statistički podaci</i>	<i>20</i>
• <i>Učestalost zakazivanja rasprava u suprotnosti s načelom koncentracije glavne rasprave</i>	<i>22</i>
• <i>Analiza dugotrajnosti suđenja za ratne zločine</i>	<i>23</i>
• <i>Velik broj ponovljenih suđenja nakon ukidbenih odluka Vrhovnog suda.....</i>	<i>24</i>
• <i>Suđenja u odsutnosti okrivljenika</i>	<i>25</i>
• <i>Procesuiranje seksualnog nasilja u ratu pred domaćim pravosudnim tijelima.....</i>	<i>27</i>
• <i>Priznanje prava žrtava seksualnog nasilja u ratu - pozitivan reparacijski iskorak u Hrvatskoj.....</i>	<i>27</i>
• <i>Uhićenja/Izručenja.....</i>	<i>28</i>
• <i>Doprinos strategije razvoja pravosuđa u specijalizaciji sudova i tužiteljstva u procesuiranju ratnih zločina</i>	<i>30</i>
• <i>Daljnji razvoj podrške žrtvama i svjedocima u procesuiranju ratnih zločina</i>	<i>31</i>
3. REGIONALNA SURADNJA.....	36
• <i>Regionalna suradnja s Tužilaštvom za ratne zločine Srbije.....</i>	<i>37</i>
<i>Zločin u Sotinu</i>	<i>37</i>
<i>Zločin u Belom Manastiru.....</i>	<i>38</i>
<i>Zločin u Tenji.....</i>	<i>38</i>
<i>Zločin na Ovčari</i>	<i>38</i>
• <i>Regionalna suradnja s Tužilaštvom za ratne zločine u Bosni i Hercegovini</i>	<i>39</i>

4.	RAD ŽUPANIJSKIH DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA REPUBLIKE HRVATSKE	42
5.	UČINKOVITOST ISTRAGE U PROCESUIRANJU RATNIH ZLOČINA/USMRĆENJA CIVILA KROZ ODLUKE EUROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA	50
6.	PREGLED ODLUKA MEĐUNARODNOG KAZNENOG SUDA ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU TIJEKOM 2015. GODINE	54
7.	PREPORUKE	60
8.	TABLICA PREGLEDA SUĐENJA ZA RATNE ZLOČINE	64
	TABLIČNI PREGLED RADA ŽUPANIJSKOG DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA	77
	TABLIČNI PREGLED RADA ŽUPANIJSKOG DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA IZ OSIJEKA	79
	TABLIČNI PREGLED RADA ŽUPANIJSKOG DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA IZ OSIJEKA	81

I. UVOD

A. Mandat i pozadina projekta

Documenta - Centar za suočavanje s prošlošću, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava - Osijek i Građanski odbor za ljudska prava od 2005. godine zajednički, pred nadležnim sudovima u Republici Hrvatskoj, prate postupke za kaznena djela ratnih zločina. Od 1. srpnja 2015. godine nastavljamo pratiti suđenja uz podršku *Fondova Europskog gospodarskog prostora i Kraljevine Norveške* (EEA/NG).¹ Organizacijama za ljudska prava koje od 2005. godine, pred sudovima u Republici Hrvatskoj (RH), zajednički prate postupke za kaznena djela ratnih zločina, pridružila se i "Pravda" iz Bjelovara.

Ciljevi praćenja suđenja za ratne zločine su: povećanje učinkovitosti procesuiranja ratnih zločina, poboljšanje zakonskog okvira za njihovo procesuiranje, poboljšanje položaja žrtava u kaznenom postupku, intenziviranje regionalne suradnje, obeštećenje svih žrtava rata te jačanje neovisnosti pravosuđa.

Monitoring tim naglašava važnost učinkovitog i pravičnog postupanja pravosuđa koje će poštovati kako prava osumnjičenika i okrivljenika, tako i prava žrtava i svjedoka. Sukladno tome, prilikom praćenja suđenja monitori se koriste međunarodnim standardima pravičnog suđenja kao okvirom koji služi za ocjenu sudskih postupaka.

Program praćenja suđenja odnosi se na praćenje svih kaznenih postupaka za ratne zločine koji se vode u Republici Hrvatskoj te dijela postupaka koji se vode pred sudovima susjednih država (osobito kaznenih postupaka za zločine počinjene na području Republike Hrvatske). Pratimo i odštetne postupke te suđenja pred Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju (MKSJ).

Ovaj se Godišnji izvještaj bavi suđenjima i povezanim društvenim i političkim zbivanjima koja su se odvijala tijekom 2015. godine.

B. Sažetak

Počinitelje zločina sve je teže procesuirati zbog teškoća vezanih uz protek vremena i nevoljkost svjedoka da bez straha iskazuju o svojim saznanjima. Od ukupno 490 evidentiranih zločina, još se 171 zločin vodi protiv nepoznatih počinitelja. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske je tijekom 2015. godine zaprimilo 41 kaznenu prijavu², što je više nego prethodnih godina. Kvaliteta dokaznog materijala smanjuje se zbog nepravovremeno, često i netemeljito provedenih istraga, a u društvu još uvijek nije stvoreno ozračje u kojemu bi se svjedočilo protiv

1 Za sadržaj izvještaja isključivo su odgovorne organizacije izdavači te on ni na koji način ne predstavlja službene stavove donatora. Ovaj je izvještaj nastao u sklopu projekta 'Podrška strategiji razvoja pravosuđa u području ljudskih prava', uz financijsku podršku Fondova Europskog gospodarskog prostora i Kraljevine Norveške za organizacije civilnoga društva, čiji je provoditelj za Republiku Hrvatsku Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva.

2 <http://www.dorh.hr/IzvjesceDrzavnogOdvjetnistvaRepublikeHrvatske>

počinitelja zločina s „vlastite strane“. Sve je manji interes javnosti, kako domaće tako i međunarodne, za problematiku ratnih zločina. Zbog svega toga izražavamo bojazan da će počinitelji i odgovorne zapovjedne osobe, posebno na najvišim razinama, ostati nekažnjeni. Unatoč tome, ponovno ukazujemo na nužnost rasvjetljavanja okolnosti počinjenja svih ratnih zločina i kažnjavanja počinitelja. Jedino na taj način moći će se osigurati pravda za žrtve i spriječiti ponavljanje sličnih okrutnih sukoba u budućnosti. Značajno je da je Hrvatski sabor usvojio izmjene Zakon o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (NN 19/2015) koji onemogućava kandidiranje osoba koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene. Usprkos pozitivnim izmjenama, zabilježili smo učestalu prisutnost osuđenih/optuženih/osumnjičenih za ratne zločine u javnom i političkom životu, što ukazuje na trend nepoštovanja rada pravosuđa te zanemarivanje činjenica o nesumnjivo počinjenim ratnim zločinima tijekom Domovinskog rata.

Prenošenje nadležnosti na četiri suda i četiri državna odvjetništva dovelo je do određenih problema vezanih uz dugotrajnost sudskih postupaka zbog preopterećenosti državnih odvjetnika i sudaca, malog broja sudskih savjetnika, nedostatka vještbenika te nedovoljno razvijenih tehničkih i prostornih kapaciteta. Iako je u 2015. godini donesena *Nacionalna strategija razvoja sustava podrške žrtvama i svjedocima u RH za razdoblje od 2016. do 2020. godine*, sustav podrške žrtvama i svjedocima, razvijan u nekoliko prethodnih godina, u 2015. godini nije se nastavio razvijati. Razvoj sustava podrške žrtvama i svjedocima tijekom 2015. godine u RH stagnira. Osim toga, i nakon propisivanja isključive nadležnosti i delegacije predmeta na četiri županijska suda, obustavljeno je nekoliko postupaka protiv pripadnika srpskih postrojbi, zbog neosnovanosti optužbi³. To govori da sve posljedice ranijih neosnovanih optuživanja, unatoč višekratnim revizijama koje su provodila državna odvjetništva, i dalje nisu otklonjene. Stoga je neophodan daljnji rad upoznavanja ŽDO-a s materijalima proslijeđenim po nekadašnjoj mjesnoj nadležnosti, kao i predmetima upućenim u rad na temelju regionalnih sporazuma o suradnji. Za temeljit pregled i djelotvoran progon potrebni su dodatni educirani državni odvjetnici. To osobito zabrinjava u predmetima u kojima su optuženici izručeni na temelju europskog uhiđenog naloga ili primjenom *Konvencije o izručenju*. Tijekom 2015. u Republici Hrvatskoj je uhićeno ili joj je izručeno pet osoba osumnjičenih/optuženih za ratne zločine.

Nakon 10 godina odlučivanja o izručenju, Australija je Republici Hrvatskoj 8. srpnja 2015. izručila Dragana Vasiljkovića, osumnjičenog za počinjenje ratnih zločina protiv civilnog stanovništva i ratnih zarobljenika. Time je iskazala povjerenje u hrvatsko pravosuđe jer je Dragan Vasiljković u svojim žalbama na izručenje isticao prigovor nemogućnosti provođenja pravičnog suđenja pred sudovima u RH, osobito zbog moguće diskriminacije po nacionalnoj pripadnosti, te prigovora objektivnosti i nepristranosti sudova.

3 Vidi više u dijelu *Bitna zbivanja u suđenjima za ratne zločine*

U velikom broju predmeta pripadnici srpskih postrojbi nedostupni su pravosuđnim tijelima Republike Hrvatske te im se sudi u odsutnosti, što ukazuje na potrebu poboljšanja regionalne suradnje. Trend suđenja u odsutnosti predstavlja nekoliko koraka unatrag u praksi suđenja za ratne zločine s aspekta poštovanja načela pravičnog suđenja, a opisan je u godišnjem izvještaju za 2014.⁴ Apeliramo na izbjegavanje suđenja u odsutnosti, veću razmjenu dokaza i ustupanje predmeta tužiteljstvima u regiji prema boravištu okrivljenika, jer u protivnom suđenja u odsutnosti postaju nelogična, neekonomična, ne donose pravdu za žrtve, a otvaraju pitanja moguće povrede prava okrivljenika. Odnosi između hrvatskog i srbijanskog državnog vrha, opterećeni brojnim problemima iz prijašnjeg razdoblja, narušeni su nakon promjene vlasti u Hrvatskoj, a dodatno i nakon oslobađanja Vojislava Šešelja pred Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) u ožujku 2016. godine. Velik je prijemor izazvao *Zakon o organizaciji i nadležnosti državnih organa u postupku za ratne zločine*, kojim je propisano da su državna tijela Republike Srbije nadležna za vođenje postupaka za kaznena djela ratnih zločina koja su počinjena na području bivše SFRJ, bez obzira na državljanstvo počinitelja. Prema stajalištu hrvatske strane, njime je pretjerano proširena kaznena vlast Republike Srbije.

Načelno se zalažemo za primjenu univerzalne jurisdikcije na temelju koje se procesuiranim počiniteljima ratnih zločina i ostalih kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim i humanitarnim pravom sudi u zemljama boravišta ili gdje su uhićeni. Ipak, smatramo da bi potpisivanjem međudržavnih ugovora država regije (post-jugoslavenskih zemalja) trebalo predvidjeti prednost procesuiranja optuženika pred pravosuđem zemlje u kojoj boravi ili čiji je državljanin.

U svojim zapažanjima tijekom suđenja posebno upozoravamo na dugotrajnost postupaka, primjerice protiv opt. Tomislava Merčepa prvostupanjsko suđenje je trajalo 4 godine, 2 mjeseca i 17 dana, zatim višestruko vraćanje predmeta na ponovno suđenje nakon ukidbenih odluka Vrhovnog suda RH (VSRH) i uslijed toga nevoljkosti oštećenika i svjedoka za svjedočenje te njihovu (re)traumatizaciju ponovnim davanjem iskaza. Tijekom 2015. pratili smo 30 suđenja protiv 57 okrivljenika, od kojih je 12 postupaka ponovljeno suđenje (40 %). Iako hrvatsko pravosuđe i druga tijela vlasti nužno moraju pokazati da se prema svim okrivljenicima i žrtvama postupa na jednak i nepristran način, sudovi i dalje okrivljenim pripadnicima hrvatskih postrojbi sudjelovanje u Domovinskom ratu cijene olakotnom okolnošću pri odmjerenju kazne. Suprotno tome, pojedina sudska vijeća u obrazloženju osuđujućih presuda pripadnicima hrvatskih postrojbi naglasila su da su počinitelji osramotili svoje postrojbe i Domovinski rat.

Ističemo da je neophodno povećanje ljudskih kapaciteta sudova i državnih odvjetništava te angažiranje dodatnih istražitelja ratnih zločina. Neophodno je širenje podrške žrtvama i svjedocima u državnim odvjetništvima i policiji. U radu sa

4 <http://www.documenta.hr/hr/izvje%C5%A1taj-o-pra%C4%87enju-su%C4%91enja-za-ratne-zlo%C4%8Dine-2014.html>

žrtvama (neposrednim ili srodnicima ubijenih ili nestalih) neprocesuiranih ratnih zločina i dalje je prisutan problem naplate parničnih troškova jer su izgubili parnice u kojima su od Republike Hrvatske tražili naknadu nematerijalne štete zbog preživljene torture ili usmrćenja svojih bližnjih. Vlada Republike Hrvatske je u srpnju 2012. donijela Uredbu⁵ kojom se otpisuju dugovi socijalno najugroženijim građanima pa i troškovi sudskih postupaka, ali navedenom Uredbom ovaj urgentni problem nije riješen na zadovoljavajući način. Prema našim saznanjima, u nekim predmetima ovrha je već pokrenuta i provedena.

Za Republiku Hrvatsku sramotno je nepriznavanje žrtve naplatom troškova kao i nepoštovanje prava zajamčenih međunarodnim instrumentima: Temeljna načela i smjernice o pravu na pravni lijek i reparaciju za žrtve teških kršenja međunarodnog prava; O ljudskim pravima i ozbiljnim povredama međunarodnog humanitarnog prava UN-a; *Europska Konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda*. EU smjernice; Direktiva 2012/29/EU o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela Europskog parlamenta i Vijeća Europe od 2012. godine, koja je trebala biti prenesena u domaće zakonodavstvo do studenoga 2015. godine.

⁵ Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine, broj 52/13)

**POSTOJEĆI
POLITIČKI I
DRUŠTVENI
KONTEKST
U KOJEM SE
ODVIJAJU
SUĐENJA ZA
RATNE ZLOČINE**

1. POSTOJEĆI POLITIČKI I DRUŠTVENI KONTEKST U KOJEMU SE ODVIJAJU SUĐENJA ZA RATNE ZLOČINE

- *Prisutnost osuđenih, optuženih, osumnjičenih osoba za ratne zločine u javnom i političkom životu u Republici Hrvatskoj*

Tijekom 2015. godine zamijetili smo zabrinjavajući trend prisutnosti osuđenih, optuženih, osumnjičenih osoba za ratne zločine u javnom i političkom životu u Republici Hrvatskoj, što negira rad pravosudnih tijela, a ujedno i nepriznavanje žrtava ratnih zločina.

Na inauguraciji predsjednice RH, Kolinde Grabar Kitarović, u veljači 2015. godine, jedan od pozvanih gostiju bio je optuženi za ratni zločin Tomislav Merčep. Uoči Sinjske alke organizacije za ljudska prava upozorile su da je osuđeni ratni zločinac Mirko Norac i dalje član *Viteškog alkarskog društva*, iako je osuđen, u dva sudska postupka, na ukupno 15 godina zatvora zbog kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava. Norac koji je, uz ostalo, osuđen i zbog toga što je na stratištu blizu Gospića osobno usmrtio nepoznatu žensku osobu, nije - kako to konstatira prvostupanjska presuda - iskazao ni „*pijetet prema poginulima i suosjećanje s onima koji su u operaciji izgubili svoje bližnje*“. Vlada RH nije ni na koji način reagirala na opetovane upite medija i organizacija za ljudska prava.

U sklopu obilježavanja 20. godišnjice VRA „Oluja“ 5. kolovoza 2015. godine ulica u Kninu dobila je ime *Ulica 72. bojne*. Obilježavanju u Kninu prisustvovali su i Mihael Budimir, Dalibor Banić i Josip Bikić. Organizacije za ljudska prava pozvale su Vladu RH da provjeri radi li se o istim osobama koje su kao pripadnici 72. bojne pravomoćno osuđeni za zločin u Lori. Podsjetile su da su pripadnici 72. bojne Vojne policije HV-a, Tomislav Duić, zapovjednik Vojnog zatvora Lora, Tonči Vrkić, Anđelko Botić, Emilijo Bungur i Ante Gudić te Miljenko Bajić, Josip Bikić i Davor Banić, u sudskom predmetu *Lora 1* pravomoćno osuđeni.⁶

Na Dan neovisnosti Republike Hrvatske (8. listopada 2015.) na skupu HDSSB-a marširali su pripadnici stranke odjeveni u crne uniforme, čije postrojavanje zastrašujuće podsjeća na ne tako davna ratna zbivanja, prizivajući slike straha, progonstva i zbjegova. Dana 21. listopada, Antifašistička liga RH uputila je zahtjev Etičkom povjerenstvu⁷ sa svrhom da se razmotri osporavanje kandidature Branimira Glavaša za zastupnika u Hrvatskom saboru, smatrajući da je njegova kandidatura otvorena prijatna demokraciji u Hrvatskoj, temeljnim vrijedno-

6 Sud je na temelju izvedenih dokaza nedvojbeno utvrdio da su u razdoblju od ožujka do rujna 1992. u Vojno-istražnom centru "Lora" u Splitu, bez ikakve pravne osnove, držali veći broj zatočenih civilnih osoba, uglavnom srpske nacionalnosti, vrijeđajući njihovo ljudsko dostojanstvo, ponižavajući ih, fizički i psihički zlostavljajući ih te su ih pritom mučili i tjelesno kažnjavali - sve do usmrćenja nekih od njih: Gojka Bulovića i Nenada Kneževića. Presudu je potvrdio Vrhovni sud Republike Hrvatske i postala je pravomoćna 6. veljače 2007. godine.

7 Etičko povjerenstvo ocjenjuje ponašanje sudionika izbora tijekom izborne promidžbe i samog postupka izbora i provodi izvanpravni nadzor izborne promidžbe; <http://www.izbori.hr/ws/index.html?documentId=7784C16B8C7C852EC1257EE1003991AD>

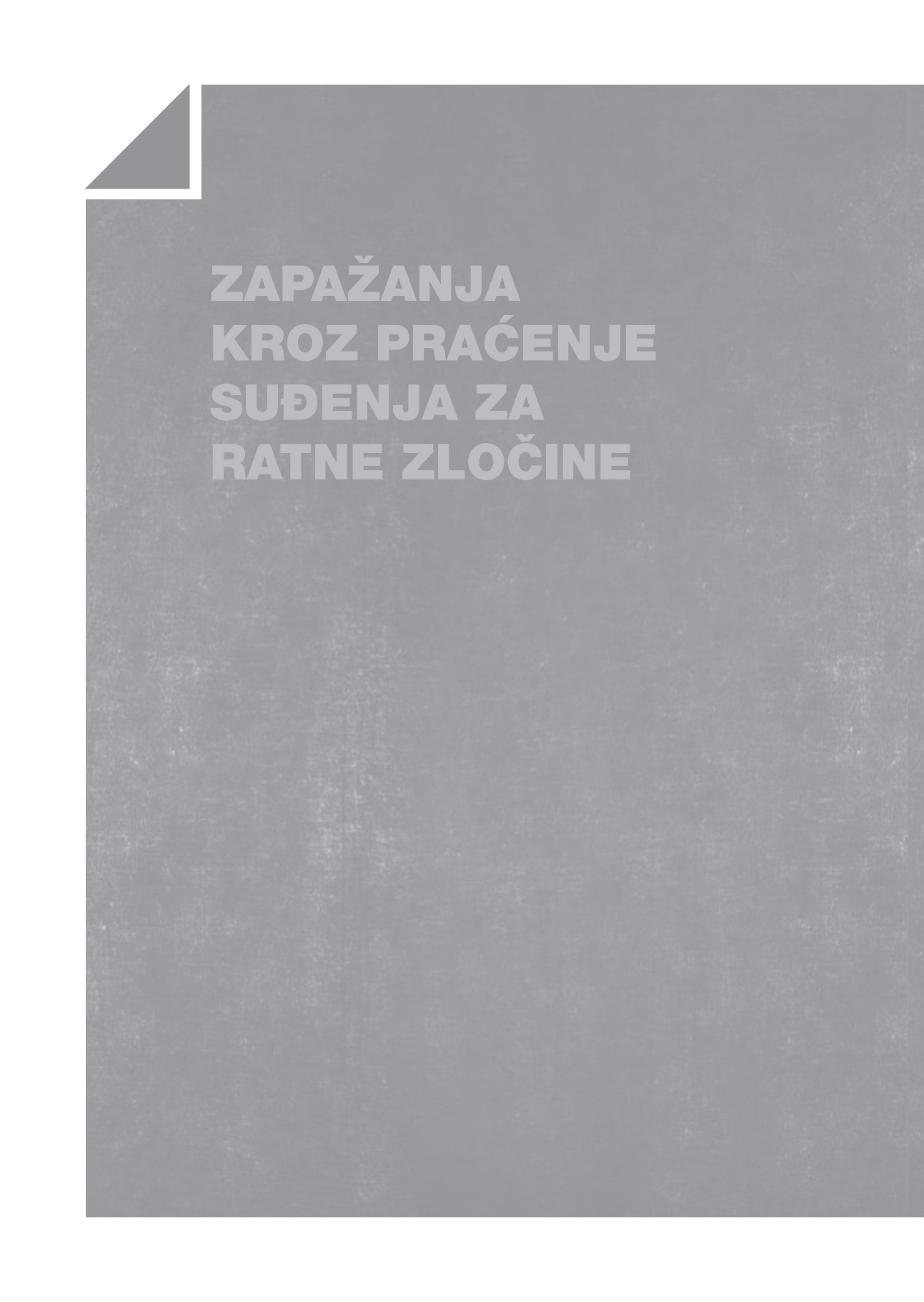
stima koje su zapisane u Ustav RH i, općenito, razvoju Hrvatske prema jednoj pristojnoj i strahom neopterećenoj zemlji. Etičko povjerenstvo se 22. listopada očitovalo kako se prigovor odnosi na događaje koji su se dogodili prije početka izborne promidžbe te da o njima ne mogu odlučivati sukladno čl. 28 st. 1 i 103. st. 2 *Zakona o izborima zastupnika u Hrvatskom saboru*⁸. Branimir Glavaš⁹, koji je nepravomoćno osuđen za ratni zločin nad civilima u Osijeku, nakon parlamentarnih izbora postao je saborski zastupnik.

Poštujući presumpciju nevinosti¹⁰ smatramo da je moralno neprihvatljivo da saborski zastupnik bude nepravomoćno osuđen za ratni zločin protiv civilnog stanovništva, da uzvanici važnih političkih skupova, javnih tijela, budu optuženi za ratni zločin. Stoga upozoravamo na nedorečenost zakonskih odredbi, zanemarivanja etičkog kodeksa političkih dužnosnika i etičkog kodeksa političkih stranaka. Ujedno upozoravamo na dugotrajnost sudskih postupaka, što neminovno dovodi do nepovjerenja građana u pravosuđe i vladavinu prava, osobito u postupanju u predmetima teških kršenja međunarodnog humanitarnog prava, dokidanja prakse nekažnjavanja i ostvarivanja pravde za žrtve. Izražavamo žaljenje što ni poslije 20 godina neke političke snage našeg društva nisu odustale od razornih koncepata, uniformi koje podsjećaju na teške posljedice rata, umjesto da mlade generacije usmjere na put izgradnje pravednog mira i uspostave nade za oporavak društva.

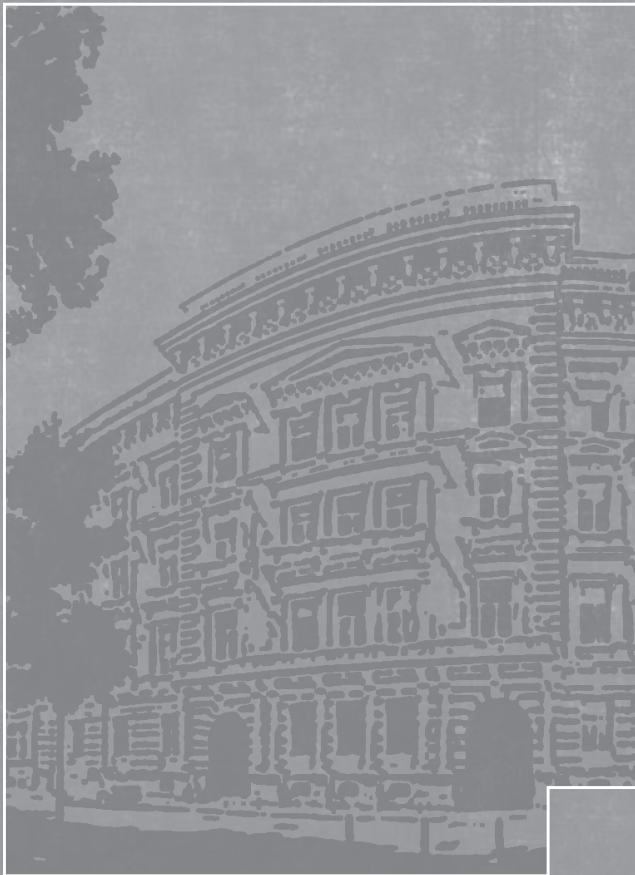
8 *Zakon o izborima zastupnika u Hrvatski sabor* (NN 19/2015), kojim su usvojeni prijedlozi organizacija civilnog društva da birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci, i to ako se u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora izrečena kazna izvršava ili tek predstoji njezino izvršenje. Ujedno, birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe za koje u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora nisu protekli rokovi rehabilitacije, a koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene za kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva: genocid, zločin agresije, zločin protiv čovječnosti, ratni zločin, terorizam, terorističko udruženje, mučenje, ropstvo; kazneno djelo protiv života i tijela: teško ubojstvo, te kazneno djelo protiv službene dužnosti: zloupotrebe položaja i ovlasti.

9 Ustavni sud u siječnju 2015. godine ukinuo je presudu Vrhovnog suda Republike Hrvatske kojom je Branimir Glavaš osuđen za ratni zločin nad srpskim civilima u Osijeku; smrt Čedomira Vučkovića, Đorđa Petkovića, Branka Lovrića, Alije Šabanovića, Jovana Grubića, Milutina Kutlića, Svetislava Vukajlovića, Petra Ladjuke, Milenka Stanara, Bogdana Počuče te nepoznate ženske i nepoznate muške osobe, pokušaj likvidacije Radoslava Ratkovića i mučenje Nikole Vasića i Snežane Berić.

10 Članak 28. Ustava Republike Hrvatske: "Svatko je nedužan i nitko ga ne može smatrati krivim za kazneno djelo dok mu se pravomoćnom sudskom presudom ne utvrdi krivnja."

**ZAPAŽANJA
KROZ PRAĆENJE
SUĐENJA ZA
RATNE ZLOČINE**

2. ZAPAŽANJA KROZ PRAĆENJE SUĐENJA ZA RATNE ZLOČINE

• *Statistički podaci*

Tijekom 2015. pratili smo 37 suđenja protiv 117 okrivljenika. Najveći broj kaznenih predmeta, 17, bio je pred Županijskim sudom u Zagrebu, potom 11 predmeta pred Županijskim sudom u Osijeku. 7 predmeta smo pratili pred Županijskim sudom u Splitu te 7 predmeta pred Županijskim sudom u Rijeci.

Četrnaest (14) predmeta je vođeno u odsutnosti okrivljenika, dok se u pojedinim predmetima u odsutnosti sudilo samo nekima od optuženih. Po pripadnosti vojnim postrojbama, praćeno je 8 postupaka protiv pripadnika HV-a ili redarstvenih snaga MUP-a¹¹, 26 postupaka protiv pripadnika srpskih paravojskih postrojbi i JNA¹². Pratili smo 3 predmeta za zločinu počinjene u BiH: protiv pripadnika srpske paravojske postrojbe Škorpioni¹³, pripadnika NO Autonomne pokrajine Zapadne Bosne¹⁴, pripadnika HVO Kažnjeničke bojne, Široki Brijeg¹⁵, ustupljenih hrvatskom državnom odvjetništvu na temelju potpisanih sporazuma o suradnji u procesuiranju ratnih zločina. 111 okrivljenika se terete kao direktni izvršitelji, a šestorica okrivljenika optužena su po zapovjednoj odgovornosti za propust nadzora: nesprječavanje podređenih da čine nezakonita uhićenja, zlostavljanje i ubijanja civila. Ujedno smo popratili 9 javnih sjednica pred VSRH.

11 Zločin u Kulinama (2), zločin u Medačkom džepu, zločin u Lori, zločin u Pakračkoj Poljani, zločin u Kerestincu, zločin u bjelovarskoj kasarni, zločin na Koranskom mostu.

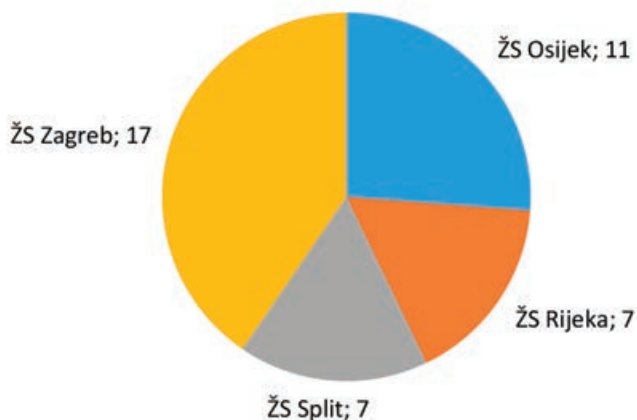
12 Zločin u Kneževim Vinogradima, zločin u Mikluševcima, zločin kod mosta Erdut - Bogojevo, zločin u Popovcu, zločin u Dalju, zločin u Berku, zločin u Žepini, zločin u Suknovcima i Oklaju, zločin u selima uz Unu kod Hrvatske Kostajnice, zločin u Zmlači, Kozibrodu i Strugi, zločin u glinskom zatvoru, zločin u Erdutu, zločin u Kopačevu, zločin u Borovu, zločin u Udbini, zločin granatiranja Karlovca, zločin u Maji i Svračici, zločin u selu Borovac, zločin granatiranja Varaždina, zločin u Batinjskoj Rijeci, zločin granatiranja Slavenskog Broda, zločin u Slanom, zločin u Baranji, rušenje katoličke crkve u Glini, zločin oko jezera Peruča, zločin u Tovarniku

13 Zločin u Godinjskim Barama, opt. Milorad Momić

14 Zločin u logoru Drmeljevo (Velika Kladuša), opt. Ćazim Behrić

15 Zločin u Širokom Brijegu, opt. Ivan Hrkač

Broj predmeta u 2015. godini

Grafički prikaz 1

Ukupan broj predmeta pred županijskim sudovima u 2015. godini

Nepravomoćne presude objavljene su u 13 predmeta protiv 19 okrivljenika¹⁶. Tako je tijekom prošle godine za ratni zločin nepravomoćno osuđeno 12 okrivljenika u 8 predmeta. Prosjek izrečenih zatvorskih kazni iznosi 5 godina i 9 mjeseci, što pokazuje da je 3/4 okrivljenika osuđeno na minimalnu kaznu ili ispod minimuma zapriječene zatvorske kazne. Većina nepravomoćno osuđenih pripadnici su srpskih paravojnih postrojbi, direktni počinitelji ratnih zločina, jedna presuda tereti pripadnika Hrvatske vojske za zločin počinjen tijekom 1993. u Medačkom džepu.

Osim toga, i nakon propisivanja isključive nadležnosti i delegacije predmeta na četiri županijska suda, obustavljeno je nekoliko postupaka protiv pripadnika srpskih postrojbi¹⁷ jer optužbe protiv njih nisu bile osnovane. To govori da sve posljedice ranijih neosnovanih optuživanja, unatoč višekratnim revizijama koje su provodila državna odvjetništva, i dalje nisu otklonjene. To osobito zabrinjava u predmetima u kojima su optuženici izručeni na temelju europskog uhiđenog naloga ili primjenom *Konvencije o izručenju*. Iako hrvatsko pravosuđe i druga tijela vlasti nužno moraju pokazati da se prema svim okrivljenicima i žrtvama postupa na jednak i nepristran način, sudovi i dalje okrivljenim pripadnicima hrvatskih postrojbi sudjelovanje u Domovinskom ratu cijene olakotnom okolnošću pri odmjeravanju kazne¹⁸. Ujedno, olakotna okolnost kao što je minimalan doprinos optuženog izvršenju djela, rijetko se koristi, čak i kada predstavlja

16 Prema godišnjem izvještaju DORH-a za 2015., tijekom godine za ratne zločine optužena je 31 osoba, a nadležni sudovi donijeli su presude protiv 30 osoba od kojih su 23 osuđene, a 7 ih je oslobođeno.

17 Zločin u Berku, okr. Milorad Momić, zločin u Erveniku, okr. Nebojša i Željko Travica, zločin u Kneževim Vinogradima, okr. Miloš Marković

18 Zločin u Medačkom džepu, okr. Velibor Šolaja

očigledan razlog za umanjene kazne. S druge strane, sudovi se učestalo koriste određenim elementima kao olakotnim okolnostima, kao što je bračno stanje optuženog. Konačno, određeni faktori, kao što je protek vremena, primjenjuju se na nekonzistentan način.

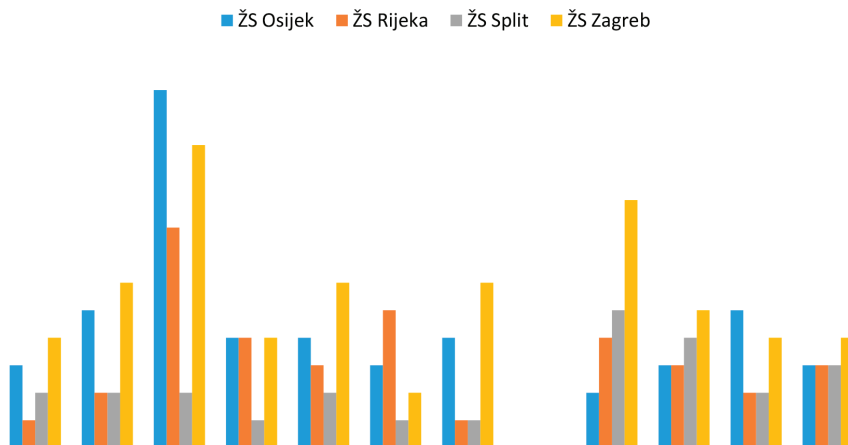
Grafički prikaz 2

Ukupan broj rasprava pred županijskim sudovima nadležnima za ratne zločine

- ***Učestalost zakazivanja rasprava u suprotnosti s načelom koncentracije glavne rasprave***

Treba napomenuti da su aktivnosti četiri specijalna suda vezna uz suđenja za ratne zločine više razvidne kroz zakazivanje ročište u predmetima ratnih zločina te je u 2015. godini na navedenim sudovima zakazano 171 ročište (rasprave, sjednice optužnog vijeća, pripremna ročišta), od kojih je 16 bilo odgođeno. Moramo zamijetiti da je u velikom broju predmeta učestalost zakazivanja rasprava u suprotnosti s načelom koncentracije postupka: postupak se mora provesti bez odugovlačenja, a u postupcima u kojima je okrivljeniku oduzeta sloboda, sud i druga tijela postupat će osobito ažurno (čl. 11. st. 2. ZKP). Učestalost zakazivanja rasprava u pojedinim suđenjima varira, ali prosjek zakazivanja rasprava ipak je u skladu s odredbama Zakona o kaznenom postupku, čl. 407. st. 3., odgodom ne duljom od 3 mjeseca.

broj ročišta u 2015. godini

Grafički prikaz 3

Broj zakazanih ročišta pred županijskim sudovima kroz mjesece u 2015. godini

- **Analiza dugotrajnosti suđenja za ratne zločine**

Pravo na suđenje u razumnom roku ima važnu ulogu u promicanju i ostvarivanju ljudskih prava i temeljnih sloboda te je zajamčeno kao ljudsko pravo u najvažnijim aktima na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Brzo suđenje koje završava odlukom suda - osudom ili oslobođanjem - ne samo da je jedno od najvažnijih prava optuženog nego i jednako važno pravo žrtava. Odugovlačenje postupka može oslabiti povjerenje javnosti u pravdu i njezino odgovarajuće provođenje.

Ovo ustavno jamstvo slijedi iz čl. 29. st. 1. Ustava RH koji određuje:

“Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni, neovisni i nepristrani sud u pravičnom i razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela“

Ustavni sud RH se pri razmatranju razumnosti trajanja postupka rukovodio slijedećim kriterijima: složenost postupka, ponašanje suda pred kojim se postupak vodi te ponašanje stranke, a osvrće se i na značaj predmeta postupka za podnositelja ustavne tužbe.

Prenošenje nadležnosti na četiri suda i četiri državna odvjetništva dovelo je do određenih problema vezanih uz dugotrajnost sudskih postupaka zbog preopterećenosti sudova i nedovoljno razvijenih tehničkih i prostornih kapaciteta. Prosječno trajanje sudskih postupaka u kojima je tijekom 2015. godine objavljena prvostupanjska presuda iznosi 4 mjeseca, ali zabrinjavajuću dugotrajnost postupka zamijetili smo kroz analizu ponavljanih sudskih postupaka.

- ***Velik broj ponovljenih suđenja nakon ukidbenih odluka Vrhovnog suda***

Učinkovit je onaj pravično provedeni kazneni postupak čije je vrijeme trajanja bilo primjereno okolnostima slučaja i u kojemu je nadležni sud ispravno razlučio nedužnost od krivnje optuženika te kod potonje izrekao zakonsku kaznenu sankciju.

Tijekom 2011. pratili smo 28 prvostupanjskih postupaka / suđenja protiv 65 okrivljenika, od kojih je 12 ponovljenih postupaka (42,8 %). Tijekom 2012., pratili smo 34 prvostupanjska postupka protiv 42 okrivljenika, od kojih je 11 vraćeno na ponovno odlučivanje pred prvostupanjsko vijeće (32,4 %). Tijekom 2013. pratili smo 24 prvostupanjska postupka protiv 33 optuženika, od kojih je 5 postupaka ponovljeno suđenje (20 %). Tijekom 2014. godine donesene su 23 prvostupanjske presude, od kojih je ukinuto 10 i vraćeno na ponovljeno suđenje. Tijekom 2015. pratili smo 37 suđenja protiv 117 okrivljenika, od kojih je 12 postupaka ponovljeno suđenje (32,4 %). Ovdje moramo napomenuti da su neka od ponovljenih suđenja prvotno vođena u odsutnosti okrivljenika.

Primjeri dugotrajnih, ponavljanih suđenja, u 2015. godini:

- Suđenje za zločin u selima uz Unu kod Hrvatske Kostajnice započelo pred Županijskim sudom u Sisku 16. veljače 2010. protiv okr. Pere Đermanovića, Ljubana Bradarića, Dubravka Čavića i Ljubiše Čavića, optuženih da su 1991. godine počinili kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH u selima Stubalj, Graboštani i Gornji i Donji Hrastovac. Dana 8. svibnja 2015. pred sudskim vijećem Županijskog suda u Zagrebu trojica optuženika - Pero Đermanović, Dubravko Čavić i Ljubiša Čavić - oslobođena su optužbe za počinjenje kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva. Ovo je četvrta i prva oslobađajuća presuda optuženicima koji su se teretili za prisilno odvođenje i ubojstvo civila te paljevinu dviju kuća. Trajanje ovog sudskog postupka od prvog suđenja, odluka VSRH po žalbama do objave prvostupanjske presude u 2015. Godini, trajalo je 5 godina i 3 mjeseca;
- Suđenje okrivljenom Miloradu Momić, izručenom iz Francuske 2. rujna 2011. godine, pred Županijskim sudom u Vukovaru započelo je 3. studenoga 2011., koji ga je dana 21. prosinca 2012. godine proglasio krivim i izrekao mu kaznu zatvora u trajanju od tri godine. VSRH je ukinuo navedenu odluku i naložio ponovno suđenje. Tijekom ponovljenog suđenja pred Županijskim sudom u Osijeku, ŽDO Osijek je izmijenio optužnicu, činjenični opis kaznenog djela i prekvalificiralo ga u oružanu pobunu te je došlo do obustave kaznenog postupka primjenom *Zakona o općem oprost*. Ovo je suđenje je trajalo 3 godine i 5 mjeseci;

- Suđenje protiv okrivljenog Gorana Amanovića započelo je pred Županijskim sudom u Šibeniku 31. siječnja 2011., a u svibnju iste godine objavljena je oslobađajuća presuda. VSRH je ukinuo navedenu odluku i naložio ponovno suđenje. Tijekom ponovljenog suđenja pred Županijskim sudom u Splitu okr. Amanović nepravomoćno je osuđen na 8 godina zatvora. Ovaj je postupak trajao 4 godine i 2 mjeseca;
- Dana 2. travnja 2015. VSRH je potvrdio presudu kojom je Mihajlo Hrastov osuđen na 4 godine zatvora, čime je pravomoćno završen postupak koji je protiv ovog okrivljenika započeo 1992. godine pred Županijskim sudom u Karlovcu;

Dugotrajnost postupka zamijećena je u suđenju u tijeku okrivljenom Tomislavu Merčepu koje je započelo pred Županijskim sudom u Zagrebu 19. veljače 2012., potom ponovno pred izmijenjenim sudskim vijećem 26. ožujka 2012. godine.

- *Suđenja u odsutnosti okrivljenika*

Trend suđenja u odsutnosti, dominantan tijekom 90-ih, predstavlja nekoliko koraka unatrag u praksi suđenja za ratne zločine s aspekta poštivanje načela pravičnog suđenja, a opisan je u godišnjem izvještaju za 2014.¹⁹ Praksa Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ), Višeg suda u Beogradu, Međunarodnog kaznenog suda (MKS) je da pred tim pravosudnim tijelima nema suđenja *in absentia*, već se isključivo sudi u nazočnosti optuženika. Na taj se način izbjegavaju prigovori povreda odredbi čl.6.²⁰ i čl.14.²¹ *Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda*.

Pred specijalnim sudovima za ratne zločine u RH u 2015. godini pratili smo 14 suđenja za ratne zločine u kojima okrivljenici nisu dostupni pravosudnim tijelima te im se sudi u odsutnosti. U nekim drugim postupcima, samo se nekima od okrivljenika sudi u odsutnosti.

Kao primjer navodimo predmet *Zločin u Popovcu*. Pred Vijećem za ratne zločine Županijskog suda u Osijeku nepravomoćno je završen kazneni postupak protiv četvorice nedostupnih optuženika²² za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, počinjenog u Popovcu u razdoblju od kolovoza 1991. godine do kraja 1996. godine. Pred Županijskim sudom u Osijeku već je provedeno jedno suđenje protiv četvorice prisutnih optuženika, za ratni zločin počinjen u

19 <http://www.documenta.hr/hr/izvje%C5%A1taj-o-pra%C4%87enju-su%C4%91enja-za-ratne-zlo%C4%8Dine-2014.html>

20 Čl.6. EKZLJPTS – pravo na pravično suđenje

21 Čl.14. EKZLJPTS – zabrana diskriminacije

22 ŽDO iz Osijeka podigao je optužnicu K-DO-8/03, od 16. travnja 2009. godine, protiv četiri nedostupna optuženika: B.S, D.V, S.M. i J.S, zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl.120.st.1 OKZ RH

Popovcu, u istom vremenu, ali ne i za posve iste radnje počinjenja kaznenog djela²³. Svjedoci koji su dali iskaze tijekom toga postupka iz 2009. ponovno su ispitani i tijekom suđenja u 2015. Svi svjedoci, od kojih su najveći broj preživjele žrtve mučenja i zlostavljanja, iskazali su nezadovoljstvo suđenjem u odsutnosti okrivljenika, kao i zamor i nelagodu ponavljanim, višestrukim ispitivanjem od djelatnika policije, istražnih sudaca, tužitelja te tijekom javnih rasprava. Javno su iskazivali nevjericu u dostižnost pravde s obzirom na odsutnost optuženika.

Zakon o kaznenom postupku (ZKP), u svom čl. 402. st. 3. propisao je mogućnost suđenja u odsutnosti²⁴, čijom analizom se vidi da se moraju ispuniti posebni, propisani, uvjeti da bi se sudilo u odsutnosti. Ujedno su i potpisani sporazumi o suradnji između tužiteljstava u regiji²⁵, gdje danas boravi većina nedostupnih optuženika (Srbiji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori), ostvarili mogućnost bolje suradnje i razmjene dokaza. Ustupanjem dokaza otvaraju se zakonski uvjeti za vođenje kaznenog postupka protiv optuženika pred pravosuđem zemlje u kojoj boravi ili čiji je državljanin te dokidanje nekažnjivosti počinitelja ratnih zločina.

Iako je u postupcima u tijeku odsutnim optuženicima osigurana profesionalna obrana, dva su razloga koja ovakva suđenja čine dvojbenima. Prvi je nemogućnost priznanja i izvršenja u inozemstvu sudske odluke donesene u odsutnosti optuženika. Drugi je pojednostavljena zakonska mogućnost obnove kaznenog postupka. Odredbe ZKP (čl. 497.st.3., čl.501.st.1.t.3.) propisuju mogućnost obnove postupka u korist osuđenika kojem se sudilo u odsutnosti, kada postoji mogućnost da mu se sudi u nazočnosti ili ako se iznesu nove činjenice ili se podnesu novi dokazi.

Pravno stajalište vezano uz suđenja u odsutnosti okrivljenika Vrhovni sud dao je u rješenju protiv okr. Dušana Žarkovića i dr.²⁶

23 Presudom Županijskog suda u Osijeku br. K-41/03, od 8. travnja 2004. Godine, u odnosu na opt. M.Š. optužba je odbijena, primijenjen je Zakon o općem oprost u odnosu na toga optuženika. Ostali optuženici proglašeni su krivima i osuđeni na kazne zatvora u trajanju od: S.P. 2 godine i 6 mjeseci, Đ.U. 2 godine i 2 mjeseci i B.B. na 1 godinu i 6 mjeseci. Presudom i Rješenjem Vrhovnog suda RH, br. I-Kž-958/04, od 18. ožujka 2008. godine, presuda u odnosu na opt. M.Š. potvrđena, a u odnosu na ostalu trojicu optuženika je ukinuta. Novom presudom Županijskog suda u Osijeku, br. K39/08, od 7. srpnja 2009. godine, ponovno su optuženici S.P, Đ.U. i B.B. proglašeni krivima i osuđeni na kazne zatvora u trajanju od: S.P. 3 godine, Đ.U. 2 godine, B.B: 1 godinu i 6 mjeseci. Presudom Vrhovnog suda RH br. I-Kž-818/09, od 9. veljače 2010. godine, presuda je potvrđena

24 Čl.402.st.3. OKZ RH (NN 145/13), "Optuženiku se može suditi u odsutnosti samo ako postoje osobito važni razlozi da mu se sudi, a nije moguće suđenje u stranoj državi, ili nije moguće izručenje ili je optuženik u bijegu ili nije dostižan državnim tijelima"

25 <http://www.dorh.hr/Default.aspx?sec=649>

26 Dana 24. rujna 2015. godine, Vrhovni sud RH svojim je rješenjem ukinuo prvostupanjsko rješenje Županijskog suda u Zagrebu o suđenju u odsutnosti okrivljenika (opt. Dušan Žarković i dr. - zločin u Joševici). Razlog ukidanja navedenog rješenja je primjena odredbi novog *Zakona o kaznenom postupku* (Narodne novine broj 152/08, 76/09, 80/11, 91/12 - Odluka i Rješenje USRH, 143/12, 56/13, 145/13 i **152/14**), koji za suđenja u odsutnosti traži kumulativno ispunjenja potrebnih preduvjeta čl. 402. st. 3. ZKP (Optuženiku se može suditi u odsutnosti samo ako postoje osobito važni razlozi da mu se sudi, a nije moguće suđenje u stranoj državi ili nije moguće izručenje ili je optuženik u bijegu ili nije dostižan državnim tijelima.), u predmetnom slučaju prvostupanjski sud nije obrazložio zbog čega nije moguće izručenje okrivljenika ili suđenje u stranoj državi

Razmatranjem svih navedenih činjenica apeliramo na izbjegavanje suđenja u odsutnosti, veću razmjenu dokaza i ustupanje predmeta tužilaštvima u regiji prema boravištu okrivljenika, jer u protivnom suđenja u odsutnosti postaju nelogična, neekonomična, ne donose pravdu za žrtve, a otvaraju pitanja moguće povrede prava okrivljenika.

- ***Procesuiranje seksualnog nasilja u ratu pred domaćim pravosudnim tijelima***

Tijekom 2015. godine pred nacionalnim sudovima pratili smo 6 postupaka u kojima je činjenični opis ratnog zločina, ili dio inkriminacija, silovanje i seksualno zlostavljanje, što je u usporedbi s procesuiranjem prijašnjih godina određeni pomak. Dva suđenja su bila u cijelosti zatvorena za javnost, u jednom suđenju iskaz oštećenice je bio zatvoren za javnost, a u ostalim su suđenjima oštećenici-svjedokinja/svjedoci svjedočili bez mjera zaštite, jedna svjedokinja putem videolinka iz Kanade, a neki oštećenici su u međuvremenu preminuli. Ujedno, DORH je tijekom 2015. u pet optužnica obuhvatio 11 žrtava silovanja.

Međunarodno humanitarno pravo, međunarodno kazneno pravo (*ad hoc* tribunali za bivšu Jugoslaviju, ICTY, te Ruanda, ICTR), međunarodno pravo ljudskih prava, regionalni mehanizmi, poput *Europske Konvencije o ljudskim pravima i temeljnim slobodama* te nacionalni zakoni, čine okvir za provođenje aktivnosti koje imaju za cilj borbu protiv seksualnog nasilja u ratu te jednak i učinkovit pristup pravdi za žrtve.

Porast procesuiranja seksualnog zlostavljanja vidimo kao rezultat javnog progovaranja svjedokinja, kao i upozoravanja javnosti na neriješenost problema kaznenog procesuiranja silovanja kao ratnog zločina te nedostatka reparativnih programa za žrtve proteklih godina.

- ***Priznanje prava žrtava seksualnog nasilja u ratu - pozitivan reparacijski iskorak u Hrvatskoj***

Proteklu 2015. godinu obilježilo je donošenje *Zakona o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu*²⁷ koji je pozitivan primjer pristupa žrtvama i ostvarenju oblika reparacije. Zakonom se uređuje jednokratna naknada kao i mjesečna naknada za žrtve seksualnog nasilja tijekom Domovinskog rata. Također, osobe mogu ostvariti različita prava koja se tiču psihosocijalne pomoći; pravne pomoći; zdravstvene pomoći; medicinske rehabilitacije; liječničkih sistematskih pregleda; obveznog i dopunskog zdravstvenog osiguranja; smještaja u ustanovu za pružanje podrške i usluga braniteljsko-stradalničkoj populaciji i drugim osobama.

27 <http://www.zakon.hr/z/794/Zakon-o-pravima-%C5%Bertava-seksualnog-nasilja-za-vrijeme-oru%C5%BEane-agresije-na-Republiku-Hrvatsku-u-Domovinskom-ratu>

Od početka primjene Zakona, zaključno s 31. prosincem 2015., Ministarstvo branitelja zaprimilo je 110 zahtjeva žrtava od kojih je u 25 predmeta pozitivno utvrđen status žrtve seksualnog nasilja u Domovinskom ratu, dok je u jednom predmetu doneseno odbijajuće rješenje zbog neispunjavanja zakonskih uvjeta. Ostali su zahtjevi u postupku rješavanja.²⁸

Potreba za uslugama rehabilitacije među preživjelim žrtvama seksualnog nasilja u ratu još je uvijek velika. Još uvijek ima preživjelih žrtava koje nisu primile nikakve rehabilitacijske usluge, ili zbog nedostupnosti takvih usluga (npr. žrtve žive u udaljenim područjima; nema OCD-a, odnosno institucija vlasti koje pružaju tu vrstu usluga u mjestu gdje žrtve žive) ili zbog stigmatizacije koja je povezana s ovom vrstom zločina. Socijalna stigma koja se veže uz žene i muškarce koji su bili žrtve seksualnog nasilja u ratu je vrlo rasprostranjena. Stigma s kojom se suočavaju rezultira velikim brojem preživjelih žrtava koje još uvijek žive u tišini, koji ne govore naglas te su marginalizirane u društvu kako *de facto*, tako i *de jure*. Nadalje, patnju civilnih žrtava rata još uvijek koriste i njome manipuliraju političke elite, a što je bilo razvidno kroz neprimjerenu raspravu parlamentarnih zastupnike tijekom izglasavanja zakona.

- *Uhićenja/Izručenja*

Tijekom 2015. godine popratili smo uhićenja/izručenja 5 osoba, vezano uz počinjenje ratnih zločina. Hrvatska trenutačno ima raspisanih 160 tjeratica na stranici Interpola²⁹, a više od polovine čine osobe tražene zbog navodnog počinjenja ratnog zločina. Većina tjeratica odnosi se na osobe s hrvatskim državljanstvom. Ostalo su državljani BiH, Srbije, Kosova, Mađarske, Italije i Slovenije.

Dana 24. ožujka 2015. na graničnom prijelazu Strmica, prilikom ulaska u RH, uhićen je Čedomir Vukadin iz sela Vrbnika pokraj Knina.³⁰

Đorđe Stojaković³¹ izručen je iz Irske 17. srpnja 2015. Godine na temelju europskog uhidbenog naloga.

28 Izvor: Ministarstvo branitelja

29 <http://www.interpol.int/notice/search/wanted>

30 Isti je prebačen u Split, gdje mu je određen pritvor. Čedomir Vukadin, u inkriminirano vrijeme komandant 2. bataljona 75. brigade Vojske Republike Srpske Krajine, koji je bio stacioniran u tada okupiranom Drnišu, pod istragom je Županijskog državnog odvjetništva u Šibeniku zbog ratnog zločina nad civilima.

31 Županijsko državno odvjetništvo iz Vukovara podiglo je optužnicu br. K-DO-30/10, od 8. prosinca 2010. godine, kojom je optužilo Đorđa Stojakovića da je počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika, radnjom nečovječnog postupanja prema ratnim zarobljenicima. Stavljajući mu se na teret da je 19. studenoga 1991. godine, na području Srbije, nedaleko od mosta Erdut- Bogojevo, iz autobusa kojim su prevoženi ratni zarobljenici iz Borovo Commercea, izvukao dvojicu ratnih zarobljenika, Vladu Kovačevića i Vinka Miljka, i zlostavljao ih, tukao.

Umirovljeni srbijanski general Borislav Đukić³², optužen za ratni zločin nad civilima u Hrvatskoj devedesetih godina, uhićen je 17. srpnja 2015. u zračnoj luci u Tivtu u Crnoj Gori.

Županijsko državno odvjetništvo Split potvrdilo je informaciju vezanu uz uhićenje Emilija Bungura, osuđenog za ratni zločin nad civilima u Lori 1992. godine, a protiv kojega se vodi još jedan sudski postupak zbog ratnog zločina nad zarobljenicima u Lori.³³

U Republiku Hrvatsku 8. srpnja 2015. iz Australije je izručen Dragan Vasiljković³⁴, osumnjičen za počinjenje ratnih zločina protiv civilnog stanovništva i ratnih zarobljenika na području Republike Hrvatske u razdoblju od 1991. do 1993. godine.

Tijekom 2015. izručen je Igor Mikola, osuđen za kazneno djelo pomaganja u ubojstvu u Pakračkoj Poljani³⁵, ujedno svjedok u kaznenom postupku protiv okr. Tomislava Merčepa.

U praćenim suđenjima u 2015. godini devet okrivljenika nalazilo se u istražnom zatvoru, a jedan na odsluženju zatvorske kazne u Lepoglavi. Svi su okrivljenici uhićeni ili izručeni Republici Hrvatskoj te im je osnovni razlog određivanja istražnog zatvora bio opasnost od bijega.

Dana 13. listopada 2015. Europski sud za ljudska prava je u predmetu Čedo Jović protiv Hrvatske (broj zahtjeva 45593/13) donio presudu kojom je utvrdio da je podnositelju povrijeđeno pravo zajamčeno čl. 5. st. 4. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda zbog nedostatka učinkovitog sudskog preispitivanja pritvora određenog protiv njega pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske. Čedo Jović je tijekom 2013. pravomoćno osuđen za ratni zločin protiv civilnog stanovništva (zločin u Dalju³⁶), a u pritvoru je bio od dana uhićenja 7. srpnja 2008. Pušten je nakon odslužene zatvorske kazne koju je vremenski više pokrivalo vrijeme provedeno u pritvoru.

32 Isti je priveden istražnom sucu Višeg suda u Podgorici koji mu je odredio ekstradicijski pritvor. Županijsko državno odvjetništvo u Splitu podiglo je optužnicu br. KT 27/93, od 13. prosinca 1995., kojom je optužilo Ratka Mladića, Milu Novakovića, Borislava Đukić i Milana Koricu da su kao zapovjednici isplanirali i organizirali rušenje brane i hidroelektrane "Peruća", što su 28. siječnja 1993. njima podčinjeni vojnici izvršili postavljanjem i aktiviranjem eksploziva. Zahvaljujući pravovremenoj intervenciji radnika HEP-a, spriječen je, prema optužnici, cilj rušenja brane - potpuno potapanje i dovođenje u opasnost života više od 50.000 stanovnika Sinja, Trilja i Omiša.

33 Emilio Bungur, od 2004. godine nedostupan hrvatskom pravosuđu, uhićen je u Žaboriću pored Primoštena 22. kolovoza 2015. godine te je istoga dana prevezen u splitski zatvor. 28. kolovoza 2015. godine Županijski sud u Splitu zaprimio je njegov zahtjev za obnovu kaznenog postupka.

34 Postupak izručenja osumnjičenog Dragana Vasiljkovića trajao je punih 10 godina jer je isti isticao prigovor nemogućnosti provođenja pravičnog suđenja pred sudovima u RH, osobito zbog moguće diskriminacije po nacionalnoj pripadnosti, te prigovora objektivnosti i nepristranosti sudova.

35 Presuda Županijskog suda u Zagrebu, VIII-K-16/01, od 15. rujna 2005.

36 <http://www.documenta.hr/hr/zlo%C4%8Din-u-dalju-iv.html>

- ***Doprinos strategije razvoja pravosuđa u specijalizaciji sudova i tužiteljstva u procesuiranju ratnih zločina***

Nova se strategija ne bavi procesuiranjem ratnih zločina. Ratni zločini spominju se samo u postignućima dotadašnjih reformi³⁷. Dana 14. prosinca 2012. Hrvatski sabor donio je *Strategiju razvoja pravosuđa za razdoblje 2013. -2018.*³⁸ jer „neovisno, učinkovito, pravedno i profesionalno pravosuđe nužno je za suočavanje sa svakodnevnim potrebama suvremenog društva te izazovima globalizacije i modernizacije. Daljnji razvoj hrvatskog pravosuđa treba biti usmjeren u pravcu usvajanja najviših europskih standarda, uz istodobno očuvanje tradicije i postojećih temeljnih vrijednosti hrvatskog pravnog sustava. Strategija razvoja pravosuđa pri tome mora uzeti u obzir različite društvene i gospodarske promjene koje utječu na pravosuđe, a zbog čije je kompleksnosti nužno dosljedno i metodološki razrađeno strateško planiranje.“

Smatramo da je u Strategiju trebao biti uvršten dio vezan uz procesuiranje ratnih zločina. Prema našim zapažanjima, propisivanjem isključive nadležnosti 4 županijska suda napravljen je određeni napredak: suđenja se koncentriraju na ovim sudovima, a u odjele za ratne zločine imenovani su isključivo suci kaznenih odjela. No, s obzirom na to da su županijski sudovi u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu zapravo sudovi opće nadležnosti s isključivom nadležnosti postupanja u predmetima ratnih zločina, suci imenovani u odjele bave se i drugim kaznenim predmetima - složenim slučajevima korupcije i organiziranog kriminala te cijelim nizom drugih kaznenih djela, što dovodi do dodatnog opterećenja sudaca na tim sudovima. Isto je razvidno kroz dugotrajnost suđenja za ratne zločine te učestalost zakazivanih rasprava. Ujedno, rad DORH-a nije rezultirao većim brojem učinkovitih istraga i podignutih optužnica.

Prema sadašnjoj dinamici suđenja, navedena četiri suda uglavnom raspolažu potrebnom tehnikom i dovoljnim brojem raspravnih dvorana, osim Županijskog suda u Zagrebu u kojemu se suđenja nerijetko održavaju u premalim i neadekvatnim prostorijama koje ne mogu primiti svu zainteresiranu javnost. Premda je uspostavljanje ovakvih specijaliziranih odjela pomoglo da se sredstva usmjere na borbu protiv prakse nekažnjavanja, potrebno je još mnogo truda i rada na polju adekvatne obuke onih koji rade na tim poslovima, njihovom informiranju o relevantnim zakonskim okvirima, događajima u zemlji te na međunarodnoj sceni. Ističemo da je neophodno povećanje ljudskih kapaciteta sudova, državnih odvjetništava te angažiranje dodatnih istražitelja ratnih zločina. Neophodno je širenje podrške žrtvama i svjedocima u državnim odvjetništvima i policiji.

37 Strategija reforme pravosuđa za razdoblje od 2011. do 2015. godine, koja je obuhvaćala područje postupaka za ratne zločine, a uz koju je donesen i Akcijski plan za rad na predmetima ratnih zločina Državnog odvjetništva Republike Hrvatske te Akcijski plan za rad na predmetima ratnih zločina Ministarstva unutarnjih poslova, sve mjere definirane ovim akcijskim planovima uspješno su provedene.

38 Narodne novine br. 144/2012

- ***Daljnji razvoj podrške žrtvama i svjedocima u procesuiranju ratnih zločina***

Najvažniji događaj za razvoj podrške žrtvama i svjedocima kaznenih djela tijekom prošle godine bio je donošenje *Nacionalne strategija razvoja sustava podrške žrtvama i svjedocima u RH za razdoblje od 2016. do 2020. godine*³⁹. Ista je nedorečena sve dok se ne donese i pripadajući Akcijski plan. Strategija sadrži vrlo opširnu analizu i ocjenu stanja, općenitih je ciljeva i mjera, ali ne sadrži jasne rokove njihova provođenja, nositelje i dionike, niti analizu održivosti i procjenu potrebnih sredstava.

Razvoj sustava podrške žrtvama i svjedocima tijekom 2015. godine u RH stagnira. Navodimo zamijećene teškoće i nedostatke u radu:

- Nacionalno zakonodavstvo i dalje nije usklađeno s Direktivom 2012/29/EU o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela, Europskog parlamenta i Vijeća Europe od 2012. godine, koja je trebala biti prenesena u domaće zakonodavstvo do studenoga 2015.;
- Nije izrađen *Akcijski plan za područje razvoja podrške žrtvama i svjedocima* koji prati *Nacionalnu strategiju razvoja sustava podrške žrtvama i svjedocima u Republici Hrvatskoj* za razdoblje od 2016. do 2020. godine;
- Sustav podrške nije proširen na druge županijske sudove⁴⁰, a u sustavu se i dalje osjeti snažna centralizacija i institucionalizacija;
- Iako se po okončanju sudskih postupaka žrtve, kao i okrivljenici, trebaju rehabilitirati u zajednici, nakon donošenja presude njima se sporadično i rijetko bave institucije i društvo;
- Proces „cjeloživotne“ podrške nije zaživio. Često žrtva treba sama iskazati jasnu potrebu za nekim oblikom podrške/pomoći.

Potrebno je dodatno ojačati organizaciju podrške u državnim odvjetništvima i policiji te nastaviti s educiranjem djelatnika koji se u svom radu susreću sa žrtvom. Edukacije koje organiziraju organizacije civilnog društva, specijalizirane za rad s određenom vrstom žrtava⁴¹, treba nastaviti i pojačati, a potrebno je raditi i na svijesti djelatnika da samoinicijativno traže edukacije od tih istih organizacija te da nastave s započetim suradnjama, posebice po pitanju prijavljivanja kaznenih djela. Uz ljudske kapacitete malo se, ili gotovo ništa, ulaže u održavanje i razvoj tehničkih i tehnoloških kapaciteta⁴².

39 http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_75_1437.html

40 Sustav podrške žrtvama i svjedocima trenutačno je ustrojen samo na sedam županijskih sudova: Zagreb, Split, Osijek, Rijeka, Vukovar, Sisak i Zadar

41 Poput žrtava nasilja u obitelji, ratnih zločina, djece, žrtava mučenja itd.

42 Jedan od primjera je audio-vizualni sustav koji je skup i pokvarljiv sustav, često dovodi do odgode davanja iskaza žrtve ili pojedinog svjedoka, čime se uzrokuje ponovna traumatizacija žrtve/svjedoka od ponovnog pojavljivanja na sudu do pripreme za svjedočenje

Uloga organizacija civilnog društva u smislu decentralizacije je svojstvena jer zalazi u geografska i druga područja gdje država nema odgovor ili nema dovoljno kapaciteta, a na njihovu važnost upućuje i glava V. Nacionalne strategije. No, ključno je osigurati izvore financija za organizacije civilnog društva koje vrijedno rade na razvoju svojih dosadašnjih kapaciteta, na pružanju jednog od oblika primarne podrške, besplatne pravne pomoći ili u analiziranju potreba žrtava i svjedoka te zalaganju za unaprjeđenje sustava podrške⁴³. Decentralizacija sustava podrške je dobrodošla, na što ukazuje potreba širenja podrške žrtvama i svjedocima ratnih zločina u ruralnim krajevima, pojačana potreba za informativnom, emocionalnom i logističkom, a nerijetko i za pravnom i psihološkom podrškom. Žrtve često žele da im informativnu i emotivnu podršku pruže organizacije civilnog društva, zadirući u državne institucije, žale se na pomanjkanje empatije u ophođenju prema njima i njihovim srodnicima ili članovima obitelji, na nerazumljivost sadržaja pojedinih dokumenata/obrazaca te na sporost sustava.

Kao primjer pozitivne prakse ističemo aktivnosti na osnaživanju informiranja o pravima žrtava i oštećenika te pružanju praktičnih informacija od strane *Udruga za podršku žrtvama i svjedocima*⁴⁴.

Iako je u srpnju 2013. godine uveden besplatan broj telefona 116 006, Nacionalnog pozivnog centra za žrtve kaznenih djela i prekršaja, koji se ujedno nalazi na obrascima o pravima žrtava kaznenih djela, nije naveden razlog zbog kojega žrtva treba zvati, a nerijetko službenici ne objašnjavaju niti daju jasnu uputu za korištenje. Također, suprotno nalogu Ravnateljstva policije, pojedine policijske uprave i postaje ne upućuju korisnike na usluge pojedinih institucija, državnih ureda ili na broj 116 006.

Iz zapažanja u praksi zaključujemo da pojedine mjere iz Nacionalne strategije nisu zaživjele. Upozoravamo da nije stvoren cjelovit i objektivan registar pružatelja podrške žrtvama i svjedocima i nisu osiguravani preduvjeti za provođenje projekata i programa organizacija civilnog društva pružatelja podrške. Uz to, sustav besplatne pravne pomoći je neadekvatan, nekonzistentan i ograničen na mali broj pružatelja pravne pomoći i korisnika besplatne pravne pomoći.

Zbog toga žrtve kaznenih djela idu od psihologa do psihologa, od pružatelja pravne pomoći do drugog pružatelja i obnavljaju svoju traumu, ne radeći na njoj kako bi se kvalitetnije i sigurnije uklopile u društvo te nastavile sa svojim aktivnostima.

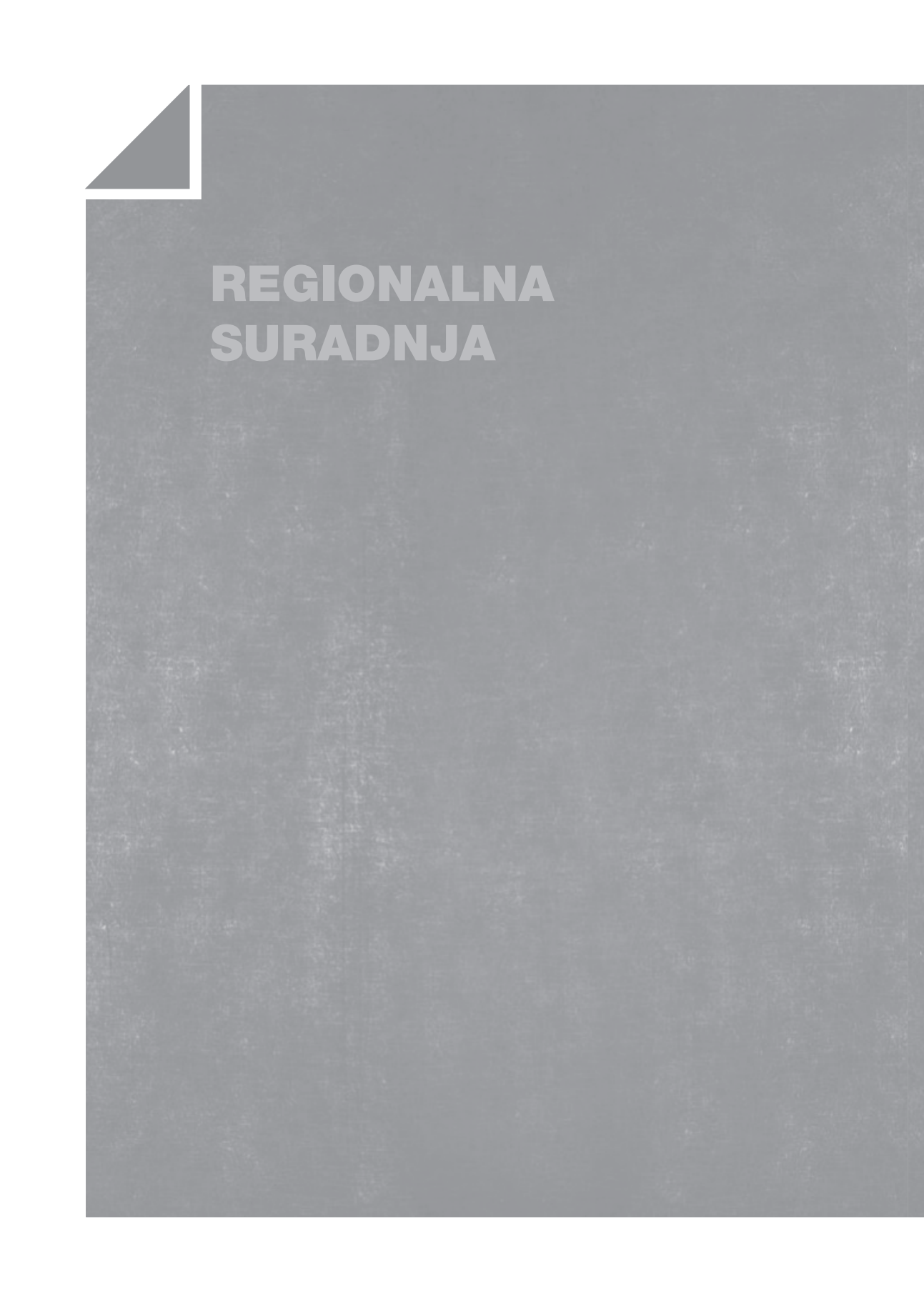
43 Kako u smislu implementacije navedene Direktive, tako i osnovnih konvencijskih standarda

44 Kroz projekt „Jačanje kapaciteta OCD-a za pružanje podrške“ usmjereni su na uvođenje sustava sveobuhvatne podrške u četiri županije - Dubrovačko-neretvansku, Istarsku, Varaždinsku te Požeško-slavonsku, gdje je podrška žrtvama i svjedocima nedostavno razvijena ili pak nepostojeća te gdje ne postoje Odjeli za podršku žrtvama i svjedocima pri Županijskom sudu. Podrška žrtvama i svjedocima uvedena je u Dežu - regionalni centar za izgradnju zajednice i razvoj civilnog društva s područja Dubrovačko-neretvanske županije i „Delfin“ - centar za podršku i razvoj civilnog društva. Od siječnja 2016. godine Udruga uvodi sveobuhvatnu podršku u Homo - udruhu za zaštitu ljudskih prava s područja Istarske županije i Klub žena Varaždin s područja Varaždinske županije. Trenutno je otvoren poziv volonterima za Istarsku i Varaždinsku županiju.

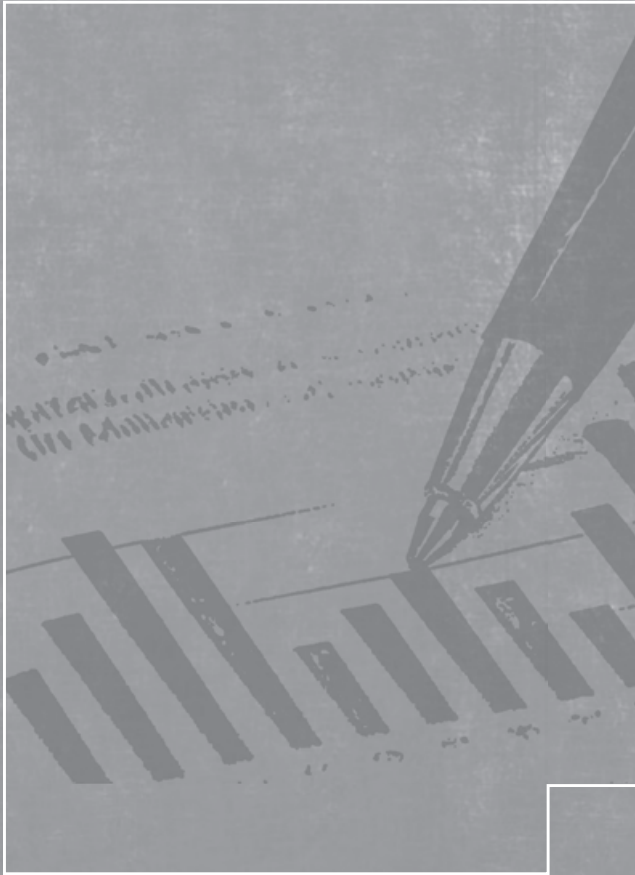
Država bi trebala poraditi na osiguranju financijskih sredstva iz proračuna, sredstava Europske unije i Europskog socijalnog fonda. Ujedno i dalje su zamijećeni problemi poput zastrašivanja svjedoka, manjak redovitog odziva ili (re)traumatizacije svjedoka-oštećenika, što predstavlja dodatne prepreke u djelotvornom kaznenom procesuiranju ratnih zločina. Težak položaj žrtava olakšala bi bolja suradnja svih nadležnih institucija od ureda za probaciju, specijaliziranih pravobraniteljica, državnog odvjetništva, policije te organizacija za ljudska prava koje rade s pojedinim ranjivim skupinama.

Preporuke:

1. Što hitnije implementirati Direktivu 2012/29/EU u nacionalno zakonodavstvo RH te donijeti izmjene Zakona o kaznenom postupku u odnosu na proširenje prava žrtvi;
2. Što hitnije urediti i donijeti Akcijski plan za područje razvoja podrške žrtvama i svjedocima kao pripadajući razvojni dokument Nacionalne strategije, jasno odrediti aktivnosti, rokove, nositelje i dionike aktivnosti, financijska sredstva i izvore, te financijsku i kapacitetnu održivost;
3. Promovirati, distribuirati Nacionalnu strategiju svim dionicima koji su u doticaju s žrtvama i svjedocima te raditi na analizi postojeće strategije kako bi se ista mogla unaprijediti, uskladiti s Međunarodnim i nacionalnim normama, primjerima dobre prakse i presudama Europskog suda za ljudska prava kao i analizama organizacija civilnog društva;
4. Nastavit i razvijati sustav podrške, širenjem horizontalno na državna odvjetništva i policiju te druge urede i agencije koje dolaze u doticaj s svjedocima i žrtvama kaznenih djela a posebice kaznenih djela ratnog zločina;
5. Osnaživati organizacije civilnog društva na rad s svjedocima i žrtvama, na međusobnu suradnju i educiranje jedni drugih ali i djelatnika i službenika institucija i javno pravnih tijela, te suradnju na projektima i razvijanju programa;
6. Ojačati ljudske i tehnološke kapacitete onih koji se svakodnevno rade s žrtvama kaznenih djela;
7. Decentralizirati sustav podrške na manja mjesta ili omogućiti jeftinu ili besplatnu uslugu pravne, informativne i psihosocijalne podrške građanima – žrtvama i svjedocima kaznenih djela iz ruralnih krajeva ili krajeva koji nisu dobro povezani sa središtima

REGIONALNA SURADNJA

3. REGIONALNA SURADNJA

Tijekom 2015. godine, u suradnji DORH-a s tužiteljstvima u regiji, u 4 predmeta (protiv 11 osoba) su razmijenjeni dokazi u predmetima ratnih zločina na temelju potpisanih sporazuma/protokola. Ujedno je primljeno 9 predmeta iz Bosne i Hercegovine u kojima je visoko postavljen kriterij zapovjedne odgovornosti, obuhvaćajući i nehaj osumnjičenog/optuženog, 6 povezanih predmeta protiv pripadnika HVO-a koji danas prebivaju ne teritoriju RH, a za otvaranje istrage potrebno je napraviti puno predradnji unutar relativno kratkih rokova predviđenih ZKP-om. Često su zaprimljeni predmeti materijal u izvidima, s velikim brojem žrtava, koje se spominju na više optužnica. Dodatnu prepreku radu DORH-a u prosljeđenim predmetima predstavljaju preuzete obveze vezane uz uključnja žrtve u ustupljeni kazneni postupak u obliku davanja suglasnosti ovjerenih preslika dokaza (čl. 10. protokola), npr. saslušanje svjedoka video-linkom moguće je samo uz odobrenje žrtve. Zabrinjava nedostatak jasnog stava u pogledu primjene pravila međunarodnog prava o zapovjednoj odgovornosti te primjene načela odgovornosti nadređenog na temelju normi unutrašnjeg prava o „izvršenju kaznenog djela nečinjenjem” (zajednička osnova Krivični zakon SFRJ - Službeni list 44/76, 36/77, 56/77, 34/84, 74/87, 57/89, 3/90, 38/90, 45/90), kao i mali broj transferiranih dokaza/predmeta. Donedavno tužilaštvo Srbije nije procesuiralo nikoga za ratne zločine na temelju zapovjedne odgovornosti.

Velik broj počinitelja ratnih zločina danas živi na područjima više država te u tom pogledu ističemo značaj međudržavne suradnje kao ključan u procesuiranju predmeta ratnih zločina s međunarodnom komponentom. Regionalna, međudržavna suradnja iznimno je bitna kod saslušavanja svjedoka i prikupljanja dokaza te u slučajevima gdje optuženi imaju dvojno državljanstvo. Potpisivanje bilateralnih sporazuma o suradnji između tužiteljstava u regiji i usvajanje relevantnih domaćih zakona (*Zakon o primjeni statuta međunarodnoga kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog, ratnog i humanitarnog prava*⁴⁵) pridonijelo je jačanju regionalne suradnje te je omogućilo korištenje dokaza koje je prikupio MKSJ u nacionalnim pravosudnim sustavima.

Glavni državni odvjetnik Hrvatske te tužitelji BiH i Srbije su 20. travnja 2015. pod pokroviteljstvom misije UN-a u BiH potpisali smjernice za unaprjeđenje regionalne suradnje u procesuiranju ratnih zločina, traganja za nestalim osobama i uspostavi posebnog koordinacijskog mehanizma⁴⁶.

45 Narodne novine 175/03, 29/04, 55/11, 125/11

46 Cilj smjernica je osigurati učinkovitije procesuiranje ratnih zločina u kojima se osumnjičeni, žrtve ili dokazi nalaze na području dvije ili više država. Potpisivanjem smjernica državni odvjetnici potvrdili su i prihvaćanje obveza iz Deklaracije Međunarodnog povjerenstva za nestale osobe (ICMP) o ulozi države u rješavanju sudbine nestalih osoba u oružanim sukobima i povredama ljudskih prava. Tu su deklaraciju u kolovozu 2014. u Mostaru potpisali predsjednici država regije kako bi time potaknuli rješavanje problema oko 12 tisuća osoba koje se i danas vode nestalima. Ujedno, na Brijunima su od 14. do 16. lipnja 2015. godine održane 9. regionalne konferencije državnih odvjetnika - suradnja u progonu počinitelja ratnih zločina, gdje su uz predstavnike Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, Tužilaštva za ratne zločine Republike Srbije, Tužilaštva/Tužiteljstva Bosne i Hercegovine, Federalnog tužilaštva Federacije Bosne i Hercegovine, Republičkog tužilaštva Republike

Kao rezultat regionalne suradnje te što kvalitetnijeg pristupa predmetima ratnih zločina, čije rješavanje nudi satisfakciju žrtvama, zadovoljenje pravde i preduvjet za suočavanje s prošlošću pred županijskim sudovima u RH, tijekom 2015. pokrenuti su postupci za ratne zločine počinjene u Bosni i Hercegovini. Tako je u tijeku postupak pred Županijskim sudom u Splitu za zločine u Širokom Brijegu, Županijskim sudom u Zagrebu za zločin u logoru Manjača, a pred Županijskom sudom u Rijeci zločin u logoru Drmeljevo (Velika Kladuša). U većini navedenih predmeta optuženici prebivaju u Republici Hrvatskoj te je to i bio razlog transfera dokaza i iniciranja kaznenog postupka u Republici Hrvatskoj. Procesuiranja zločina u logoru Manjača, gdje je DORH podigao optužnicu tijekom 2015., inicirano je u RH zbog velikog broj žrtava Hrvata i hrvatskih državljana.

- ***Regionalna suradnja s Tužilaštvom za ratne zločine Srbije***

Tijekom 2015. donesene su tri presude pred Višim sudom u Beogradu⁴⁷ za zločine počinjene na teritoriju Republike Hrvatske, protiv okrivljenika koji su ujedno i državljani Republike Srbije. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ustupilo je dokaze Tužilaštvu za ratne zločine Republike Srbije, na temelju Sporazuma o suradnji u progonu počinitelja kaznenih djela ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida.

- ***Zločin u Sotinu***

Dana 26. lipnja 2015. godine Vijeće Odjeljenja za ratne zločine Višeg suda u Beogradu objavilo je prvostupanjsku nepravomoćnu presudu kojom su okr. suradnik Žarko Milošević i okr. Dragan Mitrović proglašeni krivima da su počinili kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, počinjenog 27. prosinca 1991. godine. Okr. Žarko Milošević osuđen je na kaznu zatvora u trajanju od 9 godina, okr. Dragan Mitrović osuđen je na kaznu zatvora u trajanju od 15 godina. Zločini u Sotinu (sada prigradsko naselje Vukovara), počinjeni su u razdoblju od dva mjeseca⁴⁸.

Srpske, Tužilaštva Brčko Distrikta, sudjelovali i Serge Brammertz s delegacijom Ureda tužiteljstva MKSJ-a i Hassan B. Jallow s delegacijom Ureda tužitelja Međunarodnog rezidualnog mehanizma te predstavnici Veleposlanstva Sjedinjenih Američkih Država, Europske komisije i Ujedinjenih naroda. Sudionici konferencije su suglasni da je moguće unaprijediti dosadašnju suradnju te da je potpisivanje Memoranduma o suglasnosti između državnoodvjetničkih/tužiteljskih ureda i Ureda tužitelja mehanizma za međunarodne kaznene sudove omogućilo da časnici za vezu i nadalje za svoje državnoodvjetničke/tužiteljske urede na učinkovit i efikasan način pretražuju baze podataka MKSJ-a izrazivši volju za nastavkom tih projekata. <http://www.dorh.hr/Zavrsla9.Regionalna>

47 Više o sudjenjima za ratne zločine u Srbiji: Izvještaj Fonda za humanitarno pravo: http://www.hlc-rdc.org/wp-content/uploads/2016/03/Izvestaj_o_sudjenjima_za_ratne_zlocine_u_Srbiji_tokom_2014._i_2015._godine.pdf

48 Sotin su 14. listopada 1991. godine okupirali pripadnici bivše JNA i srpskih paravojskih snaga. Nakon okupacije, nesrpsko stanovništvo bilo je izloženo mučenjima, fizičkom i psihičkom maltretiranju, odvođenju na prinudni rad, prebijanjima te ubojstvima. Na više lokacija pronađene su masovne grobnice s posmrtnim ostacima mještana Sotina. Neki od mještana odvedeni su u logore, prvo u Negoslavce, a potom u Begejce, Sremsku Mitrovicu, Stajičevo. Preostale Hrvate, Mađare i drugo nesrpsko stanovništvo Sotina zlostavljali su,

- ***Zločin u Belom Manastiru***

Dana 29. svibnja 2015. Odjeljenje za ratne zločine Višeg suda u Beogradu, u ponovljenom postupku, objavilo je nepravomoćnu presudu kojom su okr. Zoran Vukšić, Slobodan Strigić i Branko Hrnjak proglašeni krivima da su počinili kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva te su im izrečene kazne zatvora: Vukšića kazna zatvora u trajanju od 20 godina, Strigiću 10, a Hrnjaku pet godina zatvora⁴⁹.

- ***Zločin u Tenji***

Dana 6. travnja 2015. Odjeljenje za ratne zločine Višeg suda u Beogradu donijelo je presudu kojom je okrivljenog Žarka Čubrila oslobodilo optužbe za ratni zločin protiv civilnog stanovništva. Sud je zaključio da izvedeni dokazi ne ukazuju s dovoljnom sigurnošću da je okrivljeni počinio kazneno djelo za koje se tereti pa ga je, u nedostatku dokaza, oslobodio optužbi zbog proturječnosti iskaza, kako svjedoka, tako i oštećenika. Presudu je potvrdio Apelacioni sud 23. prosinca 2015. godine⁵⁰.

- ***Zločin na Ovčari***

U lipnju 2015. započelo je ponovljeno, treće suđenje za zločin na Ovčari protiv okrivljenih Saše Radka⁵¹, Miroslava Đankovića, Miroljuba Vujovića, Stanka Vujanovića, Nade Kalabe, Đorđa Šošića, Predraga Milojevića, Milana Vojnovića, Predraga Dragovića i Milana Lančuzanina pred Višim sudom u Beogradu.

tjerali na prinudni rad. Dana 26. prosinca 1991. godine 13 mještana Sotina uhićeno je i odvedeno u Štab TO u Sotinu. Dana 27. prosinca 1991. godine odvedeni su na prostor stare ciglane i ubijeni. Posmrtni ostaci tih žrtava pronađeni su u primarnoj i sekundarnoj grobnici 2013. godine. Većinu preostalog nesrpskog stanovništva protjerali su toga 27. prosinca 1991. godine. Cijelo vrijeme okupacije u Sotinu su, osim lokalnih srpskih paravojnih snaga, bili nazočni pripadnici bivše JNA. U Sotinu su ubijene, nestale i nasilno odvedene 64 osobe, još se traga za posmrtnim ostacima 18 osoba.

49 Navedenim se okrivljenicima stavlja na teret da su kao pripadnici postrojbe za posebne namjene iz sustava milicijskih snaga tzv. SAO Istočna Slavonija, Baranja i Zapadni Srem ubili ili sudjelovali u ubojstvu najmanje šestero hrvatskih civila, "uz protuzakonita zatvaranja, ozljeđivanja, zastrašivanja, teror, mučenja i nečovječna postupanja". Prvo suđenje započelo je 2010. Godine.

50 Tužilaštvo za ratne zločine Republike Srbije podiglo je 8. veljače 2012. godine optužnicu protiv dvojice bivših pripadnika TO Tenja - Bože Vidakovića, zvanog "Ustaša" i "Trafikant" i Žarka Čubrila. Tereti ih se za ratni zločin protiv jednog ratnog zarobljenika i protiv 18 civila, počinjen u srpnju i kolovozu 1991. godine u Tenji. Tijekom 2014. postupak je razdvojen (zbog zdravstvenog stanja prvookrivljenog) te je suđenje nastavljeno protiv okr. Željka Čubrila.

51 Odluka Ustavnog suda broj UŽ -4451/2010 od 12. prosinca 2013. godine, objavljena u Službenom glasniku RS br. 54/2014, kojom je ukinuta pravomoćna osuđujuća presuda za zločin na Ovčari

- ***Regionalna suradnja s Tužilaštvom za ratne zločine u Bosni i Hercegovini***

Pred Sudom BiH trebala bi započeti suđenja pripadnicima Hrvatskog vijeća obrane (HVO), optuženima za ratne zločine. Neki od optuženika danas su hrvatski državljani i prebivaju u RH. Tako je tijekom 2015. završena istraga protiv bivšeg generala-bojnika Hrvatskog vijeća obrane (HVO) Zlatana Mile Jelića, poslije optuženog za ratni zločin protiv civilnih zatvorenika⁵².

Za zločine počinjene u Koštanoj bolnici u Stocu u tijeku je istraga protiv osumnjičenih pripadnika - Josipa i Vide Krešića⁵³.

Optužnica je podignuta protiv Miroslava Hrstića, Ivana Medića, Miljenka Nogo-lice i Tonče Rajića, državljana BiH i Hrvatske, a terete se za zločine na području Čapljine i logora Dretelj⁵⁴.

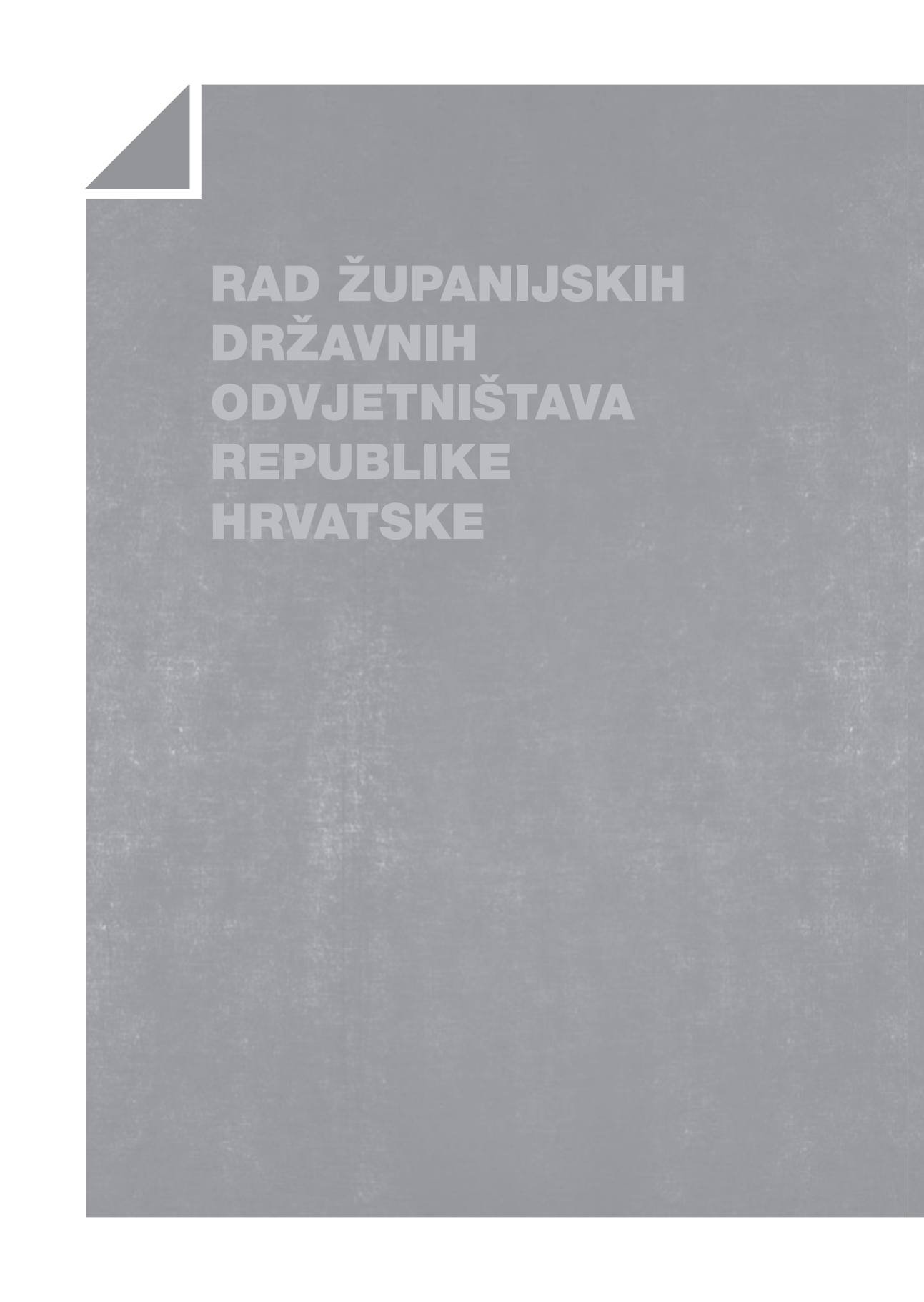
Dana 8. rujna 2015. Tužilaštvo Bosne i Hercegovine podignulo je optužnicu protiv Marija Miličevića, *nastanjenog u Republici Hrvatskoj, državljanina Republike Hrvatske*, za zločine nad bošnjačkim zatvorenicima počinjene 1993. i 1994. godine na području Mostara⁵⁵.

52 Civilni su bili prisiljeni da rade na prvoj liniji u Mostaru. Isti sada živi u Zagrebu te možda neće prisustvovati raspravi na kojoj bi se trebao izjasniti o svojoj krivnji pred Sudom BiH. Tužilaštvo za ratne zločine odlučilo je da ne prebacuju slučaj Hrvatskoj. Prema optužnici, Jelić je naredio zapovjedniku logora Heliiodrom u Mostaru da pripadnici HVO-a dovedu zatvorenike na prisilni rad na prvoj borbenoj liniji u i oko Mostara, od svibnja 1993. do ožujka 1994. godine. Prema podacima Tužiteljstva BiH, oko 188 zatvorenika je bilo ranjeno, oko 50 poginulo, dok su 40-ak zatvorenika fizički zlostavljali pripadnici Druge bojne 2. brigade HVO-a.

53 Za koje postoji osnovana sumnja da su sudjelovali u mučenju i nečovječnom postupanju prema civilima koji su bili zatvoreni u bolnici. Josip Krešić se dobrovoljno predao i došao na saslušanje, dok se drugi osumnjičeni Vide Krešić vratio u BiH iz Hrvatske kako bi se suočio s optužbama.

54 Terete se da su za vrijeme rata u BiH, kao zapovjednik i pripadnici HOS-a na području Čapljine, zajedno s drugim pripadnicima HOS-a i HVO-a, sudjelovali u mučenju, premlaćivanju, pljačkanju civilnog stanovništva srpske nacionalnosti na području Čapljine, njihovom odvođenju u logor Dretelj, kao i silovanju i seksualnom zlostavljanju žena srpske nacionalnosti.

55 Optužnica je za kazneno djelo zločina protiv čovječnosti. Optuženi Miličević navedenom se optužnicom tereti da je od srpnja 1993. do ožujka 1994., kao zapovjednik Antiterorističke grupe "Benko Penavić" HVO-a, zapovijedao, a nekad i sam izvodio civile bošnjačke nacionalnosti iz logora *Heliiodrom* i odvodio ih na prinudne radove te u "živi štit". U više navrata, kako stoji u optužnici, zatvorenici su prisiljavani da prave rovove, utvrde i nose pune vreće pijeska na liniji razgraničenja između Armije BiH i HVO-a te je tako tijekom radova poginulo pet civila, dvadeset je ranjeno, a pet civila su fizički zlostavljali njemu podređeni pripadnici Antiterorističke grupe "Benko Penavić". <http://www.tuzilastvobih.gov.ba/?id=3021&jezik=b>

**RAD ŽUPANIJSKIH
DRŽAVNIH
ODVJETNIŠTAVA
REPUBLIKE
HRVATSKE**

4. RAD ŽUPANIJSKIH DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA REPUBLIKE HRVATSKE

Tijekom 2015. godine⁵⁶ pokrenuto je 19 istraga protiv 51 osumnjičenika koje su u konačnici rezultirale podizanjem 24 optužnica protiv 69 optuženika. Kako je riječ o četiri ŽDO-a, godišnji rad na istraživanju i optuživanju za ratne zločine vrlo je skroman.

Relativno mali broja tužitelja koji, osim rada na predmetima ratnih zločina, rade i na drugim kaznenim predmetima (osim predmetima USKOK-a), otežava istinsku specijalizaciju istrage ratnih zločina. Velik broj novopristiglih predmeta nekadašnjih nadležnih županijskih državnih odvjetništava, kao i priljev predmeta povezanih s počinjenjem ratnih zločina na teritoriju BiH, potencira personalnu, materijalnu i prostornu potkapacitiranost. Protek vremena od počinjenja zločina, propusti u radu nekada nadležnih ŽDO-a, posebice kod uzimanja iskaza svjedoka i oštećenika, čine rad na predmetima ratnih zločina bitno otežanim.

Dodatne teškoće državnim odvjetništvima donose i značajne izmjene procesnih i materijalnih zakona⁵⁷.

Često rad državnog odvjetništva uvjetuje aktualni politički trenutak, posebice u kontekstu donošenja presuda Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ). Recentni primjer je oslobađajuća presuda Vojislavu Šešelju, a prije toga također oslobađajuća presuda Momčilu Perišiću koja je uključivala i granatiranje Zagreba (kazneni postupak protiv Martića i Čeleketića aktualiziran je nakon oslobađanja Perišića i trenutačno je u fazi glavne rasprave, iako je presuda protiv Martića pravomoćna od 2008. godine). Optužnica podignuta u travnju 2011. protiv nekadašnjih visokih časnika JNA, Vasiljevića i Živanovića, koincidirala je s nepravomoćnom osudom dvojice hrvatskih generala, Gotovine i Markača.

Prema statističkim podacima DORH-a, sa zaključno 31. prosincem 2015., za ratne zločine u tijeku je istraga protiv 223 osobe, optuženo 1978 osoba, a osuđeno 605 osoba.

Rad na istraživanju i procesuiranju ratnih zločina nužan je iz više razloga. Još uvijek postoji velik broj neistraženih zločina, o čemu zorno svjedoče žrtve i oštećenici koji s pravom očekuju priznanje patnje i kazneni progon počinitelja. Neistraženi i neprocesuirani zločini opstruiraju građenje dobrosusjedskih odnosa sa zemljama u regiji, povjerenje u rad pravosuđa te iznova traumatiziraju žrtve.

⁵⁶ <http://www.dorh.hr/IzvjescjeDrzavnogOdvjetnistvaRepublikeHrvatske>

⁵⁷ ZKP/08 je od svog donošenja mijenjan šest puta, prvi put 2009., drugi put 2011., pa zatim u 2012., kada je ZKP/08 usklađivan s novim Kaznenim zakonom („Narodne novine“, broj 125/11., 143/12., 56/15. i 61/15.), dok se četvrta izmjena dogodila u prvoj polovini 2013. kao posljedica nužnosti usklađivanja s tri direktive Europske unije. Po opsegu najveća, peta novela ZKP/08, rezultat je u prvom redu izvršenja Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj: U-I-448/2009, U-I-602/2009, U-I-1710/2009, U-I-18153/2009, U-I-5813/2010, U-I-2871/2011 od 19. srpnja 2012., dok je dio izmjena i dopuna bio rezultat praktične primjene ZKP/08. Posljednja izmjena iz prosinca 2014. bila je uvjetovana prvenstveno potrebom usklađivanja ZKP/08 s Zakonom o područjima i sjedištima sudova („Narodne novine“, broj 128/14.).

Na žalost, Strategija razvoja pravosuđa za iduće razdoblje ne navodi kao prioritet rad na istraživanju i procesuiranju ratnih zločina. Naime, svi zločini, označeni kao prioritetni, nisu istraženi. Jedan od njih je i zločin u Bogdanovcima, počinjen 1991. nad civilima i hrvatskim vojnicima, kao i onaj u Borovu Selu nad hrvatskim policajcima. Do danas su ostali neistraženi i zločini nad Srbima u Vukovaru i Sarvašu, počinjeni u proljeće i ljeto 1991. godine.

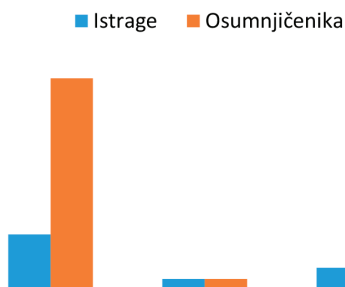
Stoga je nužno timove nadležnih državnih odvjetništava pojačati iskusnim i stručnim istražiteljima i državnim odvjetnicima iz drugih ŽDO-a. Zakonska pretpostavka za takva pojačanja postoji i RH mora osigurati dodatna sredstava za njihov rad.

U listopadu 2015., Državno odvjetništvo Republike Hrvatske objavilo je izvješće o procesuiranju ratnih zločina počinjenih u logorima i zatvorima tijekom Domovinskog rata na području Republike Hrvatske i izvan njezina područja. Ratni zločini počinjeni su na štetu hrvatskih državljana. Optužnice su obuhvatile logore/zatvore/pritvore u Stajićevu, Sremskoj Mitrovici, Nišu (Srbija), Staroj Gradiški, Velepromet u Vukovaru, stanice milicije u Borovu, Berku, Dalju, Erdutu i Aljmašu, Vojniću, Željavi i Frkašiću, Kninu, Slunju, Bučju kod Pakraca, Velikoj Peratovici, Đulovcu, Bijeloj kod Daruvara, Kerestincu, vojne zatvore Kuline, Lora, Marino Selo, Manjaču kraj Banja Luke, Bileću (BiH), Morinj (Crna Gora). Prema podacima Izvješća o procesuiranju ratnih zločina u logorima i zatvorima tijekom Domovinskog rata, za ratne zločine počinjene u logorima optuženo je 177 osoba, a pravomoćno su osuđena 42 okrivljenika. Pod istragom su još 72 osobe. Kazneni postupak pokrenut je protiv ukupno 293 osobe.

Izvještaj nije pokrio mjesta zatočenja u Maloj Peratovici, Pakračkoj Poljani, vojarni u Virovitici, hotelu u Grubišnom Polju, Veleprometu te brojna druga mjesta pritvaranja u kojima su zlostavljane i ubijene osobe nezakonito lišene slobode.

Prema izvještaju DORH-a za 2015. godinu, zabilježena je 41 kaznena prijava za kazneno djelo ratnog zločina, dok je od prethodnog rada ostalo 7 prijava te na kraju 2015. godine ukupan zbroj kaznenih prijava iznosi 48. Od navedenog broja, riješeno je 40 prijava, od kojih je u 25 slučajeva doneseno rješenje o provođenju istrage, 9 kaznenih prijava je odbačeno, a 6 prijava je riješeno na drugi način. Na kraju godine broji se 8 kaznenih prijava koje su ostale u radu te se u njima provode kriminalistička istraživanja. U odnosu na 30 osoba donese su presude, od kojih su 23 osobe osuđene, a 7 osoba je oslobođeno.

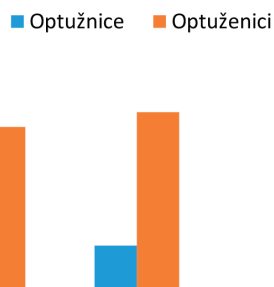
Istrage ŽDO Osijek
2013.-2015. godine

Grafički prikaz 4

Broj istraga ŽDO-a Osijek od 2013. do 2015. godine

optužnice ždo osijek
2013.-2015. godini

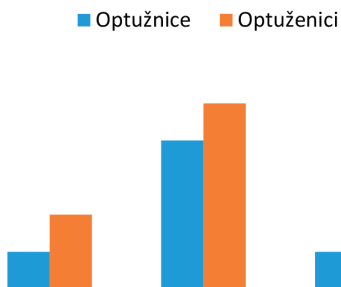

Grafički prikaz 5

Broj podignutih optužnica ŽDO-a Osijek od 2013. do 2015. godine

Grafički prikaz istraga pri Županijskom sudu u Osijeku pokazuje smanjenje istraga tijekom trogodišnjeg razdoblja te samim time i broja osumnjičenika. Trend smanjenja istraga prati i smanjenje podignutih optužnica pa tako možemo vidjeti da u 2015. godini nije podignuta nijedna optužnica, dok je 2013. godine podignuto njih četiri.

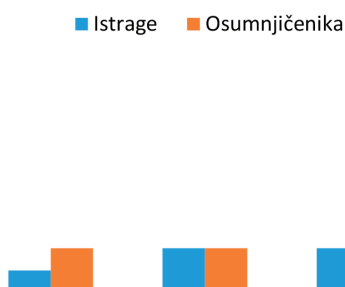
optužnice ždo Rijeka
2013.-2015. godini

Grafički prikaz 6

Broj istraga ŽDO-a Rijeka od 2013. do 2015. godine

istrage ždo rijeka
2013.-2015. godine

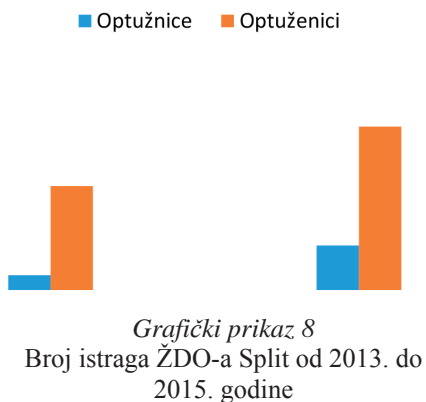

Grafički prikaz 7

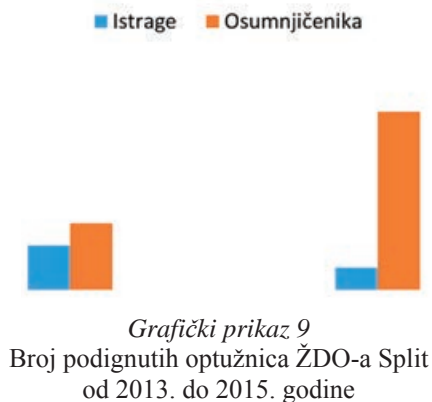
Broj podignutih optužnica ŽDO-a Rijeka od 2013. do 2015. godine

Pregledom rada Županijskog državnog odvjetništva u Rijeci možemo vidjeti kako je 2014. godine bio veći broj optužnica nego 2013. i 2015. godine, u kojima imamo samo jednu optužnicu, dok su u 2014. godini bile 4 podignute optužnice.

optužnice ždo split
2013.-2015. godini

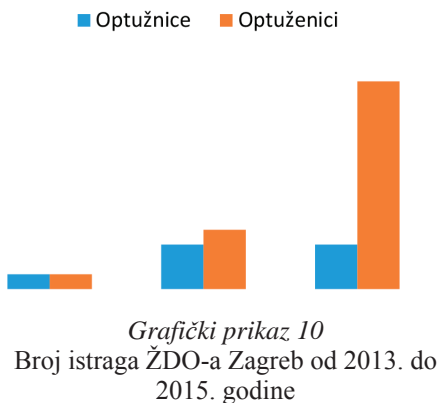

istrage ždo split
2013.-2015. godine

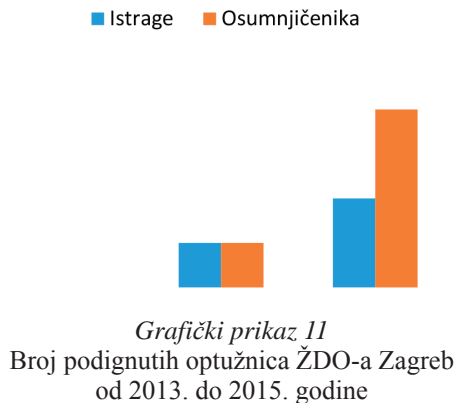

Rad Županijskog državnog odvjetništva u Splitu u 2014. godini bio je dosta poražavajući te možemo vidjeti da u navedenom slučaju nema provođenja istraga niti podizanja optužnica. Pomak u dizanju optužnica možemo vidjeti u 2015. godini, kada on broji tri optužnice u odnosu na 11 optuženika.

optužnice ždo zagreb
2013.-2015. godini

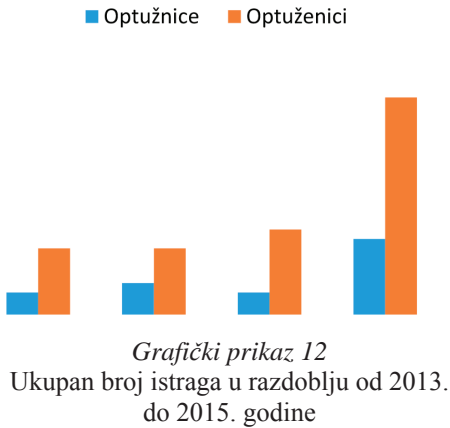

istrage ždo zagreb
2013.-2015. godine

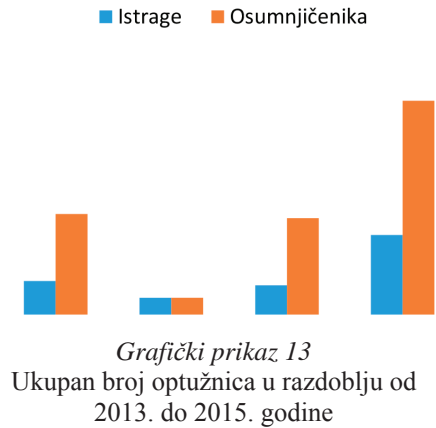

Uspoređujući godine i provođenja istraga pri Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu, možemo zamijetiti minimalni porast koji se broji u otvaranju jedne istrage svake godine. Broj optužnica stagnira iz 2014. u 2015. godini.

Optužnice- 2013. - 2015.

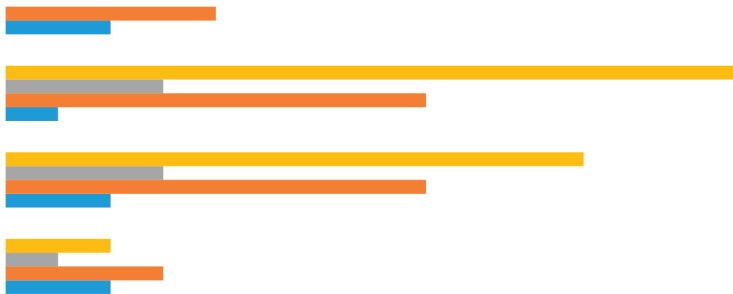

Istrage- 2013.-2015.

pregled rada ždo-a u 2015. godini

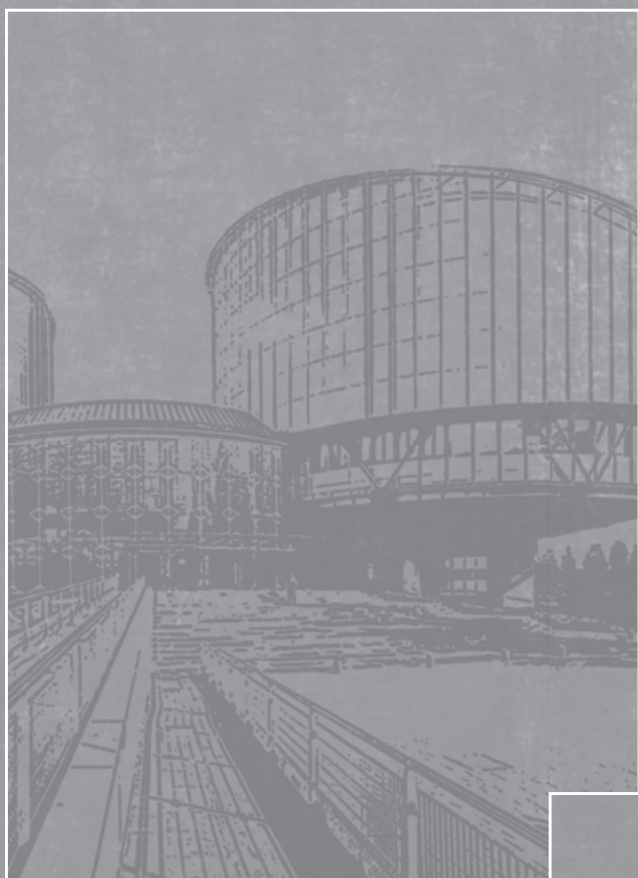
■ Br. optuženika ■ Br. optužnica ■ Br. osumnjičenika ■ Br. otvorenih istraga

Grafički prikaz 14
Zbirni pregled rada državnih odvjetništava u 2015. godini

U analizirane tri godine DORH je pokrenuo 19 istraga protiv 51 osumnjičenika te 24 optužnice protiv 69 optuženika. Moramo zamijetiti da se sve istrage kao i optuženja većinom odnose na pripadnike srpskih paravojsnih postrojbi, većinom nedostupnih hrvatskom pravosuđu.

**UČINKOVITOST
ISTRAGE U
PROCESUIRANJU
RATNIH ZLOČINA/
USMRĆENJA CIVILA
KROZ ODLUKE
EUROPSKOG SUDA
ZA LJUDSKA PRAVA**

5. UČINKOVITOST ISTRAGE U PROCESUIRANJU RATNIH ZLOČINA/USMRĆENJA CIVILA KROZ ODLUKE EUROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA

Pregledom odluka *Europskog suda za ljudska prava* (ECHR) iz 2015. Godine, izdvojili smo 34 zahtjeva protiv Republike Hrvatske u kojima je kao osnovna povreda *Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda* naveden nedostatak djelotvorne istrage prava na život. Zajedničko u svim zahtjevima je da su podnositelji srodnici ubijenih tijekom Domovinskog rata koji nisu ostvarili reparaciju kroz kazneni progon počinitelja ni kroz naknadu štete u građanskim sudskim postupcima, da je proteklo više od 20 godina od počinjenih zločina te da u navedenom razdoblju nije bilo znatnijih pomaka u istrazi. Kroz nedostatak odlučnosti i učinkovitosti u praktičnoj primjeni odredaba kaznenog zakona, najveći dio relevantne sudske prakse vezan je uz nedostatnu odlučnost zemalja članica Vijeća Europe u istrazi i kaznenom gonjenju, što može dovesti do nekažnjavanja određenih subjekata. Ta obveza državnih vlasti da provedu istragu i kazneno gonjenje, u sudskoj praksi suda poprima oblik prava žrtve ili u slučaju smrti žrtve pravo nekog od njezinih najbližih srodnika.

Sudska praksa ECHR-a traži aktivno sudjelovanje srodnika u istrazi kroz inicijativu i praćenje postupka te pravovremeno ulaganje pravnih lijekova u slučaju kada istraga traje izvan razumnog roka. Zbog proteka roka od 6 mjeseci od zadnje poduzete istražne radnje ili saznanja podnositelja o nedjelotvornosti, Sud je odbacio 12 zahtjeva, iako je nesporno da su srodnici podnositelja ubijeni tijekom rata na teritoriju Republike Hrvatske⁵⁸. Iako odredbe novog *Zakona o kaznenom postupku* propisuju pravo žrtve da sudjeluje u kaznenom postupku, da bude zaštićena od sekundarne viktimizacije te pravo na dobivanje nadoknade štete, u navedenim predmetima srodnici usmrćenih tek su parcijalno sudjelovali u (pred) kaznenim postupcima jer isti nemaju direktnih saznanja o kaznenom djelu. Nesporno je da žrtve zločina imaju legitimni interes sudjelovati u postupku protiv osumnjičenika, irelevantno je čine li one to iz finansijskih ili moralnih motiva, ali po sudskoj praksi, Sud nije prihvatio kao sudjelovanje podnositelja zahtjeva u građanskim postupcima kao pravo u značenju članka 6. Konvencije.

Jedan zahtjev⁵⁹ Sud je odbacio kao preuranjen jer je istraga još u tijeku. Naime, tužitelji su bliski srodnici osobe koja je ubijena 1991. godine. Iste godine pred nadležnim sudom pokrenuta je istraga protiv osoba osumnjičenih za taj zločin, koje su bile pripadnici Hrvatske vojske. Međutim, istraga je obustavljena 24. studenoga 1992. primjenom Zakona o oprostima od krivičnog progona i postupka za

58 Application no. 62916/13; Krešimir IVANČIĆ and Štefica DŽELAJLIJA against Croatia, Application no. 38882/13 ; Desanka OPAČIĆ and Miloš GODIĆ against Croatia, Application no. 38882/13 ; Desanka OPAČIĆ and Miloš GODIĆ against Croatia, Application no. 21610/13; Marija RIBIĆ and Others against Croatia, Application no. 57849/13; Danijela LOVRIC and others against Croatia, Application no. 74338/12; Mirjana BABIĆ against Croatia, Application no. 27115/12; Sretko VESELINOVIĆ against Croatia, Application no. 12744/13; Dušan LONČAR and others against Croatia, Application no. 56094/12, Jovo GRUBIĆ against Croatia, Application no. 75504/12; Dragan RADIČANIN and others against Croatia, Application no. 5676/13; GOJEVIĆ-ZRNIĆ and MANČIĆ against Croatia

59 Application no. 57812/13, Z and others against Croatia

krivična djela počinjena u oružanim sukobima i u ratu protiv Republike Hrvatske. Tužitelji su 2003. tražili ponovno otvaranje istrage, ali je Državno odvjetništvo to odbilo smatrajući da je istraga tog slučaja već bila provedena. Tužitelji su potom sami podnijeli istražni zahtjev nadležnom sudu, ali je sud taj zahtjev odbio zbog toga što bi nova istraga povrijedila pravilo da se o istoj stvari ne može dvaput suditi (*ne bis in idem*). Međutim, nakon presude Europskog suda u predmetu *Marguš protiv Hrvatske* (2014), u kojoj je Europski sud utvrdio da se pravilo *ne bis in idem* ne odnosi na amnestiju za ratne zločine, nadležno državno odvjetništvo ponovno je otvorilo istragu ubojstva srodnika tužitelja.

Ujedno, Sud je tijekom 2015. donio 5 presuda u kojima je samo u predmetu B.I. drugi protiv Hrvatske (zahtjev br. 71593/11) utvrdio povredu članka 2. - prava na život kroz neučinkovitu istragu. Navedena presuda je u skladu s već prije donesenim presudama za zločine u Sisku⁶⁰ počinjene tijekom 1991.-92. U ostalim presudama⁶¹ Sud je utvrdio da nema povrede prava na život jer je istraga bila učinkovita s obzirom na dane mogućnosti, tj. da su hrvatska tijela kaznenog progona poduzela sve što se od njih moglo očekivati u okolnostima ovih predmeta. Pritom je istaknuo kako se članak 2. Konvencije ne smije tumačiti na način da obvezuje državna tijela da poduzmu kazneni progon bez obzira na dostupne dokaze.

Ujedno, u tri predmeta⁶² vezana uz usmrćenja civila tijekom VRA Oluja ili neposredno nakon nje, Republika Hrvatska je unilateralnom deklaracijom priznala povredu prava na život kroz neučinkovitu istragu (čl. 2. Konvencije), kao i povredu zabrane diskriminacije (čl. 14. Konvencije). U navedenim predmetima zajedničko je što su srodnici⁶³ podnositelja zahtjeva ubijeni tijekom Vojno-redarstvene akcije Oluja ili neposredno nakon nje, da kazneni progon nije rezultirao kaznenim postupkom i osudom počinitelja ubojstva/ratnih zločina, a da u građanskom postupku srodnici nisu ostvarili nikakav oblik satisfakcije/naknade štete, već naplatu troškova parničnih postupaka. Tako da ova jednostrana deklaracija Vlade RH predstavlja prvi oblik svojevrstne reparacije kao priznanje RH da nije provela djelotvornu istragu te time povrijedila pravo na život ubijenih (čl. 2. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda), kao i njihove djece/podnositelja aplikacija. Ujedno priznanje Vlade RH odnosi se i na povredu zabrane diskriminacije, zajamčene čl. 14. Konvencije, zbog nacionalne pripadnosti ubijenih, a koji su bili Srbi.

Tijekom 2015. te prva dva mjeseca 2016. Sud je inicirao komunikaciju s Vladom RH u još devet predmeta po pritužbama podnositelja na neučinkovitu istragu usmrćenja njihovih srodnika tijekom Domovinskog rata.

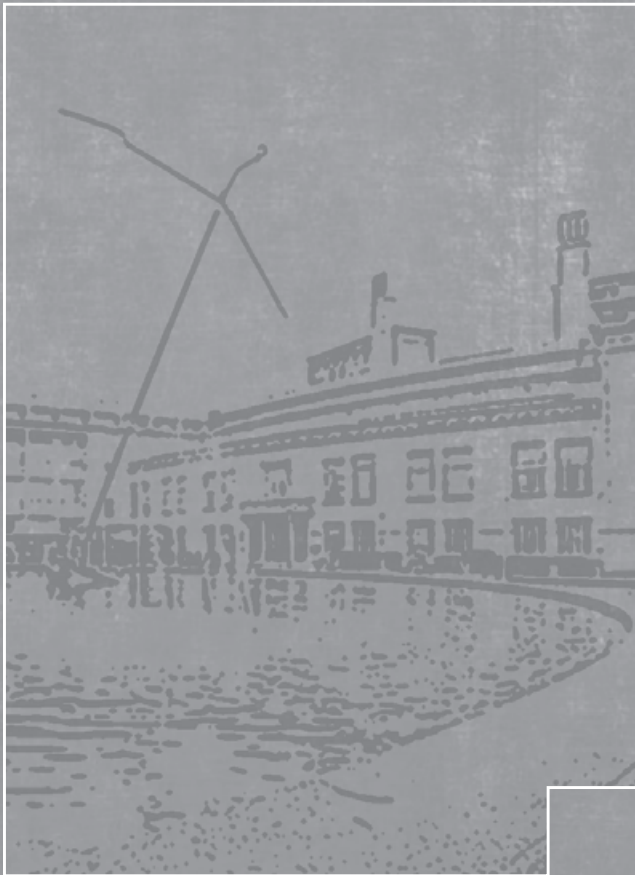
60 Jelić v. Croatia, no. 57856/11

61 Case of TRESKAVICA v. CROATIA, (Application no. 32036/13), Judgement 12 January 2016, final 12/04/2016; Case of NJEŽIĆ and ŠTIMAC v. CROATIA, (Application no. 29823/13), Judgement 9 April 2015, final 09/07/2015; Case of MOMČILOVIĆ v. CROATIA, (Application no. 11239/11), Judgement 26 March 2015, final 26/06/2015; Case of MILEUSNIĆ and MILEUSNIĆ-ESPENHEIM v. CROATIA (Application no. 66953/09), Judgment 19 February 2015, final 19/05/2015

62 Application no. 3430/13 - Rada VUKOVIĆ and others v. Croatia; Application no. 75187/12, Sava ŽARKOVIĆ and others v. Croatia; Application no. 5306/13, Đuro DAMJANOVIĆ v. Croatia

63 Vidović Stevan, 20. kolovoz 1995., Plavno; Damjanović Dušan i Đuka, 06. kolovoz 1995., Radeljevac

**PREGLED ODLUKA
MEĐUNARODNOG
KAZNENOG SUDA ZA
BIVŠU JUGOSLAVIJU
TIJEKOM 2015.
GODINE**

6. PREGLED ODLUKA MEĐUNARODNOG KAZNENOG SUDA ZA BIVŠU JUGOSLAVIJU TIJEKOM 2015. GODINE

Praćenjem rada MKSJ-a izdvojili smo nekoliko presuda koje imaju važnost u primjeni međunarodnog humanitarnog prava sucima nacionalnih sudova, kao i dokidanju nekažnjivosti odgovornih za počinjene ratne zločine.

Dana 30. siječnja 2015. Žalbeno vijeće gotovo je u cijelosti podržalo prvostupanjsku osudu za genocid u Srebrenici te su tako okrivljenicima Popoviću, Beari, Nikoliću i Pandureviću potvrđene kazne izrečene u prvostupanjskom postupku, a okr. Miletiću kazna je smanjena na 18 godina zatvora. Presuda te reti okr. Popovića, Bearu, Nikolića i Miletića kao sudionike dvostrukog udruženog zločinački pothvata - ubijanje vojno sposobnih muškaraca muslimanske nacionalnosti iz Srebrenice („UZP ubijanja“) i prisilno uklanjanje bosansko-muslimanskog stanovništva iz Srebrenice i Žepe („UZP prisilnog uklanjanja“). Okrivljeni Vujadin Popović i Ljubiša Beara proglašeni su krivima za djelo genocida, a opt. Drago Nikolić, zbog nepostojanja genocidne namjere, za pomaganje i podržavanje genocida. Okr. Pandurević dodatno je proglašen krivim na temelju individualne kaznene odgovornosti za pomaganje i podržavanje istrebljenja i ubojstava u okviru kaznenog djela zločina protiv čovječnosti te kršenje zakona i običaja ratovanja. Dodatne osude izrečene su i ostaloj četvorici optuženika, i to za kazneno djelo udruživanja radi činjenja genocida. Istovremeno, otpala je osuda za počinjenje genocida nad Muslimanima u Trnovu. Pravomoćnom presudom okončano je jedno od najvećih i najsloženijih Tribunalovih suđenja. Prvostupanjski postupak protiv sedmorice optuženika započeo je u kolovozu 2006. Okončan je presudom izrečenom u lipnju 2010. koja je za Ljubomira Borovčanina, zapovjednika policijskih snaga angažiranih u srebreničkoj operaciji VRS, osuđenog na 17 godina zatvora, kao i za Milana Gveru, pomoćnika zapovjednika Glavnog štaba VRS za moral i vjerska pitanja, osuđenog na 5 godina zatvora koji je tijekom žalbenog postupka premnio, postala pravomoćna.

Dana 8. travnja 2015. okr. Zdravku Tolimiru potvrđena osuda na kaznu doživotnog zatvora, najtežu kaznenu sankciju koju predviđa Statut MKSJ-a. Tolimir je kao pomoćnik zapovjednika za obavještajno- sigurnosne poslove Glavnog štaba Vojske Republike Srpske (VRS) bio neposredno podređen Ratku Mladiću. Pravomoćnom presudom potvrđena je kaznena odgovornost optuženika za počinjenje kaznenih djela genocida, udruživanja radi počinjenja genocida te istrebljenja, ubojstva, progona, prisilnog premještanja u okviru zločina protiv čovječnosti i kršenja zakona i običaja ratovanja. Potvrđena je i kaznena odgovornost Tolimira temeljena na konceptu udruženog zločinačkog pothvata - UZP ubojstva vojno sposobnih muškaraca Srebrenice i UZP prisilnog uklanjanja muslimanskog stanovništva iz Srebrenice i Žepe. Žalbeno vijeće odlučilo je da uništavanje džamija ne ispunjava kriterije za kazneno djelo genocida. Ubojstvo trojice Muslimana iz Žepe, tzv. trojica vođa iz Žepe, koje je prvostupanjsko vijeće okarakteriziralo kao genocid, pravomoćna presuda ne podržava, kao ni kaznenu odgovornost

optuženika za genocid počinjen prisilnim premještanjem. Pravomoćno osuđen Zdravko Tolimir preminuo je u pritvorskoj jedinici Suda u noći između 8. i 9. veljače 2016.

Dana 15. prosinca 2015. okrivljenima Stanišiću i Simatoviću, bivšim čelnicima Državne sigurnosti Srbije, poništena je oslobađajuća presuda donesena 30. svibnja 2013. te je naloženo ponovljeno suđenje pred Mehanizmom za međunarodne kaznene sudove.

Žalbeno vijeće odbacilo je prvostupanjsku presudu utemeljenu na standardu ustanovljenom u predmetu Kupreškić i dr., u međuvremenu napuštenom, prema kojem čelnici Državne sigurnosti Srbije podređenim jedinicama (*Crvene beretke - jedinica Državne bezbednosti za posebne namjene Republike Srbije, Škorpioni, Srpska dobrovoljačka garda, na čijem čelu je bio Željko Ražnjatović Arkan i Policija SAO Krajine*) nisu pružali pomoć usmjerenu prema činjenju zločina već kontroli i održavanju okupiranog teritorija. Ujedno je dana 23. prosinca 2015. godine Raspravno vijeće Mehanizma za međunarodne kaznene sudove, pod čijom je jurisdikcijom ponovljeni postupak, uvažavajući jamstva Vlade Srbije, pustilo optužene Simatovića i Stanišića na privremenu slobodu do početka suđenja.

Dvojica optuženika bit će pod nadzorom uz svakodnevno javljanje lokalnim policijskim postajama, zabranjena su im samoinicijativna putovanja, svaki kontakt sa žrtvama i svjedocima i izjave medijima. Po nalogu vijeća, obvezni su se vratiti u Pritvorsku jedinicu UN-a u Sheveningenu.

Ova odluka, osim što bi obiteljima žrtava mogla predstavljati oblik reparacije kroz kaznenu pravdu, važna je i zbog mogućnosti korigiranja porazne činjenice da nitko od pripadnika državnog vrha Srbije, uz izuzetak nižih zapovjednika JNA (Miodrag Jokić i Pavle Strugar / "Dubrovnik", Mile Mrkšić i Veselin Šljivančanin / "Vukovarska bolnica"), nije osuđen za zločine počinjene na teritoriju RH.

Zbog važnosti suđenja koje se očekuje pred Županijskim sudom u Splitu protiv opt. Dragana Vasiljkovića, u ovom izvještaju dajemo kratak pregled presuda MKSJ-a protiv Milana Martića te Stanišića i Simatovića. One u svom sadržaju obrazlažu i ulogu opt. Vasiljkovića u ratu u RH te ga određuju kao sudionika udruženog zločinačkog pothvata.

U pravomoćnoj osuđujućoj presudi Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju protiv Milana Martića⁶⁴, Dragan Vasiljković označen je sudionikom udruženog zločinačkog pothvata s ciljem stvaranja etničkog srpskog teritorija raseljavanjem nesrpskog stanovništva, zajedno s Martić Milanom, Babić Milanom, Adžić Blagojem, Bogdanović Radmilom, Kadrijević Veljkom, Karadžić Radovanom, Milošević Slobodanom, Mladić Ratkom, Šešelj Vojislavom, Simatović Frenkijem i Stanišić Jovicom. Tijekom suđenja pred MKSJ-om, utvrđeno je da

64 Presuda MKSJ, 12.06.2007; <http://www.icty.org/x/cases/martic/tjug/bcs/070612.pdf>

je jedan zatočenički objekt otvoren tijekom 1991. godine u zgradi stare bolnice u centru Knina. Dio bolnice su kao spavaonicu koristili “ljudi Kapetana Dragana i pripadnici rezervnih snaga JNA”. Od polovine 1991. do polovine 1992. godine u staroj bolnici u Kninu bilo je zatočeno između 120 i 300 osoba. Među zatočenicima je bilo i hrvatskih i drugih nesrpskih civila, kao i pripadnika hrvatskih oružanih snaga. Zatočenicima su svakog dana prijetili, tukli ih, često i po nekoliko stražara odjednom, pri tome koristeći kundake pušaka, pendreke i drvene motke. Zarobljenici su i seksualno zlostavljani.

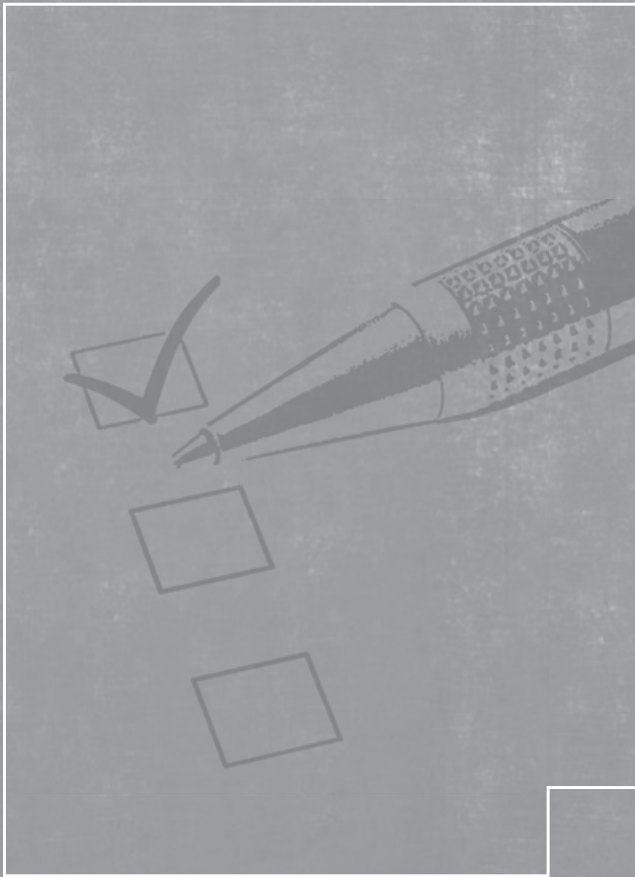
Dana 25. srpnja 1991. godine selo Strugu napale su jedinice pod zapovjedništvom Kapetana Dragana i Ratnog štaba Glina, a u toj je operaciji sudjelovalo 50 “specijalaca”, 50 policajaca i 700 civila. Poslije napada intervenirala je JNA i stvorila tampon zonu.

Razmatrajući status Dragana Vasiljkovića u predmetu Stanišić i Simatović⁶⁵, Raspravno vijeće Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) zaključilo je da je od svibnja do kraja kolovoza 1991. godine Kapetan Dragan zapovijedao pripadnicima Jedinice u centrima za obuku u Golubiću i na kninskoj tvrđavi, kao i tijekom napada na Glinu i Strugu.

65 http://www.icty.org/case/stanistic_simatovic/4

PREPORUKE

7. PREPORUKE

- Nužno je unaprijediti regionalnu suradnju formiranjem zajedničkih istražnih timova u predmetima koji zahtijevaju koordinirani rad i/ili istraživanje u više država;
- Nužno je lišiti pravosudne djelatnike bilo kakvog političkog utjecaja i omogućiti ujednačavanje standarda u postupanju između pravosudnih tijela država u regiji kako bi se što veći broj počinitelja i zapovjedno odgovornih osoba privedo pravdi, ali i okončali progoni osoba za koje ne postoje dokazi da su počinitelji ili ukinule presude protiv neopravdano osuđenih;
- Izbjegavati suđenja u odsutnosti, poticati veću razmjenu dokaza i ustupanje predmeta tužiteljstvima u regiji prema boravištu okrivljenika jer u protivnom suđenja u odsutnosti postaju nelogična, neekonomična, ne donose pravdu za žrtve, a otvaraju pitanja moguće povrede prava okrivljenika;
- U Strategiju razvoja pravosuđa uvrstiti procesuiranje ratnih zločina kroz specijalističke edukacije, povećanje ljudskih kapaciteta sudova, državnih odvjetništava, kao i angažiranje dodatnih istražitelja ratnih zločina te osiguranje nužnih tehničkih i prostornih kapaciteta;
- Potrebno je izmijeniti čl. 91. novoga Kaznenog zakona te silovanje i druge oblike seksualnog zlostavljanja visinom propisane kazne izjednačiti s ratnim zločinom počinjenim mučenjem i nečovječnim postupanjem, čime bi se slijedila praksa i postignuća MKSJ-a;
- Što hitnije implementirati Direktivu 2012/29/EU u nacionalno zakonodavstvo RH te donijeti izmjene Zakona o kaznenom postupku u odnosu na proširenje prava žrtvi;
- Što hitnije urediti i donijeti Akcijski plan za područje razvoja podrške žrtvama i svjedocima kao pripadajući razvojni dokument Nacionalne strategije, jasno odrediti aktivnosti, rokove, nositelje i dionike aktivnosti, financijska sredstva i izvore te financijsku i kapacitetnu održivost;
- Promovirati, distribuirati Nacionalnu strategiju svim dionicima koji su u doticaju sa žrtvama i svjedocima te raditi na analizi postojeće strategije kako bi se ista mogla unaprijediti, uskladiti s Međunarodnim i nacionalnim normama, primjerima dobre prakse i presudama Europskog suda za ljudska prava, kao i analizama organizacija civilnog društva;
- Nastaviti razvijati sustav podrške, širenjem horizontalno na državna odvjetništva i policiju te druge urede i agencije koje dolaze u doticaj sa svjedocima i žrtvama kaznenih djela, posebice kaznenih djela ratnog zločina;

- Osnaživati organizacije civilnog društva na rad sa svjedocima i žrtvama, na međusobnu suradnju i educiranje jedni drugih, ali i djelatnika i službenika institucija i javno pravnih tijela te suradnju na projektima i na razvijanju programa;
- Kako bi se poboljšala potpora žrtvama ratnih zločina počinjenih seksualnim nasiljem, nužno je što prije ustrojiti timove te educirati osobe u svim državnim tijelima koje se bave žrtvama zločina seksualnog nasilja;
- Zbog povezanosti brojnih ratnih zločina s prisvajanjem imovine žrtava, nužno je istražiti porijeklo imovine svih osuđenih za ratne zločine;
- Vlada Republike Hrvatske treba donijeti Odluku kojom bi se na nedvojben način otpisali troškovi izgubljenih parnica svim tužiteljima/oštećenima koji nisu uspjeli ostvariti naknadu nematerijalne štete zbog smrti bliske osobe te omogućio povrat sredstava onima koji su već platili parnične troškove ili čija je imovina zaplijenjena;
- Potrebno je donijeti Nacionalni program i Zakon o osnivanju fonda za obeštećenje svih žrtava rata kojim bi se naknada štete uredila u skladu s *Temeljnim načelima i smjernicama o pravu na pravni lijek i reparaciju za žrtve teških kršenja međunarodnih ljudskih prava i ozbiljnih povreda međunarodnog humanitarnog prava UN-a*;
- Potrebno je staviti izvan snage Zakon o ništetnosti određenih pravnih akata pravosudnih tijela bivše JNA, bivše SFRJ i Republike Srbije, štetan akt koji narušava odnose između Hrvatske i Srbije;
- Među državama u regiji nužno je potpisati ugovore s ciljem efikasnijih procesuiranja počinitelja zločina i izbjegavati politizaciju suđenja za ratne zločine;

PRILOZI

8. TABLICA PREGLEDA SUĐENJA ZA RATNE ZLOČINE

TABLIČNI PREGLED PRAĆENIH RASPRAVA U POSTUPCIMA kaznena djela ratnog zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida 2015. – 2016. GODINE

Pravomoćno završeni kazneni postupci

Br.	Slučaj /stadij postupka / sud	Br. optužnice / zastupnik/ca optužnice	Kazneno djelo	Br. Predmetar/ Vijeće za ratne zločine	Okrivljenik (ci)/ pripadnost postrojbi	Presuda	Žrtva/ve	Napomene
Županijski sud Osijek								
1.	Zločin u Kneževim Vinogradima	KT-136/94 od 3. travnja 2001. godine -Miroslav Dasović, zamjenik ŽDO iz Osijeka	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl. 120.st.1. OKZ RH) nakon izmijene činjenične i pravne osnove djela, prekvallifikacija na oružanu pobunu iz čl. 235. st. 1. KZ RH	K-17-2/2015 Vijeće za ratne zločine: Zvonko Vekić, predsjednik vijeća; Miroslav Rožac, član vijeća; Ante Kvesić, član vijeća	Opt. Miloš Marković pripadnik srpskih paravojnih postrojbi prisutan	Travanj 2015 Donesena odbijajuća presuda na temelju Zakona o općem oprostuu. Utvrđeno je da je Optuženik počinio kazneno djelo oružane pobune. Vijeće je naložilo da se Optuženika odmah pusti iz istražnog zatvora.		U studenom 2014. godine izručen iz Crne Gore tijekom rasprave nalazilo se u istražnom zatvoru
2.	Zločin u Mikuševcima II	K-DO-36/14 od 20. listopada 2014. godine precizirane 18. prosinca 2014. Mirjana Zubčević, zamjenica ŽDO iz Osijeka	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl. 120.st.1. OKZ RH)	K-17-6/2014 Vijeće za ratne zločine: Darko Krušlin, predsjednik vijeća; Ninoslav Ljubojević, član vijeća; Mario Kovač, član vijeća	opt. Mirko Žužnjak pripadnik srpskih paravojnih postrojbi prisutan	18/3/2015 Nepravomoćno proglašen krivim i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 5 godina. Vrhovni sud RH preinačio je presudu u odnosu na visinu kazne i osudio ga na kaznu zatvora u trajanju od 4 godine.	Zlostavljani civilni: 3	Pred ŽS u Vukovaru vođen je postupak protiv opt. Mirka Žužnjaka u odsutnosti. Rasprava je započela 5/10/2014. godine. Proglašen je krivim i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 6 godina. Izručen iz Francuske temeljem Europskog uhiđenog naloga. Nakon izručenja postupak je obnovljen. Tijekom rasprave nalazilo se u istražnom zatvoru.

Br.	Slučaj /stadij postupka / sud	Br. optužnice / zastupnik/ca optužnice	Kazneno djelo	Br. Predmetar/ Vijeće za ratne zločine	Okrivljenik /ci/ pripadnost postrojbi	Presuda	Žrtva/ve	Napomene
Vrhovni sud u Zagrebu								
3.	Zločin granatiranjem Slavonskog Broda	Optužnica OJT u Požegi br.: KT-72/91 od 6. prosinca 1991. godine	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka (čl.120.st.1. OKZ RH)	KŽ 210/12-4 Vijeće: Damir Kos, predsjednik vijeća, Marina Mirčeta, članica vijeća, Miroslav Sovanija, član vijeća, Žarko Dundović, član vijeća, Vesna Vrbečić, članica vijeća	Okr. Janko Radmanović i Radisav Stojanović pripadnici JNA odsutni	3/2/2015 Potvrđena osuđujuća prvostupanjska presuda	Teško tjelesno ozlijeđeni: 1 Lako tjelesno ozlijeđeni: 4	Obnovljeni postupak po zahtjevu za obnovom državnog odvjetništva proveden je u odsutnosti Dana 1/6/2011 presuda koja ostavlja na snazi raniju presude OS u Požegi od 25/6/1993 kojom su okr proglašeni krivima i osuđeni na kaznu zatvora u trajanju od 15 godina. Vrhovni sud 3/2/2015 potvrdio ranije donesenu presudu.
4.	Zločin u Slanom	Optužnica ŽDO iz Dubrovnik, br.: KT-14/96 od 29. siječnja 2008.	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka (čl.120.st.1. OKZ RH)	KŽ 29/15-4 Vijeće: Vesna Vrbečić, predsjednica vijeća, Dražen Tripalo, član vijeća, Žarko Dundović, član vijeća, Zdenko Konjić, član vijeća, Melita Božičević Čaleta, članica vijeća	Okr. Marko Grandov pripadnik prvog voda prve pješadijske čete JNA odsutan	18/2/2015 Potvrđena prvostupanjska presuda- djelomično preinačena	Materijalna šteta: zapaljene obiteljske kuće i restoran	20/11/2014. nepravomoćna osuđujuća presuda. U odsutnosti osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 7 godina Presudom od 18/2/2015 dosuđena kazna zatvora od 5 godina
5.	Zločin u Baranji	Optužnica ŽDO iz Osijeka, br. KT-136/94 , od 03.04.2001., precizirana 10.03.2014. Miroslav Dasović, zamjenik ŽDO iz Osijeka	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka (čl.120.st.1. OKZ RH)	KŽ 420/14-4 Vijeće: Vesna Vrbečić, predsjednica vijeća, Zdenko Konjić, član vijeća, Dražen Tripalo, član vijeća, Žarko Dundović, član vijeća, Melita Božičević Čaleta, članica vijeća	Okr. Ibrahim, sada Savo Kovatević pripadnik srpskih parapolicijskih snaga tijekom rasprave nalazio se u istražnom zatvoru	18/2/2015 Potvrđena osuđujuća presuda – djelomično preinačena	zlostavljeni - preživjeli: 5 proljetari 1992. godine: obitelji M.	Presudom je smanjena zatvorska kazna na pet (5) godina. Presudom 26/5/2014 godine pri ŽS Osijek okrivljeniku je dosuđeno sedam (7) godina zatvora.
6.	Rušenje katoličke crkve u Glini	ŽDO u Sisku br.: KT-56/97 od 16. srpnja 2007.	uništavanjem kulturnih i povijesnih spomenika (čl. 130. st. 1. OKZRH)	KŽ 810/12-8 Vijeće: Ana Garačić, predsjednica vijeća, Miroslav Sovanij, član vijeća, Senka Klarić – Baranović, članica vijeća, Vesna Vrbečić, članica vijeća	Opt. Ranko Birač pripadnik srpskih postrojbi odsutan	3/3/2015 Potvrđuje se osuđujuća prvostupanjska presuda	Uništeno kulturno dobro- katolička crkva Sv. Ivana Nepomuka u Glini	Podnesena žalba od strane okr. na osuđujuću presudu donesenu 17/9/2012.

Br.	Slučaj / stadij postupka / sud	Br. optužnice / zastupnik/ca optužnice	Kazneno djelo	Br. Predmetar/ Vijeće za ratne zločine	Okrivljenik /ci/ pripadnost postrojbi	Presuda	Žrtva/ve	Napomene
7.	Zločin na Koranskom mostu	ŽDO u Karlovcu br.: KT-48/91 od 25. svibnja 1991. godine	Protupravnog ubijanja i ranjavanja neprijatelja (čl. 124. st. 1. i 2. OKZRH)	KŽ 4/13-7 Vijeće: Željko Pajalić, predsjednik vijeća, Ileana Vinja, članica vijeća, Đuro Sessa, član vijeća, Mirjana Magud, članica vijeća, Jasenka Žabčić, članica vijeća	Okr. Mihajlo Hrastov pripadnik HV prisutan	2/4/2015 Potvrđena osuđujuća drugostupanjska presuda	Ubijeni: 13 Ranjeni: 4	Presudom VS odbijena je žalba okr. te se potvrdila drugostupanjska presuda kojom je optužen na četiri godine zatvora (uračunato vrijeme provedeno u pritvoru i na izdržavanju kazne)
8.	Zločin oko jezera Peruća		Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl. 120. st. 1. OKZ RH) Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika (čl. 121. OKZ RH) Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika (čl. 122. OKZ RH)	KŽ 3/12-9 Vijeće: Dražen Tripalo, predsjednik vijeća, Žarko Dundović, član vijeća, Zdenko Konjić, član vijeća, Miroslav Sovani, član vijeća, Damir Kos, član vijeća	Opt. Rajko Radulović i dr. pripadnik srpskih paravojnih snaga pripadnici JNA 12 prisutnih/ 27 odsutnih	19/8/2015 Potvrđena drugostupanjska presuda- djelomično preinačena	Plićkanje i uništavanje imovine civilnog stanovništva, uništavanje gospodarskih objekata, crkvi, škola, brana HE Peruća Profiteriranje stanovištva Smrtno stradali civil: 28 Ranjeni i zlostavljani civil: 27 Ratni zarobljenici: 3 Ubijeni i ratni zarobljenici: 11	Presudom Županijskog suda u Splitu od 21/5/1997. svi okrivljenici proglašeni krivima. Dana 1/6/2000 Vrhovni sud u Zagrebu potvrđuje prvostupanjski presudu. Žalba opt. B.R. upućena 1/6/2000 Presuda Vrhovnog suda 19/8/2015
9.	Zločin u Medačkom džepu	K-DO-84/12 od 31. kolovoza 2012. godine Jurica Ilić, zamjenik ŽDO iz Zagreba	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka (120. st. 1. OKZ RH)	KŽ 416/15-9 Vijeće: Ileana Vinja, predsjednica vijeća, Branko Brkić, član vijeća, Miroslav Sovani, član vijeća, Vesna Vrbečić, članica vijeća, Ranko Marjan, član vijeća	Opt. Velibor Šolaja pripadnik HV prisutan	24/9/2015 Potvrđena osuđujuća presuda	Ubijena jedna NN ženska osoba	Nakon žalbe državnog odvjetnika i optuženik Vrhovni sud odbacuje njihove žalbe kao neosnovane i potvrđuje prvostupanjsku presudu u cijelosti.

Br.	Slučaj /stadij postupka / sud	Br. optužnice / zastupnik/ca optužnice	Kazneno djelo	Br. Predmetar/ Vijeće za ratne zločine	Okrivljenik (ci)/ pripadnost postrojbi	Presuda	Žrtva/ve	Napomene
10.	Zločin u Zamljači i Strugi Bansknoj	Optužnica OTJ u Sisku br.: KT-61/93 , od 4. studenoga 1994. K-DO-46/12, od 4. veljače 2015.	Ratni zločina protiv civilnog stanovništva (čl.120. st.1. OKZ RH)	KŽ 315/15-7 Vijeće: Vesna Vrhetić, predsjednica vijeća, Zdenko Korjić, član vijeća, Dražen Tripalo, član vijeća, Žarko Dundović, član vijeća, Melita Božičević- Grbić, članica vijeća	Opt. Leonard Janković pripadnik srpskih paravojnih snaga prisutan	13/1/2016 Potvrđena osuđujuća prvostupanijska presuda	Ubjieni civilni: 4 5 civila zadobilo teške tjelesne ozljede, zapaljene kuće i gospodarske zgrade u vlasništvu 4 osobe; mještani isferivani iz kuća i korišteni kao žvi št; Ubjieni ratni zarobljenici: 3	Tijekom rasprave bio u istražnom zatvoru. U siječnju 2014. godine uhićen u Austriji temeljem tjeralice, u travnju 2014. godine izručen RH. Vrhovni sud potvrdio je osuđujuću presudu u svim aspektima, na sjednici održanoj 13. siječnja te mu je potvrđena kazna zatvora u trajanju od 10 godina.
11.	Zločin u Tovarniku	Optužnica ŽDO u Vukovaru br.: DO-K-34/00 od 1. veljače 2001., izmijenjena 10. travnja 2012.	Ratni zločin stanovništva iz (čl. 120. st. 1. OKZ RH)	KŽ 184/13-6 Vijeće: Ana Garačić, predsjednica vijeća, Marina Mirčela, članica vijeća, Damir Kos, član vijeća, Miroslav Šovani, član vijeća, Zdenko Korjić, član vijeća	Okr. Miloš Stanimirović, Stevan Srdić, Dušan Stupar, Boško Miljković, Dragan Sedlić, Branislav Jerković, Jovo Janjić, Milenko Stojanović, Dušan Do- brić, Đuro Dobrić, Jovan Tintor, Miljković, Nikola Željko Krnjajić i Radoslav Stanimirović pripadnici srpskih postrojbi odsutni	29/2/2016 Djelomično potvrđena osuđujuća presuda	Ubjieni na raznim lokacijama nakon fizičkog zlostavljanja i odvođenja iz stanice milicije: 20 Protupravno zatvoreni i fizički zlostavljani u stanici milicije: 25 Zarobljeni i ubijeni: 7 Zlostavljani/privedeni na ispitivanje: 7 Zlostavljani i protjerani: 9 Opljačkani: 2 Tjerani na prinudni rad: 5	Županijski sud u Vukovaru 23. travnja 2012. objavio je prvostupanijsku presudu kojom je, nakon prakvalifikacije djela na onužanu pobunu, odbijena optužba u odnosu na Dušana Dobrića, Đuru Dobrića i Jovana Miljkovića. Okrivljenici Branislav Jerković, Jovo Janjić, Milenko Stojanović i Nikola Tintor oslobođeni su optužbe. Okrivljenici Miloš Stanimirović, Stevan Srdić, Dušan Stupar, Boško Miljković, Dragan Sedlić, Željko Krnjajić i Radoslav Stanimirović proglašeni su krivima i izrečene su im kazne zatvora: M. Stanimiroviću 10 godina, Srdiću 8 godina, Stuparu 6 godina, Miljkoviću 8 godina, Sedliću 6 godina, Krnjajiću 6 godina i R. Stanimiroviću 5 godina. Vrhovni sud 29/2/2016 Prihvata se djelomično žalba državnog odvjetnika, ukida se pobijana presuda u osuđujućem dijelu u odnosu na optužene M. Stanimirovića, optuženog S. Srdića, optuženog D. Sedlića, optuženog D. Stupara, optuženog Ž. Krnjajića i optuženog R. Stanimirovića te u oslobađajućem dijelu u odnosu na optuženog J. Janjića i u tim dijelovima predmet vraća prvostupanijskom sudu na ponovno suđenje. Preinačuje se prvostupanijska presuda u odluci o kazenoj sankciji te se optuženi B. Miljković zbog kaznenog djela iz članka 91., stavka 2. točke 22. KZ/11. osuđuje nakaznu zatvora od 8 (osam) godina. U nepobijanom (odbičajućem) dijelu prvostupanijska presuda ostaje neizmijenjena.

88 *Nepravomoćne prvostupajnske presude u 2015. godini*

Br.	Slučaj /stadij postupka / sud	Br. optužnice / zastupnik /ca optužnice	Kazneno djelo	Br. Predmetar/ Vijeće za ratne zločine	Okrivljenik / ci / pripadnost postrojbi	Presuda	Žrtva / ve	Napomene
Županijski sud Osijek								
1.	Zločin kod mosta Erdut - Bogojevo	K-DD-7/2013 od 25. siječnja 2013. godine. Predmet je preuzet od ŽDO iz Vukovara (br. K-DD-30/2010 od 8. prosinca 2010. godine) Miroslav Dasović, zamjenik ZDO iz Osijeka	Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika (čl.122. OKZ RH)	K-rz-13/2012 Vijeće za ratne zločine: sud Darko Krušlin, predsjednik Vijeća; Zvonko Vekić, član Vijeća, Miroslav Rožac, član Vijeća	Opt. Đorđe Stojaković pripadnik srpskih paravojnih postrojbi prisutan	22/10/2015 Optuženik je priznao počinjenje djela, osuđen na kaznu zatvora od 3 godine.	Fizički zlostavljani hrvatski branitelji: 2	U srpnju 2015. godine izručen iz Irske. Tijekom rasprave nalazio se u istražnom zatvoru.
2.	Zločin u Popovcu	K-DD-8/03 od 16. travnja 2009. godine Dražen Križevac, zamjenik ZDO iz Osijeka	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl.120. st.1. OKZ RH)	K-rz-26/2009 Vijeće za ratne zločine: suci Krunoslav Barkić, predsjednik Vijeća; Mario Kovač, član Vijeća; Ruža Samota, članica Vijeća	Opt.: Boško Strajnić, Dragiša Vučenović, Svetomir Milanović, Josip Stanković Pripadnici TO Popovac odsutni	10/9/2015 Nepravomoćno proglašeni krivima i osuđeni na kazne zatvora: Opt. Boško Strajnić: 3 godine; Opt. Dragiša Vučenović: 3 godine; Opt. Svetomir Milanović: 2 godine; Opt. Josip Stanković: 2 godine	Tučeni i zlostavljani: 10 Zlostavljani i zastrašivani: 7 Oduzeta imovina: 1	Rasprava je započela 15. lipnja 2015. godine.
3.	Zločin u Godinjskim Barama (Bosna i Hercegovina)	K-DD-60/12 od 10. studenoga 2014. godine Miroslav Kraljević, zamjenik ZDO iz Osijeka	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl. 120. st.1. OKZ RH)	K-rz-3/2015 Vijeće za ratne zločine: suci Zvonko Vrban, predsjednik Vijeća; Zvonko Vekić, član Vijeća; Ante Kvesić, član Vijeća	Opt. Milorad Momić pripadnik srpske paravojne postrojbe "Škorpionii" prisutan	10/7/2015 Nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 15 godina.	Ubijeni civilni: 6	Izručen iz Francuske 2011. zbog kaznenog postupka za ratni zločin u Berku, naknadno je Francuska odobrila izručenje i za postupak za zločin u Godinjskim Barama. Tijekom rasprave bio u istražnom zatvoru. Rasprava je započela 25. ožujka 2015. godine.
4.	Zločin u Dalju	K-DD-57/12 od 13. studenoga 2012. godine Miroslav Dasović, zamjenik ZDO iz Osijeka	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl. 120. st.1. OKZ RH)	K-rz1/2015 Vijeće za ratne zločine: sudac Zvonko Vekić, predsjednik Vijeća	Opt. Ljubinko Radošević i opt. Vojislav Grčić pripadnici srpskih paravojnih formacija prisutni	2/6/2015 Optuženici su proglašeni krivima; osuđeni opt. Ljubinko Radošević na kaznu zatvora u trajanju od 10 godina, opt. Vojislav Grčić na kaznu zatvora u trajanju od 5 godina	Jedna ženska osoba silovana, članovi njezine obitelji zlostavljani.	Postupak je bio zatvoren za javnost. Tijekom rasprave nalazili se u istražnom zatvoru.

Br.	Slučaj /stadij postupka / sud	Br. optužnice / zastupnik /ca optužnice	Kazneno djelo	Br. Predmeta/ Vijeće za ratne zločine	Okrivljenik / ci / pripadnost postrojbi	Presuda	Žrtva / ve	Napomene
5.	Zločin u Berku	K-DO-35/14 od 10. listopada 2014. godine (preuzeta od ŽDO iz Vukovara K-DO-42/01 od 5. travnja 2006. godine) Miroslava Šarić, zamjenik ŽDO iz Osijeka	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl.120.st.1. OKZ RH)	K-RZ-3/2014 Vijeće za ratne zločine: suci: Zvonko Vrbañ, predsjednik Vijeća; Ruža Šamotla, članica Vijeća; Ante Kvesić, član Vijeća	Opt. Milorad Momić pripadnik srpske paravojne postrojbe "Škorpijonii" prisutan	2015. Izvan rasprave prekvallificiralo djelo u oružanu pobunu.	Zlostavljeni civili: 1	U ponovljenom postupku rasprava je započela 3. veljače 2015. godine. Tijekom rasprave bio u istražnom zatvoru. Izručen iz Francuske 2011. zbog kaznenog postupka za ratni zločin u Berku.
Županijski sud Split								
6.	Zločin u Žepini	K-DO-6/14 od 17. srpnja 2014. godine, precizirana 14. rujna 2014. godine Ivan Galović, zamjenik ŽDO iz Splita	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl.120. st.1. OKZ RH)	K-RZ-10/14 Vijeće za ratne zločine: suci: Slavko Lozina, predsjednik Vijeća; Maria Majić, članica Vijeća; Zoran Matulović, član Vijeća	Opt. Mirko Žarković pripadnik srpskih parapolicijskih snaga prisutan	2/10/2015 Nepravomoćno oslobodeno optužbe.	Jedna žena tjerana proći kroz minsko polje	Uhićen na graničnom prijelazu Bajakovo 2014. godine, tijekom rasprave bio u istražnom zatvoru.
7.	Zločin u Suknovecima i Oklaju (ponovljeni postupak) Sudjenje je započelo 31. siječnja 2011.	K-DO-30/06, od 27. prosinca 2010. ODO u Šibeniku	Ratni zločina protiv civilnog stanovništva (čl.120.st.1. OKZ RH)	K-RZ-7/12 Vijeće za ratne zločine: Slavko Lozina, predsjednik Vijeća	Opt. Goran Amanović pripadnik srpskih paravojnih snaga prisutan	13/3/2015 Nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 8 godina.	Ubijeni civili: 1 Žrtve silovanja: 1 Žrtva pokušaja silovanja: 1 Zlostavljeni civili: 1	Sudjenje pred Županijskim sudom u Šibeniku završilo je oslobađajućom presudom. Javna sjednica na Vrhovnom sudu protiv osuđujuće presude donesene u ponovljenom postupku, održana je 22. ožujka 2016. Odluka nam nije poznata.
Županijski sud Zagreb								
8.	Zločin u Medačkom džepu (ponovljeni postupak) Sudjenje je započelo 5. ožujka 2013.	K-DO-84/12 od 31. kolovoza 2012. godine Jurica Ilić, zamjenik ŽDO iz Zagreba	Ratni zločina protiv civilnog stanovništva (čl.120. st.1. OKZ RH)	K-RZ-1/15 Vijeće za ratne zločine: Oliver Mittermayer, predsjednik Vijeća; Marjan Garac, Rajka Tomerlin Almer, član/ica vijeća	Opt. Veljko Šolaja pripadnik HV prisutan	25/5/2015 Proglašen krivim i nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 5 godina.	Ubijena jedna NN ženska osoba	Dana 25. svibnja 2015. godine osuđujuća presuda koja je u međuvremenu, 24. rujna 2015., potvrđena u svim aspektima. Osuđenik je na izdržavanju kazne.

Br.	Slučaj /stadij postupka / sud	Br. optužnice / zastupnik /ca optužnice	Kazneno djelo	Br. Predmeta/ Vijeće za ratne zločine	Okrivljenik / ci / pripadnost postrojbi	Presuda	Žrtva / ve	Napomene
9.	Zločin u selima uz Unu kod Hrvatske Kostajnice Četvrti (treći ponovljeni) proveden pred djelomično izmijenjenim vijećem Sudjenje započelo 16. veljače 2010.	K-DO-10/09; K-DO-145/11 od 5. studenoga 2009. godine Robert Petrovečki, zamjenik ŽDO iz Zagreba	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl.120. st.1. OKZ RH)	K-rz-3/13 Vijeće za ratne zločine: Renata Miličević, predsjednica Vijeća, Martina Maršić, članica vijeća, Petar Šakić, član vijeća	Opt. Pero Bermanović, opt. Dubravko Čavić, opt. Ljubiša Čavić pripadnici srpskih paravojnih snaga odsutni	8/5/2015 Optužnici nepravomoćno oslobođeni optužbe.	Ubijeni civili: 1 Zapaljene kuće: 2	III. Opt. Dubravku Čaviću sudi se u odsutnosti. Prvogostupanijske presude kojima su optuženici oglašavani krivima VSRH tri puta je ukidao.
10.	Zločin u Zamlaci i Strugi Banskoj	K-DO-46/12, od 4. veljače 2015. (KT-61/93 (OJT Sisak), od 4. studenoga 1994.) Jadranka Huskić, zamjenica ŽDO iz Zagreba	Ratni zločina protiv civilnog stanovništva (čl.120. st.1. OKZ RH)	K-rz-3/14 Vijeće za ratne zločine: Ratko Šekić, predsjednik vijeća, Petar Šakić i Vladimir Vinja, članovi Vijeća	Opt. Leonard Janković pripadnik srpskih paravojnih snaga prisutan	30/3/2015 Proglašen krivim i nepravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 10 godina.	Ubijeni civili: 4 5 civila zadobilo teške tjelesne ozljede; zapaljene kuće i gospodarske zgrade u vlasništvu 4 osobe; mještani istjerani iz kuća i korišteni kao živi štit; 3 Ubijeni ratni zarobljenici:	Tijekom rasprave bio u istražnom zatvoru. U siječnju 2014. godine uhićen u Austriji temeljem ljetalice, u travnju 2014. godine izlučen RH. Vrhovni sud potvrdio je osuđujuću presudu u svim aspektima, na sjednici održanoj 13. siječnja 2016.
11.	Zločin u glnskom zatvoru ponovljeni postupak	K-DO-64/12 ŽDO Sisak, od 10. listopada 2010.	Ratni zločina protiv civilnog stanovništva (čl.120. OKZ RH)	Vijeće za ratne zločine: Renata Miličević, predsjednica vijeća, Martina Maršić i Petar Šakić, članovi vijeća	Opt. Zoran Dmitrović pripadnik srpskih paravojnih snaga odsutan	13/7/2015 Oslobađajuća presuda	Fizičko zlostavljanje: 2	Sud je u 12. siječnja 2015. godine u odnosu na I. opt. Miroslava Hašića odbio optužbu svodeći inkriminaciju na oružanu pobunu obuhvaćenu Zakonom o oprostu dok je u odnosu na II. opt. Zorana Dmitrovića izrekao oslobađajuću presudu. 2. lipnja 2016. godine Vrhovni sud predmet je uputio na ponovno suđenje i odluku prvenstveno zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja. U ponovljenom postupku optuženik je oslobođen optužbe zbog nedostatke kriminalne količine potrebne za počinjenje kazneno djelo ratnog zločina.

Postupci u tijeku u 2015. godini

Br.	Slučaj /stadij postupka / sud postupka / sud postupka / sud postupka	Br. optužnice / zastupnik /ca optužnice	Kazneno djelo	Br. Predmeta/ Vijeće za ratne zločine	Okrivljenik / ci / pripadnost postrojbi	Žrtva / ve	Napomene
Županijski sud Osijek							
1.	Zločin u Erčutu	K-DO-27/13 od 18. prosinca 2014. godine	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl. 120. st.1. OKZ RH)	K-rz-4/2015 Vijeće za ratne zločine: Darko Krušlin, predsjednik vijeća, Mario Kovač, član vijeća, Ante Kvesić, član vijeća	Opt. Zoran Vučićević pripadnik srpskih paravojnih snaga odsutan	Zlostavljeni civili: 2	
2.	Zločin u Kopačevu	K-DO-47/07 od 30. listopada 2007. godine Miroslav Kraljević, zamjenik ŽDO iz Osijeka	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl. 120. st.1. OKZ RH)	K-rz- 82/2007 Vijeće za ratne zločine: sudac Krunoslav Barkić, predsjednik Vijeća	Opt. Zdravko Pijunović i opt. Ratko Zorić pripadnici paravojnih snaga odsutan	Jedna žrtva silovanja	Postupak je zatvoren za javnost
3.	Zločin u Borovu (prije Borovo Selo)	K-DO-45/11 od 31. prosinca 2012. ŽDO iz Osijek Mirjana Zubčević, zamjenica ŽDO iz Osijeka	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl.120. st.1. OKZ RH) i ratni zločin protiv ratnih zarobljenika (čl.122. OKZ RH)	K-rz-1/2013 Vijeće za ratne zločine: suci Zvonko Vrban, predsjednik vijeća, Miroslav Rožac, član vijeća, Miroslav Jukić, član Vijeća	Opt. Radenko Alavanja pripadnik srpskih paravojnih snaga odsutan	Ubijeni civili: 15 Nestali civili: 21 Ubijeni zarobljenici: 2 Deportirane osobe: 31	
Županijski sud Rijeka							
4.	Zločin u bjelovarskoj vojarni „Božidar Adžija“	K-DO-70/11 od 17. veljače 2014. godine Doris Hrašć, zamjenik ŽDO iz Rijeke	Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika (čl.122. OKZ RH)	K-rz-2/14 Vijeće za ratne zločine: sutkinja Jesenka Kovačić, predsjednica Vijeća	Opt. Jure Šimić predsjednik Kriznog stožera Bjelovara prisutan	Ubijeni zarobljenici: 3	Posljednje ročište održano u lipnju 2015.

Br.	Slučaj / stadij postupka / sud	Br. optužnice / zastupnik / ca optužnice	Kazneno djelo	Br. Predmeta/ Vijeće za ratne zločine	Okrivljenik / ci / pripadnost postrojbi	Žrtva / ve	Napomene
5.	Zločin u Udbrini	K-DO-32/12 V od 23. veljače 2015. godine.	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl.12. st. 1. OKZ RH)	K-rz-4/12 Vijeće za ratne zločine: sutkinja Jesenka Kovačić, predsjednica Vijeća	opt. Dane Radočaj – Gajeta, opt. Nikola Curuvija, opt. Borde Kosanović, opt. Radoslav Korać, opt. Dragan Galović, opt. Damir Radočaj, opt. Dane Radočaj – Jablan pripadnici srpskih parapolicijskih snaga odsutni	Ubljeni civilni: 2	Prvotni optužni akt podignulo je ŽDO u Gospiću 2008. godine, uskladjujući ga temeljem Zakona o konvenciji s optužnicom. Javnog tužništva u Kninu, tzv. Republike Srpske Krajine, iz siječnja 1992. godine. 26. travnja 2016. donesena je osuđujuća presuda u odnosu na prvu petoricu optuženika. Kažnjeni su s 15 (prva dvojica), 12, 10 te 6 godina zatvora.
6.	Zločin granatiranja Karlovca	K-DO-2/01 od 23. prosinca 2008. godine.	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl.120. st.1. OKZ RH)	K-rz-2/12 Vijeće za ratne zločine: sudac Saša Cvijetić, predsjednik Vijeća	Opt. Dragan Kovačić, opt. Nikola Štakov pripadnici srpskih paravojnih snaga odsutni	Poginuli civilni: 1 Teško ozlijeđeni civilni: 3 Lakše ozlijeđeni civilni: 3 Uništeni i oštećeni stambeni i gospodarski objekti	Presudom Županijskog suda u Karlovcu, od listopada 1999. godine, opt. Dragan Kovačić i opt. Nikola Štakov osuđeni su u odsutnosti na kazne zatvora u trajanju od 15 godina za granatiranje Karlovca 1/5/1995. Optužnica u ovom kaznenom postupku odnosi se na granatiranje grada 11. srpnja 1993. Kazneni postupak protiv opt. D. Kovačića u međuvremenu je obustavljen zbog smrti optuženika.
7.	Zločin u Velikoj Kladuši – logor Drmeljevo	K-DO-4/14 od 29. rujna 2014. godine	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl.120.st.1. OKZ RH)	K-rz-3/14 Vijeće za ratne zločine: sudac Saša Cvijetić, predsjednik Vijeća	Opt. Čazim Behrić upraviteelj Jlogora pripadnik NO APZB prisutan	Psihički i fizički zlostavljeni civilni (žene, djeca, trudnice, muiskarci starije životne dobi, invalidi), jedna žena silovana	Dio postupka bio je zatvoren za javnost. Protiv okrivljenog je bio određen istražni zatvor. 21. siječnja 2016. optuženik je osuđen na 4 godine zatvora.
Županijski sud Split							
8.	Zločin u Kulinama	K-DO-97/10 od 4. ožujka 2011. godine Zvontko lvić, zamtjenik ŽDO u Splitu	Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika (čl.122. OKZ RH)	K-27/11 Vijeće za ratne zločine: suci: Mladen Prvan, predsjednik Vijeća; Spomenka Tonković i Neven Cambi, članovi vijeća	Opt. Tvrtko Pašalić, opt. Željko Maglov, opt. Damir Boršić, opt. Milorad Paić pripadnici satnije 72. bojne VP HV prisutni	Optužnicom je obuhvaćen 21 oštećenik zarobljen kod Nos Kalika.	Svi optuženi se brane sa slobode. Prije formalnog započinjanja glavne rasprave, 24. studenog 2015., desetak svjedoka zbog opstrukcija braniteljskog tima, ispitano je izvanraspravno, na ročištima koja su prethodila glavnoj raspravi.

Br.	Slučaj / stadij postupka / sud	Br. optužnice / zastupnik / ca optužnice	Kazneno djelo	Br. Predmeta/ Vijeće za ratne zločine	Okrivjenik / ci / pripadnost postrojbi	Žrtva / ve	Napomene
9.	Zločin u Lori II	K-DO-144/04 Od 23. prosinca 2008. godine Vesna Beširević, zamjenica ŽDO iz Splita	Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika (čl.122. OKZ RH)	K-107/08 Vijeće za ratne zločine: suci Vladimir Živaljić, predsjednik Vijeća; Davor Svalina, član Vijeća; Stanko Grbavac, član Vijeća	Opt. Tomislav Duić, opt. Tonči Vrkić, opt. Emilio Bungur, opt. Ante Gudić, opt. Anđelko Botić pripadnici HV 1 odsutan/ 4 prisutna	Mučeni i ubijeni zarobljenici: 3 Zlostavljani zarobljenici: 37	Opt. Tomislav Duić nedostupan pravosuđnim tijelima RH, sud mu se u odsutnosti, opt. Emilio Bungur nakon uhićenja u kolovozu 2015. godine u istražnom je zatvoru . Zatražio je obnovu postupka u odnosu na Loru 1 gdje je u odsutnosti pravomoćno osuđen na 11 godina zatvora. Optužnici Tonči Vrkić, Ante Gudić i Anđelko Botić brane se sa slobode. Duić je, nakon 15 godina bijega, u veljači 2016. uhićen. Zatražio obnovu postupka u odnosu na Loru 1 gdje je u odsutnosti pravomoćno osuđen na osmogodišnju zatvorsku kaznu. Opt. se brane sa slobode.
10.	Zločin nad civilima u Kulinama	K-DO-97/10 30. prosinca 2011. ŽDO Split, Zvonko Ivić, zamjenik ŽDO ST	Ratni zločina protiv civilnog stanovništva (čl.120.st.1. OKZ RH)	K-rz-1/12 Vijeće za ratne zločine: surkinja Ivona Rupić, predsjednica Vijeća, sudac Neven Cambi i surkinja Katja Blaće, član/ ca vijeća	Opt. Damir Boršić, opt. Miroslav Periša pripadnici HV prisutan	Fizički i seksualno zlostavljani civili: 4 od toga 1 žena sustavno silovanja te prisiljavana na oralni seks	
11.	Ratni zločin u Širokom Brijegu	K-DO-45/2013 (s-DO-8/2013), od 19. siječnja 2015.	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl.120.st.1. OKZ RH) i ratni zločina protiv ratnih zarobljenika (čl.122. OKZ RH)	K-rz-1/15 Vijeće za ratne zločine: sudac Slavko Ložina, predsjednik Vijeća, suci Davor Svalina i Bruno Klein, članovi vijeća	Opt. Ivan Hrkač, zvan Čikota pripadnik HVO Kažnjetičke bojine, Široki Brijeg prisutan	Zatočeni ratni zarobljenici: najmanje 35 Bošnjaka Zlostavljani zarobljenici: 2 Zatočeni civili: više od 50 Bošnjaka Zlostavljani civili: 12	Predmet ustupljen od Tužilaštva BiH temeljem Protokola o suradnji i ustupanju dokaza, optuženik se skrivao u RH. Brani se sa slobode.

Br.	Slučaj / stadij postupka / sud	Br. optužnice / zastupnik / ca optužnice	Kazneno djelo	Br. Predmeta/ Vijeće za ratne zločine	Okrivjenik / ci / pripadnost postrojbi	Žrtva / ve	Napomene
12.	Zločin u Maji i Svrtačici drugi ponovljeni postupak Sudjenje je započelo 5. listopada 2009.	K-DD-192/12, od 14. ožujka 2013. godine (prva KT-53/93 ŽDO Sisak, od 13. kolovoza 1993. godine) Marijan Zgurić, zamjenik ŽDO iz Siska, Marija Rukavina, zamjenica ŽDO Sisak	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl.120.st.1. OKZ RH)	K-rz-3/15 Vijeće za ratne zločine: sudac Zdravko Majerović, predsjednik Vijeća, suci Petar Šakić i Ratko Ščekić, članovi vijeća;	opt. Milan Španović pripadnik srpskih paravojnih snaga prisutan	Fizički zlostavljan: 1 Spaljeni gospodarski i/ili stambeni objekti i/ili oduzimate stvari: 11 Optužnica je u međuvremenu pretrpjela određene izmjene. Optuženik se tereti za izazivanje osjećaja straha i panike pucanjem po kućama troje civila te za odvoženje berača kukuruza.	Primjer neprofesionalnog i pristranog optuživanja 90-ih godina. Optuženik je u studenom 1993. skupa s još 18 suoptuženika, u odsutnosti, osuđen na 20 godina zatvora. Protiv ove presude branitelj po službenoj dužnosti koji je zastupao optuženike nije uložio žalbu na prvostupnijsku presudu. Obrazloženje presude sadrži dvije stranice. U obnovljenom postupku optuženik je, nakon što je 2009. izručen Hrvatskoj iz Velike Britanije, na Županijskom sudu u Sisku osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 3 godine i 5 mjeseci. Izrečena mu je točno onolika kazna koliko je proveo u ekstradiციjskom pritvoru u UK te u pritvorskoj jedinici u Sisku. Postupak protiv svih ostalih suokrivljenika u prethodnih je nekoliko godina obnovljen i obustavljen. U prvom ponovljenom postupku, pred Županijskim sudom u Zagrebu, primjenom blažeg zakona oslobođen je optužbi. Vrhovni sud predmet je vratio na ponovno suđenje uz obrazloženja da u obnovljenim postupcima vrijedi kazneni zakon koji je bio na snazi u vrijeme počinjenja djela.

Br.	Slučaj / stadij postupka / sud	Br. optužnice / zastupnik / ca optužnice	Kazneno djelo	Br. Predmeta/ Vijeće za ratne zločine	Okrivljenik / ci / pripadnost postrojbi	Žrtva / ve	Napomene
13.	Zločin u zatvorima u Gajevoj ulici u Zagrebu i Kerestincu ponovljeno suđenje Sudjenje je započelo u ožujku 2012.	K-DO-384/10 od 18. studenoga 2011.	Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika (čl.122. OKZ RH), ratni zločin protiv civila (čl. 120. st. 1. OKZ RH).	3 K- RZ- 5/14 Vijeće za ratne zločine: Renata Miličević, predsjednica suda, sutkinja Martina Maršić i sudac Petar Šakić član/ca vijeća	Opt. Stjepan Klarić, opt. Dražen Pavlović, opt. Viktor Ivančić, opt. Željko Žvec, opt. Goran Trukelj Pripadnici HV-a prisutni	Fizički, psihički i/ili seksualno zlostavljeni/e: 30?	Svi optuženici se brane sa slobode. Stjepan Klarić osuđen je na jedinstvenu kaznu zatvora od 8 godina, drugooptuženi Dražen Pavlović osuđen je na jedinstvenu kaznu zatvora od 3 godine, trećeoptuženi Viktor Ivančić osuđen je na jedinstvenu kaznu zatvora od 5 godina, četvrto-optuženi Željko Žvec osuđen je na 1 godinu i 6 mjeseci, peto-optuženi Goran Strukelj osuđen je na 2 godine zatvora. Prvooptuženiku i trećeoptuženiku određen je istražni zatvor s obzirom na visinu kazne koja im je izrečena te su odmah upućeni na izvršenje iste.
14.	Zločin u selu Borovac ponovljeni postupak	K-DO-10/11 od 29. rujna 2011. ŽDO Sisak	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl.120.st.1. OKZ RH)	K- RZ-2/15 Vijeće za ratne zločine: Tomislav Juniša, predsjednik suda, Erna Dražančić, Rajka Tomerlin Almer, članovi vijeća	Opt. Mitar Vujaklija pripadnici srpskih paravojnih snaga prisutan	Ubijeni civili: 1 Zastrašivanje civila: 2	Optuženik je izručen iz Srbije 2009. godine. Optuženik se nalazi u kaznionici Lepoglava gdje služi kaznu zatvora. Dana 29. ožujka 2016. oslobađajuća presuda. Vijeće nije našlo na elemente ratnog zločina niti u navodnom ponižavanju i zlostavljanju dvojice civila, kojima je optuženik pipanjem pretraživao odjeću i to po prethodno ispaljenom pučnju s nepoznatog lokaliteta.
15.	Zločin u Pakračkoj Poljani i na Zagrebačkom velenajmu	K-DO-97/10 od 4. ožujka 2011. godine Zvontko livč, zamjenik ŽDO u Splitu	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl.120.st.1. OKZ RH)	K-Rz-2/2011 Vijeće za ratne zločine, suci: Zdravko Majerović, predsjednik Vijeća; Petar Šakić, član Vijeća; Ratko Ščekić, član Vijeća	Opt. Tomislav Merčep zapovjednik pričuvne postrojbe MUP RH prisutan	Ubijeni civili: 19 poznatih i 24 NN civilne osobe Zlostavljane i nestale 3 osobe Zlostavljano 6 osoba	Od 10. prosinca 2010. godine do 5. srpnja 2012. godine bio u istražnom zatvoru.

Br.	Slučaj / stadij postupka / sud	Br. optužnice / zastupnik / ca optužnice	Kazneno djelo	Br. Predmeta/ Vijeće za ratne zločine	Okrivljenik / ci / pripadnost postrojbi	Žrtva / ve	Napomene
16.	Zločin u Varazdinu	KT-84/91 od OJT Varazdin 6. 7.1992 (K-DO- 22/14)	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl.120.st.1. OKZ RH)	K- Rz- 1/14 Vijeće za ratne zločine: sudac Zdravko Majerović, predsjednik Vijeća	Opt. Vlado Trifunović , opt. Vladimir Davidović, opt. Berislav Popov oficiri bivše JNA odsutni	Poginuli civili: 1 Teško ranjeni civili: 1	Izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Zagrebu 2015. godine odbilo zahtjev za suđenje u odsutnosti. ŽS u Varazdinu, presudom br. K-30/1992 od 16. ožujka 1993. godine opt. Vladu Trifunovića proglasio krivim i osudio na kaznu zatvora u trajanju od 15 godina, opt. Vladimira Davidovića proglasio krivim i osudio na kaznu zatvora u trajanju od 10 godina Vrhovni sud RH presudom br. I-kž-664/1993 od 12. siječnja 1994. godine potvrdio prvostupanjsku presudu. Obnovljen postupak. Čeka se odluka o eventualnom provođenju suđenja u odsutnosti optuženika.
17.	Zločin u Batinskoj Rijeci	KT 120/94, ŽDO Bjelovar, od 14.07.1994.	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl.120.st.1. OKZ RH)	K- Rz- 7/14 Vijeće za ratne zločine: sudac Zdravko Majerović, predsjednik Vijeća	Opt. Predrag Amidić, Dželejljija Velimir pripadnici srpskih paravojnih postrojbi Odsutni.	Ubijeni civili: 5 Ranjeni: 2	Suđenje započelo 12.10.2015.

TABLJIČNI PREGLED RADA ŽUPANIJSKOG DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA
kaznena djela ratnog zločina, zločina protiv čovječnosti
podignute optužnice
SIJEČANJ – PROSINAC 2015. GODINE
podaci s web-stranice ŽDO-a (obavijesti)

Br.	Podignuta optužnica	Broj osumnjčenika	Naziv kaznenog djela	Mjesto i vrijeme izvršenja zločina	Okrivljenici	Status okrivljenika	Broj žrtava / status žrtve
ŽDO Rijeka							
1.	18.5.2015.	2 državljana Republike Srbije	Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika (čl.122. OKZ RH)	U Staroj Gradskoj, od studenoga 1991. do svibnja 1992. godine.	2 nedostupni	Pripadnici tzv. Martičeve policije - izdana je međunarodna tjeralica i određen istražni zatvor	Zarobljeno i zlostavljano 36 pripadnika aktivnog i pričuvnog sastava Policijske postaje Slunj i Zbora Narodne garde
ŽDO Split							
2.	13.7.2015.	7 državljana Republike Srbije	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz (čl. 120. st. 1. u svezi s člankom 28. st. 2. OKZ RH.)	Tadašnje općine Benkovac, i to mjesta Polače, Bulića, Lišana Ostorvačkih, Vuksića, Korlata, Sopot, Raševića, Jagodnje Donje, Lepurima, Pristegu, Skabrnji, Nadinu, Pričrazi, Smičiću, Paljuvu, Podgradini, Zemunik Donjem, Zemunik Gornjem, Popovićima, Podgradu, Perušiću, Rodajlicama, Lisičići, Proviću, Dobropoljicima, Vrani, Podlugu te tadašnje općine Obrovac i to mjesta Mek Doci, Kruševa, Bruške, Zatona Obrovačkog i Medvide, od srpnja 1991. do ožujka 1993. godine.	7	Pripadnici tadašnje JNA	Ubijeno najmanje 214 civilnih osoba; Teško tjelesno ozlijeđeno najmanje 19 osoba; Slovano je najmanje pet ženskih osoba; Uništeno i teško oštećeno 9575 stambenih i gospodarskih objekata.
3.	1.4.2015.	1 državljnin Republike Hrvatske 1 državljnin Bosne i Hercegovine	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl.120.st.1. OKZ RH)	U logorima Gabela i Silos (općina Čapljina), a drugookrivljenik i u logoru Dretelj (općina Čapljina), u drugoj polovini 1993. godine.	2	Pripadnici brigade HVO-a Knez Domagoj u svojstvu istražitelja Sigurnosno-informativne službe (SIS) ove brigade	Psihičko i fizičko zlostavljanje većeg broja zatočenih civila Smrtno stradala jedna civilna osoba

Br.	Podignuta optužnica	Broj osumnjičenika	Naziv kaznenog djela	Mjesto i vrijeme izvršenja zločina	Okrivljenici	Status okrivljenika	Broj žrtava / status žrtve
ŽDO Zagreb							
4.	10.11.2015	10 državljana Republike Srbije 1 državljanin Republike Hrvatske	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl.120.st.1. OKZ RH)	U Glinskom Novom Selu, neutvrđenog dana polovinom listopada 1991. godine. U mjestu Prekopa, polovinom studenoga 1991. godine.	11 1 dostupan	Komandant Teritorijalne obrane Glina i pripadnici TO Glina	Ubijeni civili u Glinском Novom Selu: 31 Ubijeni u Prekopi: 1
5.	23.2.2015	1 državljanin Republike Hrvatske	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl.120.st.1. OKZ RH)	Na području Ličkog Čitliuka u rujnu 1993. godine.	1	Pripadnik 9. gardijske brigade Hrvatske vojske	Ubijeni civili: 1
6.	26.1.2015	2 državljanina Republike Hrvatske	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl.120.st.1. OKZ RH)	Na širem području Knina i u Gračacu, 25. i 26. kolovoza 1995. godine.	2	Prvookrivljenik pomoćnik zapovjednika Stožera specijalne policije MUP-a. Drugookrivljenik kao vođa jedne od grupa jedinice.	Ubijeni civili: 6 Zapaljeno većina kuća u selu Grubori

TABLJIČNI PREGLED RADA ŽUPANIJSKOG DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA IZ OSIJEKA

kaznena djela ratnog zločina, zločina protiv čovječnosti
istrage, dopune i obustave istrage

SIJEČANJ - PROSINAC 2015. GODINE

Br.	Broj osumnjičenika	Naziv kaznenog djela	Mjesto i vrijeme izvršenja zločina	Tijek postupka	Status okrivljenika	Broj žrtava / status žrtve
ŽDO Osijek						
1.	1 Državljanin Republike Hrvatske	Osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava ratnog zločina protiv civilnog stanovništva (čl. 120. st. 1. OKZ RH.)	Sajmište u Vukovaru; krajem studenoga 1991. godine	23/10/2015 Povodom kaznene prijave PU Vukovarsko-srijemske, a na osnovi prikupljenih podataka i dokaza, donijelo rješenje o provođenju istrage.	Okrivljenik se nalazi u bijegu i nije dostupan državnim tijelima Republike Hrvatske, protiv njega je određen pritvor i raspisana je tjeralica.	Žrtva silovanja: 1
2.	2 Državljanina Republike Srbije	Osnovane sumnje na počinjenje kaznenih djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva (čl. 120. st. 1. OKZ RH) i ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika (čl. 122. OKZ RH u svezi s člankom 28. st. 2.)	U Vukovaru, Trpinji, Borovu Selu i Dajlu, te u Bogojevu i Sremskoj Mitrovici na području Republike Srbije; 19. i 20. studenoga 1991.	13/11/2015 Povodom kaznene prijave PU Osječko-baranjska i PU Vukovarsko-srijemska, ŽDO u Osijeku je donijelo rješenje o provođenju istrage.	Okrivljenici se nalaze na području Republike Srbije i trenutno nisu dostupni državnim tijelima Republike Hrvatske te će sucu istrage biti predloženo određivanje istražnog zatvora, a zatim i naloženo izdavanje tjeralice.	Ubijani branitelji: 49 Zlostavljeni branitelji: 39 Ubijeni civili: 67 Zlostavljeni civili: 38
ŽDO Rijeka						
3.	5 državljana Republike Srbije	Osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava ratnog zločina protiv civilnog stanovništva (čl. 120. st. 1. OKZ RH.)	U Donjem Primišću (na području Slunja) od srpnja 1991. do kolovoza 1995. godine.	14/12/2015 Povodom kaznene prijave PU Karlovačke podnesene na temelju rezultata kriminalističkog istraživanja, ŽDO u Rijeci je donijelo rješenje o provođenju istrage.	Protiv okrivljenika predloženo je određivanje istražnog zatvora zbog opasnosti od bijega, utjecaja na svjedoke i osobito teških okolnosti počinjenja djela.	Fizički i psihički zlostavljeni civili: 2 Žrtva silovanja: 1
4.	3 državljana Republike Srbije	Osnovane sumnje na počinjenje kaznenih djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva (čl. 120. OKZ RH u svezi s člankom 28.), i ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika (čl. 122. OKZ RH)	Na području Ličkog Osika i Šroke Kule od 21. listopada 1991.	2/11/2015 ŽDO u Rijeci je donijelo rješenje o provođenju istrage.		Ubijeni civili: 21 Ubijeni ratni zarobljenici: 1 Zatvoreno i zlostavljeno više civila u prostor zatvora milicije Teslingrad
ŽDO Split						
5.	8	Osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava ratnog zločina protiv civilnog stanovništva (čl. 120. st. 1. OKZ RH.)	Na području Šibensko-kninske županije od kolovoza 1991. do kolovoza 1995. godine	18/8/2015 ŽDO u Splitu je donijelo rješenje o provođenju istrage.	Protiv sedmorice okrivljenika odredi istražni zatvor zbog toga što se nalaze u bijegu i zbog posebnih teških okolnosti počinjenja kaznenog djela, dok je protiv jednog osumnjičenika istražni zatvor već određen	Ubijeno civila: 117 Silovano: 3 Pokušaj silovanja: 3 Protjerivanje stanovništva

B:	Broj osumnjičenika	Naziv kaznenog djela	Mjesto i vrijeme izvršenja zločina	Tijek postupka	Status okrivljenika	Broj žrtava / status žrtve
6.	1 državljанин Republike Srbije i Australije	Osnovane sumnje na počinjenje kaznenih djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva (čl. 120. st. 1. i st. 22. OKZ RH) i ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika (čl. 122. OKZ RH)	U zatvoru na kninskoj tvrđavi tijekom lipnja i srpnja 1991. godine te tijekom veljače 1993. godine u Bruškoj kod Benkovca. Tijekom srpnja 1991. godine u Glini.	10/7/2015 Provedena dokazna radnja njegova prvog ispitivanja	Po dovršenom ispitivanju vraćen u Zatvor u Splitu, s obzirom na veliki interes javnosti u ovom kaznenom predmetu, određena tajnost istrage radi osiguranja zaštite žrtava i drugih svjedoka u ovom kaznenom postupku kao i zaštite prohibitika postupka.	Ubijeni hrvatski vojnici: 2 Preminuli uslijed granatiranja: 2 Ranjena jedna osoba Teško oštećene Crkva Sv. Franje Ksaverskog, škola kao i oko trideset kuća i gospodarskih objekata Protjerivanje stanovništva
7.	3	Osnovane sumnje na počinjenje kaznenih djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika (čl. 122. st.1. OKZ RH)	U mjestu Dragišći u veljači 1993. godine.	26/2/2015 Objava informacije vezano za istragu koja se provodi. Provodi se istraga protiv tri osobe; uputilo nadležnom sudu u Republici Srbiji zamolnicu za međunarodnom pomoći odnosno ispitivanja određenih osoba u svojstvu svjedoka	Zlostavljeni hrvatski vojnici: 7 Preminuo branitelj: 1 Nestali branitelji: 2	
ŽDO Zagreb						
8.	1 državljанин Republike Srbije	Osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava ratnog zločina protiv civilnog stanovništva (čl. 120. OKZ RH.)	U mjestu Doljani dana 16. rujna 1991.	14/10/2015 ŽDO u Zagrebu je donijelo rješenje o provođenju istrage.	Na prijedlog ŽDO u Zagrebu sudac istrage Županijskog suda u Zagrebu je protiv 43-godišnjeg okrivljenika odredio istražni zatvor zbog opasnosti od bijega.	Zlostavljane osobe: 5 Zatvorene osobe: 8 Silovane osobe: 1
9.	3 državljанина Republike Srbije 1 državljанин Republike Hrvatske	Osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava ratnog zločina protiv civilnog stanovništva (čl. 120. OKZ RH.)	U Glinskom Novom Selu polovinom listopada 1991. godine.	15/6/2015 ŽDO u Zagrebu donijelo je rješenje o provođenju istrage.	Donijeto rješenje o provođenju istrage protiv četvero okrivljenika predstavlja proširenje već postojeće istrage koja je pokrenuta 2. lipnja 2014. protiv osam okrivljenika Predloženo određivanje istražnog zatvora protiv hrvatskog državljanina.	Ubijeni civili: 32
10.	1 Državljanin Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine	Osnovane sumnje na počinjenje kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava ratnog zločina protiv civilnog stanovništva (čl. 120. OKZ RH.)		30/1/2015 Prijedlog za određivanje istražnog zatvora.	Predloženo određivanje istražnog zatvora protiv državljanina Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine	

TABLJIČNI PREGLED RADA ŽUPANIJSKOG DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA IZ OSIJEKA
kaznena djela ratnog zločina, zločina protiv čovječnosti
podnesene žalbe
SIJEČANJ – PROSINAC 2015. GODINE

Br.	Broj osumnjičenika	Naziv kaznenog djela	Mjesto i vrijeme izvršenja zločina	Tijek postupka	Status okrivljenika	Broj žrtava / status žrtve
ŽDO Zagreb						
1.	3	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 120. st. 1. OKZ RH.	U Graboštinama dana 16. listopada 1991. godine.	11/8/2015 ŽDO Zagreb podnijelo žalbu na prvostupanjsku oslobađajuću presudu Županijskog suda u Zagrebu.		Zlostavljena i usmrćena 1 osoba
2.	2	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz članka 120. st. 1. OKZ RH.	U Plavlanskoj dolini dana 25. kolovoza 1995. godine.	11/8/2015 ŽDO Zagreb podnijelo žalbu na prvostupanjsku oslobađajuću presudu Županijskog suda u Zagrebu.		Ubijeni civilii: 6
3.	1	Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika (čl. 122. OKZ RH u svezi s člankom 28. stavkom 2.)		3/2/2015 ŽDO u Zagrebu je podnijelo žalbu na dio rješenja vijeća Županijskog suda u Zagrebu koji se odnosi na neodređivanje istražnog zatvora protiv okrivljenika zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz članka 122. OKZ-a.	Okrivljenik se brani sa slobode	

**TABLJIČNI PREGLED ODLUKA VRHOVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE
ZA KAZNENA DJELA ZLOČINA PROTIV ČOVJEČNOSTI, RATNIH ZLOČINA
2015. - 2016. GODINE**

Br.	Slučaj	Optužnice	Kazneno djelo	Presuda / Rješenje VSHH	Okrivljenik / ci / pripadnost postrojbi	Žrtva / e	Napomena
1.	Zločin u Skabrnji	Optužnica ODO iz Zadra br.: KT-41/92 od 22. kolovoza 1994. godine, KT-41/92 od 28. listopada 1994. i KT-41/92 od 1. rujna 1995. godine	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz (čl. 120. st. 1. OKZ RH)	21/1/2015 Odbijen zahtjev za obnovu postupka	Opt. Marinko Pozder pripadnici srpskih paravojnih postrojbi odsutan	Ubijeni civili: 45	Pravomoćna presuda ŽS Zadar 11/12/1995 K-25/94. Presuda obuhvaćala 25 okr. Druge postupne presude VS 16/6/1998; treće postupne presude 7/11/2001. Okr. osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 20 godina. Žalba osuđenika podnesena 26/6/2013. Kv 106/12.
2.	Zločin u Trpinji	Optužnica ŽDO iz Osijeka, br. K-DO-33/13 od 16.06.2014. izmijenjena 09.12.11.15.12.2014.	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl.120.st.1. OKZ RH) i ratni zločin protiv ratnih zarobljenika (čl.122. OKZ RH)	23/1/2015 Odbijeno rješenje o žalbi na produženje istražnog zatvora nakon nepravomoćne presude	Okr. Stevo Pantić, Milisav Atanacković, Milenko Pantić, Soko Stajić, Zoran Ranković, Zoran Gajarin, Simo Stević, Željko Vuković, Miroslav Kovacević, Jerko Milić pripadnici srpskih paravojnih snaga tijekom rasprave nalazili su se u istražnom zatvoru	Ubijeni civili: rujan/ listopad 1991. godine: 10 Civili ubijeni studeni 1991. godine: 7 teški ranjenici, ubijeni 19. studeni 1991. godine: 7 zlostavljani ratni zarobljenici: 14 zlostavljani ratni zarobljenici: 3	Podnijeta žalba protiv rješenja ŽS Osijek o produženju istražnog zatvora nakon donošenja nepravomoćne presude u kojoj su Stevo Pantić i Milisav Atanacković osuđeni na 20 godina zatvora, Milenko Pantić, Soko Stajić, Zoran Gajarin, Simo Stević i Jerko Milić na 14 godina zatvora, Zoran Ranković i Željko Vuković na 12 godina, a Miroslav Kovacević na 5 godina zatvora.
3.	Zločin u Metku		Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika (čl. 122. OKZ RH)	3/2/2015 Rješenje o nastavku suđenja	Okr. Perica Đaković pripadnici srpskih paravojnih snaga odsutan	Zlostavljanje ratnog zarobljenika (1)	Predmet pravomoćno okončan (opt. Milorad Lazić i dr.) presudom Županijskog suda u Gospiću od 21. listopada 1996. broj K-4/96 kojim je okr. osuđen na 8 godina zatvora. Rješenjem Županijskog suda u Karlovcu, Stalne službe u Gospiću od 18. ožujka 2014. dopuštena je obnova kaznenog postupka za osuđenika P. Đakovića zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz članka 122. OKZRH. Žalbu je podnio osobno osuđenik P. Đaković, kako je naveo iz svih žalbenih osnova ali u žalbi iznosi razloge za pogrešno utvrđeno činjenično stanje (predlaže donošenje rješenja o obustavi postupka).

Br.	Stučaj	Optužnice	Kazneno djelo	Presuda / Rješenje VSRH	Okrivljenik / ci / pripadnost postrojbi	Žrtva / e	Napomena
4.	Zločin u selu Borovac	ŽDO u Sisku br.: K-DO-59/12, od 29. rujna 2011.	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl. 120. st. 1. OKZ RH)	10/2/2015 Ukinuta prvostupajnska presuda, predmet vraćen na ponovno suđenje	Okr. Mitar Vujaklija pripadnik srpskih paravojnih postrojbi prisutan Opt. Ranko Šljubura pripadnik srpskih postrojbi odsutan	Ubijena jedna osoba	Dana 13/10/2014. donesena nepravomoćna oslobađajuća presuda. Žalba državnog odvjetnika na presudu.
5.	Zločin u Bapskoj	ŽDO u Osijeku br.: KI-86/95 od 14. lipnja 1996. godine izmijenjena optužnica ŽDO u Vukovaru Do-K-23/99 od 25. listopada 2004.	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl. 120. st. 1. OKZ RH)	3/3/2015 Pobija se osuđujuća presuda i predmet se vraća na ponovno suđenje	Opt. Ranko Šljubura pripadnik srpskih postrojbi odsutan	Protjerivanje hrvatskih obitelji	Predmet dovršen pred ŽS Vukovar 10/12/2004. pravomoćan 15/2/2005. Žalba okr. R. Šljubare 28/1/2014 na rješenje i odluku te zahtjev za obnovu postupka.
6.	Zločin u Erdutu (stanica milicije)	ŽDO iz Osijeka br. K-DO-27/13 od 18. prosinca 2014. godine	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl. 120. st. 1. OKZ RH)	5/5/2015 Rješenje o suđenju u odsutnosti	Opt. Zoran Vučićević pripadnik srpskih postrojbi odsutan	Zlostavljan bračni par (dvoje civila)	Rješenje na žalbu okrivljenika- Budući da je Tužilaštvo za ratne zločine u Srbiji obustavilo transferirani postupak zbog čega je onemogućeno suđenje u toj državi ostvareni su uvjeti suđenja u odsutnosti Prvobitno rješenje doneseno pri ŽS Osijek
7.	Zločin u Kopačevu	ŽDO iz Osijeka br: K-DO-49/07 od 30. listopada 2007.	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl. 120. st. 1. OKZ RH)	14/5/2015 Odbija se žalba na rješenje o suđenju u odsutnosti.	Opt. Zdravko Pijunović i dr. odsutni	Silovana jedna žena	
8.		BIH	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl. 120. st. 1. OKZ RH)	29/5/2015 Pobijeno rješenje o obustavi postupka- vraćeno na ponovljeno suđenje	Opt. M.M. i Ž.R.		Županijski sud Split
9.	Zločin u Domu za preodgoj u Glini	Optužnica ŽDO iz Siska, br. KI-63/93, od 13.10.2010. (novi broj K-DO-64/12)	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl. 120. st. 1. OKZ RH), ratni zločin protiv ratnih zarobljenika (čl.122. OKZ RH)	2/6/2015 Ukinuta prvostupajnska presuda, predmet vraćen na ponovno suđenje u odnosu na jednog okr.	Opt. Miroslav Hašić i Zoran Dmitrović pripadnici srpskih paravojnih snaga odsutni	fizički i psihički zlostavljeni civili: 7 -civil umro od ozljeda nastalih zlostavljanjem 1 -fizički i psihički zlostavljeni ratni zarobljenici: 4 -ratni zarobljenici umrli od ozljeda nastalih zlostavljanjem: 2	Podnesena žalba u dijelu koji se odnosi na drugookrivljenika Zorana Dmitrovića te je VS donio rješenje o ponovljenom suđenju.

Br.	Stučaj	Optužnice	Kazneno djelo	Presuda / Rješenje VSRH	Okrivljenik / ci / pripadnost postrojbi	Žrtva / e	Napomena
10.			Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl. 120. st. 1. OKZ RH)	27/8/2015 Usvojena žalba Z.D. za poništenjem rješenja suđenju u odsutnosti	Opt. Đ.S. i Z.D. Buro Solar odsutni	Ubijena jedna osoba, više kuća i gospodarskih objekata zapaljeno	Nakon rješenja ŽS Zagreb o suđenju u odsutnosti od 8/6/2015 uspjela je žalba na navedeno rješenje od strane drugookrivljenika koja je osnovana.
11.	Zločin u Paulin Dvoru	Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Osljeku broj K-DO-68/2002 od 12. ožujka 2003., izmijenjena na ročištu 5. travnja 2004	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl. 120. st. 1. OKZ RH)	1/9/2015 Odbijeno rješenje o žalbi osuđenika za ublaženje kazne ili vraćanje na ponovljeno suđenje pred izmijenjeno vijeće	Okr. Enes Viteškić pripadnik hrvatskih postrojbi prisutan	Žrtve – ubijeni: 18	Branio se sa slobode. Od objave prvostupanske osuđujuće presude 17. svibnja 2012. nalazi se u pritvoru
12.			Čl. 173. stavka 1. KZ BiH U točki II ratni zločina protiv civilnog stanovništva (čl.120. st.1. OKZ RH)	6/10/2015 Pobijena presuda i predmet vraćen na ponovno suđenje	Opt. Velibor Bogdanović Pripadnik HVO-a		Žalba protiv presude Županijskog suda u Splitu broj Kv-Rz-8/14 od 2. travnja 2015. godine, radi preuzimanja izvršenja kazne zatvora
13.	Zločin na području biše općine Sinj	Optužnica ŽDO u Splitu br.: K1- 38/93 od 31. listopada 1996. godine	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva (čl. 120. OKZ RH)	6/10/2015 Rješenje o ponovnom suđenju	Okr. Božo Cvitkovic pripadnik srpskih paravojnih snaga odsutan	Ubijeni civilni: 3 Fizički zlostavljani civilni: 2 Uništena i oduzeta imovina	Pobijanim rješenjem Županijski sud u Splitu obustavio je kazneni postupak jer je utvrdio da je navedeni okrivljenik umro u kolovozu 2012. godine. Vrhovni sud 6/10/2015 predmet uputiti prvostupajskom sudu na ponovno odlučivanje, prije kojeg će sud pribaviti izvod iz Matice umrlih osoba za okrivljenika kako bi sa sigurnošću utvrdio da je okrivljenik umro, u kojem slučaju će donijeti novu odluku.